

Dr. Mustafa Mahmood

Vertė: Lietuvos musulmonų bendrija

POKALBIS SU ATEISTU

Jis negimė ir nepagimdė.

Aš turiu draugą, kuris mėgsta diskutuoti. Jis mano, kad mes, naivūs tikintieji, gyvename iliuzijų pasaulyje ir netenkame šio gyvenimo malonumų apgaudinėdami save Rojumi. Jis studijavo Prancūzijoje ir įgijo ten habilituoto daktaro laipsnį, susidėjo su hipiais ir ėmė netikėti apskritai niekuo.

Jis sarkastiškai kreipėsi į mane tokiais žodžiais:

- Tu sakai, jog Dievas egzistuoja. Ir pagrindinis tavo įrodymas yra priešastingumo dėsnis, kuris teigia, jog kiekvienas daiktas, kūrinys ar būtybė privalo turėti savo gamintoją, išradėją ar kūrėją: audinio skiautė byloja apie audėją, paveikslas – apie dailininką, graviūra – apie graviruotoją. Visata, pagal šią logiką, yra tinkamiausias ją sukūrusio Galingojo Dievo įrodymas.

Tuomet, jei tikime šiuo kūrėju, vadovaujantis minėta logika, ar mums neduodama teisė paklausti: Kas sukūrė Kūrėją? Kas sukūrė Dievą, apie kurį kalbame? Ar jūsų priešastingumo dėsnis neveda jūsų prie šio klausimo? Kaip gali išspręsti šią dilemą?

Atsakaiu jam, išaiškindamas jo klausimo beprasmiškumą.

- Nematau tame jokios dilemos. Tu konstatuoji, jog Dievas yra Kūrėjas ir tuo pačiu klausai kas Jį sukūrė, padarydamas Jį vienu metu ir kūrėju, ir kūrinium, o tai prieštarauja vienas kitam.

Kitas dalykas, darantis tavo klausimą beprasmišku yra tas, jog tu įsivaizduoji, jog Kūrėjas paklūsta kūrinių dėsniams. Priešastingumo dėsnis galioja tik mums, gyvenantiems erdvėje ir laike. Dievas, kuris sukūrė erdvę ir laiką, yra neišvengiamai transcendentalus abiem iš jų, ir klaidinga manyti, jog Jis yra ribojamas jų ar jų dėsnių. Tai Dievas sukūrė priešastingumo dėsnį ir mes negalime taikyti šio dėsnio Jam pačiam.

Vadovaujantis tavo filosofija, teisi yra lėlė-marionetė, kuri juda virvelių dėka ir mano, jog taip pat turi judėti ir žmogus, kuris ją sukūrė. Jeigu jai paaiškintum, jog žmonės juda savarankiškai, ji paprieštarautų, jog tai negali būti tiesa, kadangi viskas, ką ji mato aplink, juda virvelių pagalba. Šiuo atžvilgiu esi panašus į tą lėlę: tu negali įsivaizduoti, kad Dievas egzistuoja pats iš savęs, be kūrėjo, tik todėl, kad viskas, kas tave supa negali egzistuoti be Jo.

Tu panašus į tuos, kurie mano, jog Dievui reikalingas parašutas, kad nusileistų pas žmones arba greitas automobilis, kad pasiektų pranašus. Bet Dievas yra Visagalis, Galingasis.

Vokiečių filosofas Imanuelis Kantas savo veikale „Praktinio proto kritika“ sako, kad iš tiesų žmogiškas protas negali pasiekti beribių žinių platybių, protas sukurtas tik iš dalies pažinti daiktus ir reiškinius. Jis nepajėgus suvokti tokią visaapimančią sąvoką kaip Dievas. Tačiau mes pažįstame Dievą širdimi, o ne

protu. Mūsų veržimasis į teisybę – tai mūsų įrodymas, kad teisybė egzistuoja, kaip ir mūsų troškulys vandeniui įrodo vandens egzistavimą.

Senovės Graikijos filosofas Aristotelis, logikos mokslo pradininkas, sekė priežastingumo grandine. Jis sakė, jog kėdė daroma iš medienos, mediena gaunama iš medžio, medis išauga iš sėklos, sėklą pasėja sėjėjas ir t.t. Jis buvo priverstas pripažinti, jog ši begalinė seka laike, turi būti privesti prie pirminio šaltinio, kuris neturi priežasties, tai yra *a primum mobile*, pirminio postūmio, kuris neturi priežasties ir nėra judinamas kieno nors kito, pirminio kūrėjo, kuris nėra kažkieno sukurtas, o tai ir yra Tas, ką mes vadiname Dievu.

Sufijus mokslininkas Ibn-Arabi, atsakydamas į klausimą „kas sukūrė Kūrėją“ pasakė, jog toks klausimas kyla tik silpnapročiams. Dievas – tai Jis, kuris yra viso egzistavimo įrodymas, ir negalima tame egzistavime ieškoti Dievo egzistavimo įrodymų. Naivu tvirtinti, jog šviesa įrodo dienos egzistavimą, bet diena yra nenuginčijamas šviesos įrodymas.

Skaitykime posakį (*hadis 'e kudsī* – iš arabų k. šventame perdavime, t.y. kai Dievo žodis perduodamas pranašo Muhammado burna, bet tai nėra koraniško apreiškimo dalis): **„Aš esu įrodymas, o Man įrodymo nėra.“**

Tai reiškia, kad Dievas yra įrodymas, nereikalaujantis įrodymų. Jis yra akivaizdi Tiesa ir visų žemėje egzistuojančių dalykų įrodymas. Dievas matomas griežtoje ir tvirtoje visatos tvarkoje, nepajudinamuose gamtos dėsniuose, pasaulio grožyje, medžių lapuose, pavo plunksnose, drugelio sparnuose, gėlių aromatuose, lakštingalos giesmėje, žaibo žėrėjime, vėjo ošime, žmonių mąstyme ir poelgiuose, žvaigždžių ir planetų tarpusavio ryšiuose – visoje šitoje nuostabioje, genialioje simfonijoje, vadinamoje visata. Ir jei mes tvirtinsime, jog visa tai atsirado atsitiktinai, mes prilygsime tiems, kurie tvirtina, jog atsitiktinai tariami abėcėlės garsai gali susijungti į Šekspyro sonetą.

Koranas sulaiko mus nuo tokių ginčų trumpu, aiškiu ir įtikinančiu ajatu (nuoroda į Korano skyrių ir eilutę):

„Sakyk: „Dievas yra Vienas. Dievas Amžinas. Jis negimė ir nepagimdė. Ir nėra nieko Jam prilygstančio.“ (112: 1-4)

* * *

Mano pašnekovas tęsė pokalbį, paklausdamas sarkastišku tonu:

„Kodėl sakote, kad Dievas yra vienas? Kodėl negalėtų būti daugiau dievų, besidalinančių pareigomis?“

Atsakai jam remdamasis ne Koranu, o logika, kurią jis priima, tai yra mokslu: Dievas yra Vienas, kadangi visa visata yra sudaryta iš vienos medžiagos ir pagal vieningą planą. Visi 92 Mendelejevo lentelėje esantys elementai, susidarė „asimiliacijos“ būdu iš vandenilio. Tuo pačiu vandeniliu šviečia žvaigždės. O taip pat ir visi gyvi sutvėrimai sudaryti iš angliavandenių, nes sudegę visi jie virsta anglimi.

Varlės, kiškio, balandžio, krokodilo, žirafos, banginio, kupranugario anatomija įrodo, kad visi gyvi sutvėrimai sukurti pagal vieningą anatomicinį planą. Visi jie atitinkamai turi venas, arterijas, širdies skilvelius, kaulus, raumenis ir t.t. Kiekvienas vieno gyvūno kaulas turi savo atitikmenį kito gyvūno

sandaroje. Balandžio sparnas yra varlės priekinė koja: tie patys griaučiai su nežymiomis transformacijomis. Ilgą žirafos kaklą sudaro septyni slanksteliai, tiek pat aptinkame ir trumpame ežio kakle. Visų gyvūnų nervų sistemą sudaro galvos smegenys, stuburo smegenys ir nervų galūnės. Visų gyvūnų virškinimo sistemą sudaro skrandis, dvylikapirštė žarna, plonoji ir storoji žarnos, lytinę sistemą – moteriškosios kiaušidės, gimda, vyriškosios sėklidės ir jų latakai. O visų gyvūnų šlapimo sistemą sudaro inkstai, šlapimo pūslė ir šlapimtakiai. Kiekvieno iš šių sutvėrimų anatomicinis vienetas yra ląstelė. Ar mes nagrinėtume augalus, gyvūnus ar žmones, jie visi kvėpuoja, gimsta, miršta, dauginasi ir t.t.

Kodėl stebėtina, kad Kūrėjas yra Vienas? Kam Tobulajam reikia būti daugialypiui? Jei dievų būtų daugiau, tarp jų kultų nesutarimas, kiekvienas jų trauktų savo kūrinius link savęs ir tada pasaulis sugriūtų. Iš tiesų, tik netobuliesiems reikalingas daugialypumas.

* * *

Išjuokdamas tokį mūsų Dievo supratimą mano pažįstamas tėtis:

- Argi ne keistas tas Dievas, kuris kišasi į visas smulkmenas, kuris valdo gyvūnų protus, kad jie pažintų savo šeimininką ir namus, įsako bitei, kad ši apsigyventų kalnuose, ir nė vienas lapas nenukrenta nuo medžio be Jo žinios, ir kiekvienas užaugantis vaisius yra Jo apskaitoje. Nei viena nėsčioji neišnešioja ir nepagimdo Jam nežinant. Jei musė įkris į maistą, vadinasi Jis jai tai liepė, jei nėra lietaus, vadinasi Jis jį sulaukė? Ar jūs savo supratimu nepadarote Jo pernelyg užimtu nesibaigiančiais mažareikšmiais darbais?

Aš atidžiai jį išklausiu ir atsakiau:

- Kaip tada tavo manymu Viešpats Dievas bus dievu, jei išlaisvins save nuo šios atsakomybės, nusigręš nuo pasaulio, kurį sutvėrė, ir paliks susinaikinimui? Koks jis bus dievas, jei negirdės, nematys ir neišklausys savo kūrinių maldų, nesirūpins jais. Ir kaip pagaliau tu nustatai, kurie darbai yra svarbūs, o kurie ne? Į kuriuos Dievas turi kištis, o į kuriuos ne?

Musė, kurią laikai nekalta smulkmena, gali pakeisti istorijos eigą. Įsivaizduok, jog ji iš tiesų įkrenta į puodą su maistu, jei tai armijos maistas, ji gali užkrėsti visą armiją dizenterija arba cholera. Dėl to kareiviai pralaimės mūšį ir tuo pačiu pakeis istorijos eigą. Ar nenumirė Aleksandras Didysis nuo uodo įkandimo?

Nereikšminga įžanga gali baigtis liūdnu epilogu. O labai svarbi įžanga gali baigtis niekuo. Vienintelis Dievas tai žino!

Kodėl nori apriboti Dievo pareigas? Iš tiesų, tik tas gali būti Dievu, kuris žino apie viską, nuo Kurio nenuslėpta nei viena dulkelė žemėje ar danguje. Dievas – Girdintis, Atsakantis, Besirūpinantis visais kūrinių – tik toks Dievas gali vadintis Dievu.

Jei Dievas apsprendė mano veiksmus, kaip Jis gali mane teisti?

Mano draugas nudžiugo, pamanęs, kad šį kartą įspraudė mane į kampa, ir kad neturėsiu ką jam atsakyti. Jis tarė:

- Jūs sakote, kad Dievas kiekvienam daiktui paskyrė likimą ir numatė mūsų darbus. Tada išeina, jog privalau tai daryti, nesvarbu ar noriu to, ar nenoriu. O jei taip yra, tai kodėl Jis mus teisia? Nesakyk kaip įprastai, kad aš turiu pasirinkimą, nes tai didžiausias prasimanymas. Argi aš galiu pasirinkti kada ir kur man gimti, kūno sudėjimą, lytį, odos spalvą? Ar aš pasirenku likimą, mirtį, ligas? Ar aš renkuosi saulėtekis ir mėnulio laidą? O gal pasakysi, jog esi laisvas ir turi valią rinktis šalia Dievo valios? Tai jau būtų politeizmas. Ir dar: ką gali pasakyti apie visuomenės, epochos įtaką žmonėms ir apie istorinę neišvengiamybę apie kurią kalba filosofai-materialistai?
Išsakyk visa tai, mano draugas atsikvėpė ir nurimo, manydamas, kad pribaugė mane savo žodžiais.

Tada aš jam ramiai atsakiau:

- Tu naudojiesi *sofizmu* (samprotavimas, formaliai atrodantis teisingas, bet iš esmės esantis klaidingas). Tavo darbai be abejonės Dievui yra žinomi ir užrašyti Jo knygoje, bet tai nereikia, jog Jis priverčia. Jie numatyti, bet tik Jo sąmonėje. Jei, pavyzdžiui, savo mintyse tu pagalvosi, kad tavo sūnus svetimaus ir po to tai iš tiesų nutiks, argi tu savo mintimis būsi privertęs jį taip elgtis? Ar tiesiog tavo mintys bus išsipildžiusios, nors tu šito visai nenorėjai?

Antra tavo klaida yra laisvės supratimas. Tu manai, kad ji tėra išmonė, kadangi tau neduodama teisė rinktis kada ir kur tau gimti, ir kad negali įtakoti saulėtekio ir mėnulio laidos.

Tavo klaida tame, jog tu supranti laisvę skirtingai nei mes – tikintieji. Tu kalbi apie visišką laisvę – argi galiu rinktis odos spalvą, kūno sudėjimą ar galiu pakeisti saulės padėtį orbitoje? Tu klausai apie visišką laisvę, apie šeiminkavimą visatoje, bet šį laisvę priklauso Vienam Dievui. Kaip sakome šv. Korane: „ **Jūsų Viešpats kuria tai, ką panori ir renkasi; o jie neturi pasirinkimo!**“ (28:68)

Niekas neturi laisvės kūrimo srityje, nes tik Dievas sutveria tai, ką nori ir išsirenka. Dievas niekada neteis tavęs už tai, kad buvai žemaūgis, ir nepriekaištaus dėl to, kad buvai aukštas, ir nenubaus tavęs už tai, kad nepakeitei saulės padėties. Šiuose dalykuose tu, nori ar nenori, turi paklusti Dievui, kadangi neturi pasirinkimo.

Mūsų diskusijos objektas yra veiklos sfera, už kurią turėsime atsiskaityti ir kurioje turime laisvę rinktis (Taklif).

Tu laisvas užgniaužti savyje aistras, nugalėti savo pyktį, kovoti su savo ego, susilaikyti nuo blogų ketinimų ir skatinti geruosius;

Tu laisvas aukoti savo turtą ir save;

Tu laisvas sakyti tiesą arba meluoti;

Tu laisvas sulaukyti savo rankas nuo to, kas uždrausta;

Tu laisvas nukreipti savo žvilgsnį nuo svetimos nuogybės;

Tu laisvas sulaukyti savo liežuvį nuo keiksmų, apkalbų ir šmeižto.

Šiose srityse mes esame laisvi ir dėl šių dalykų būsimе klausiami ir turėsime atsakyti.

Laisvė, apie kurią kalbėsime, yra sąlyginė, o ne absoliuti; tai yra žmogaus laisvė Taklif sferoje. Ši laisvė yra reali ir prigimtiniis laisvės pojūtis mūsų širdyse tai įrodo. Mes jaučiame sąžinės graūžimą dėl savo blogų darbų ir jaučiame ramybę dėl gerųjų. Mes kiekvieną minutę renkamės, pasverdami daugybę galimybių, kadangi rinktis, teikti pirmenybę vienam dalykui prieš kitą yra mūsų proto pirminė paskirtis.

Mes aiškiai matome skirtumą tarp rankos, kuri dreba dėl ligos, ir tarp rankos, kuri rašo. Pirmoji juda priverstinai, o antroji – savo valia, nepriklausomai. Jei jos abi judėtų priverstinai, mes negalėtume jų atskirti.

Šią laisvę patvirtina ir tai, jog jokiū kankinimu neįmanoma priversti širdį pamilti. Grasinimais ir jėga įmanoma priversti moterį nusirengti, bet neįmanoma jos priversti pamilti. Tai įrodo, jog Dievas išlaisvino mūsų širdis nuo bet kokios prievartos, ir sukūrė jas laisvas.

Todėl Dievas teisia pagal tai, kas slypi mūsų širdyse. Tikintysis, prievarta atsisakęs religijos, nebus nubaustas, jei jo širdyje nėra netikėjimo ir abejonių. Dievas šv. Korane sako:

„...išskyrus tuos, kurie priversti, o jų širdys ramios tikėjime...“ (16:106).

Kita tavo laisvės suvokimo klaida yra ta, kad tu suvoki laisvę, kaip viršijančią Dievo valią ir Jo vienvaldystę, ir kaltini kalbančius apie laisvę tuo, kad jie tampa Jo bendrininkais. Tai neteisingas supratimas. Žmogaus laisvė neviršija Dievo valios. Žmogus kartais daro tai, kas nepriimtina Dievui, bet jis negali padaryti nieko prieš Jo valią. Čia slypi kitą žmogaus laisvės sąlygiškumo pusę. Viskas, ką mes darome, darome pagal Dievo valią, nors kartais be Jo pritarimo ir prieš Šariatą (religinės taisyklės).

Pavyzdžiui, jei vienas žmogus panorėjo nužudyti kitą, tai jis daro tai, kam Dievas nepritaria, bet Dievas gali nesiimti nieko, kad to išvengtų, nes Dievas davė žmonėm laisvę. Kita vertus, jei Dievas nenori, kad auka mirtų, bet kokios nusikaltėlio pastangos bus bergždžios. Taip pasireiškia Dievo valia, o žmonių laisvė irgi priklauso nuo Dievo valios.

Mūsų laisvė – yra dovana, padovanota mums Kūrėjo, jo paties valia. Mes nepaėmėm jos iš Dievo jėga. Mūsų laisvė yra Dievo valia.

„Bet nepanorėsite jūs, jei nepanorės Dievas“ (76:30).

Mūsų norai kyla iš Jo valios ir tai – Jo, Dosniausiojo bei Didžiausiojo malonė ir dovana. Mūsų norai sutampa su Jo valia; nėra dualumo, opozicijos ar konkurencijos tarp mūsų norų ir Dievo valios bei Teismo.

Toks laisvės supratimas neprieštarauja Tauhid (tikėjimui Vienu Dievu) ir nesuteikia Dievui partnerių. Iš tiesų mūsų laisvė yra tai, ko Jis nori ir ką nusprendžia.

Trečioji klaida yra ta, kad dalis žmonių, kurie klausia apie likimą, lemtį ir pasirinkimo laisvės nebuvimą, jie mano, kad tai yra prievarta duodama žmogui be jo pasirinkimo, neatsižvelgiant į jo įpročius, prigimtinius polinkius, natūralius poreikius ir t.t. Tu taip pat darai šią klaidą. Iš tiesų, Dievas atmetė

prievartą aiškiais žodžiais:

„Jei Mes panorėsime, atsiųsime jiems iš dangaus ženklą, prieš kurį jie nuolankiai nulenks galvas“ (26:4).

Ajato prasmė tokia: jei tik Dievas panorėtų, jis galėtų mus atvesti į teisingą kelią – atgręžti į tikėjimą reikalingu ženklų, bet Jis to nedaro, kadangi nėra prievartos iš Dievo.

„Nėra prievartos religijoje. Jau aiškiai atsiskyrė tiesus kelias nuo paklydimo“ (2:256).

„Jei tik panorėtų tavo Viešpats, tada patikėtų visi, kas yra ant žemės. Argi tu priversi žmones tapti tikinčiais?“ (10:99).

Ne, Dievas neverčia nė vieno tikėti prievarta. Žmogus laisvas tikėti ar netikėti. Todėl Dievas sako savo Pranašui: **„Argi tu priversi žmones tapti tikinčiais? Jei net Dievas jų neverčia“.**

Likimo ir lemties negalima traktuoti kaip primestų žmonėms iš viršaus. Dievas nulėmė kiekvieno žmogaus likimą pagal jo širdies polinkius, protinius gabumus. Dievas nori kiekvienam duoti priklausomai nuo jo užsiėmimo pobūdžio ir siekiamų tikslų. Pas Dievą nėra dvilypumo. Tai, ką Dievas duoda žmogui yra tikslus žmogaus pasirinkimas, kadangi Dievas parenka kiekvienam tai, ką jis mėgsta ir ko siekia. Kaip sakoma Korane:

„Tas, kuris siekia derliaus ateinančiame gyvenime, tam Mes padidinsime jo derlių, o kas nori derliaus šiam (gyvenimui) – Mes suteiksime jam jį“ (42:20).

„Jų širdyse liga ir Dievas padidina jų ligą“ (2:10).

„O tiems, kurie eina tiesiu keliu, Jis padidins tiesumą“ (47:17).

Kreipdamasis į belaisvius, iš kurių buvo paimta išpirka ir kurie buvo paleisti, Dievas sako: **„Jei Dievas sužinos apie gėrį jūsų širdyse, Jis apdovanos jus geresniu, nei tai, kas buvo paimta iš jūsų“ (8:70).**

Dievas nulemia ir pakreipia likimą tokiu keliu, kuris atitinka jo ketinimus: jei ketinimai geri, tai geru keliu, jei – blogi, tai blogu keliu. Tai reiškia, kad nėra dvilypumo. Likimo nulėmimas – tikslus žmogaus pasirinkimas, nėra dvilypumo ir prieštaravimų, Dievas nelėmė mūsų likimus pagal mūsų ketinimus. Todėl nėra prievartos prieš žmogaus valią.

Kaip sakoma Korane: **„Kas aukoja ir baiminasi Dievo, kas tiki nuostabiausiuoju, tam Mes palengvinsime iki lengviausio. O kas šykštus ir turtėja, ir netiki nuostabiausiuoju, tam Mes palengvinsime iki sunkiausio“ (92:5-10).**

„Ir ne tu metei, kai metei, o Dievas metė“ (8:17).

Šis ajatas pasakoja apie Badr mūšį, kuriame Pranašas (TJTIAP – tebūnie jam taika ir Allah palaima) metė žemės grumstą į priešų pusę ir apakino juos.

Čia susiliejo į vieną du norai: vergo noras ir Dievo noras. Tai ir yra raktas suprasti likimą, siekis įvykdyti priklauso nuo vergo, o suteikti galimybę tam įvykti priklauso nuo Dievo.

Žmogiškoji laisvė yra kintamas, o ne pastovus dydis: ji kinta priklausomai nuo aplinkybių. Žmogus gali praplėsti savo laisvės ribas žinių pagalba: išrasdamas ir tobulindamas darbo įrankius, transporto priemones, ryšių technologijas. Jis gali sutrumpinti atstumus, nugalėti laiko ir erdvės apribojimus. Pažindamas aplinkos dėsnius, jis gali ją valdyti ir naudotis ja. Žmogus sužinojo, kaip nugalėti karštį, šaltį, tamsą, atstumą, taip praplėsdamas savo veiksmų laisvę.

Žinios – tai būdas išsilaisvinti iš pančių, praplėsti laisvės ribas... Tačiau pagrindinis būdas praplėsti laisvės ribas yra religija. Priartėję prie Dievo, žmonės gauna didžiulę laisvę, gauna iš Jo apreiškimus ir pagalbą. Šiuo būdu naudojosi pranašai ir jų sekėjai. Dievas padarė Saliamonui pavaldžiais džinus ir vėjus, suprantamą paukščių kalbą, ir visa tai vyko su Dievo pagalba. Mozė praskyrė jūrą, Jėzus kėlė iš mirusių, vaikščiojo ant vandens, suteikė regą gimusiems aklais, gydė raupsuotuosius ir t.t. – ir visa tai su Dievo pagalba.

Mes skaitome apie Walis (Dievo žmones) ir palaimintuosius, kuriems atstumai yra sutrumpinami ir, kuriems nematomas padaromas žinomu. Tai toks lygis, kuris pasiekiamas atkakliai garbinant Dievą ir atsiduodant Jam. Jis apdovanoja juos savybėmis, nepasiekiamomis kitiems. Mes dar kartą susiduriame su žiniomis, bet šįkart tai yra Ladduni žinios (žinios būdingos tik Dievui).

Abu Hamed Al-Ghazali išsprendžia ir nusako laisvės ir lemties problemą dviem sakiniais: „Žmogus turi pasirinkimo laisvę tame, kas jam žinoma, o tame, ko jis nežino, jis nėra laisvas“.

Vadinasi, kaskart kai mes praplečiame savo žinias, praplečiame ir savo laisvę, nepriklausomai nuo to, ar tai subjektyvios žinios, ar objektyviosios Ladduni, gautos iš Dievo.

* * *

Materialistai smarkiai klydo, vaizduodami žmogų istorinių aplinkybių belaisviu. Jie padarė žmogų viena grandimi grandinėje, iš kurios jis negali išsiveržti, nepakludamas ekonomikos ir bendruomenės išsivystymo lygio dėsniams. Jų supratimu, žmogus yra tarsi vėjyje besiblašantis šiaudas, visiškai negalintis savęs valdyti.

Šios pozicijos šalininkai nepailsdami tvirtina, kad tai yra „neišvengiamos klasinės kovos“ dėsnis. Tačiau šis dėsnis klaidingas ir moksliniu požiūriu, kadangi nėra neišvengiamumo žmonių santykių srityje, geriausiu atveju, tai tėra galimybės ir tikimybės. Tai ir yra skirtumas tarp žmogaus ir mechanizmo sraigtelio.

Karlo Markso pranašystės nepasitvirtino. Neprasidėjo išsivysčiusiose kapitalistinėse šalyse komunistinė revoliucija, kaip jis tikėjosi, o atvirkščiai, revoliucija prasidėjo komunistinėse šalyse.

Ir nepaaštrėjo kova tarp komunizmo ir kapitalizmo, kaip tikėjosi Marksas, jos siekia taikaus bendradarbiavimo, ir dar daugiau komunistinės šalys pirmos atvėrė vartus ekonominiam bendradarbiavimui su kapitalistais. Taip pat kapitalistinėse šalyse nepaaštrėjo nesutarimai ir kapitalizmas nežlugo, kaip planavo Marksas. Priešingai, kapitalistinė gamyba klesti. Nesutarimai ir prieštaravimai iškilo pačiame socialistiniame lageryje.

Visa tai liudija apie materialistinio žmogaus vystymosi istorijos supratimo klaidingumą ir klaidingą jo ateities įsivaizdavimą.

Visa tai tėra gilus paklydimas. Materialistai laiko žmogų muse neišvengiamumo voratinklyje ir visai pamiršta, kad žmogus laisvas, ir kad jo laisvė yra reali.

Materialistai tvirtina, jog aplinka ir visuomenė daro įtaką žmogui, kad žmogus gyvena ne vienas, ir kad jo laisvė neegzistuoja vakuume.

Atsakydami į tvirtinimą, jog aplinkos poveikis bendruomenei yra priešprieša asmens laisvei, mes teigiame, jog tai tik patvirtina dialektinę laisvės reikšmę, o ne paneigia laisvę apskritai. Individuali laisvė negali reikštis be pasipriešinimo, kurį reikia pašalinti.

Kodėl Dievas leidžia blogį

Tęsdamas ataką, mano draugas su pašaipta tarė:

- Kaip galite tvirtinti, jog jūsų Dievas yra Tobulus, Maloningas, Dosnus, kai Jis sukūrė visą šį blogį žemėje: ligas, senatvę, mirtį, žemės drebėjimus, vulkanus, mikrobus, nuodus, šaltį, onkologines ligas, kurios nepasigaili nei kūdikių, nei senukų? Jei Dievas yra geras ir mylintis, kodėl Jis sukūrė blogį? Problema, kurią iškėlė mano draugas, yra vienas labiausiai ginčytinų filosofijos klausimų, šiuo klausimu yra daugybė nuomonių.

Aš jam atsakiau:

- Dievas iš tiesų yra Maloningas ir Gailestingas, Jis nemėgsta blogio, bet jis pakenčia blogį dėl išminties. Kaip sakoma Korane:

„Išties Dievas neliepia nepadorumo. Nejaugi sakysite apie Dievą tai, ko nežinote? Mano Viešpats paliepė teisingumą“ (7:28-29).

Dievas įsako tik teisingumą, meilę gėriui ir Jis būna patenkintas tik gėriu.

O kodėl Dievas palieka tironus, žudikus nenubaustus? Todėl, kad Dievas nori, kad būtume laisvi, o laisvė neturi prasmės, jei negalime rinktis tarp paklusnumo ir nuodėmės.

Iš principo, Dievas gali visus padaryti gerais ir paklusniais, tačiau tam jis turėtų atimti iš mūsų laisvę. Dievo taisyklėse sakoma, kad laisvė, nors ir karti, yra geriau, nei laiminga vergija.

Todėl Dievas paliko mus klystančiais, sergančiais ir besimokančiais – tai išmintis, kuri leidžia blogį.

Todėl Dievas pasakė:

„Jei Dievas norėtų nubausti žmones už jų darbus, Jis nepaliktų ant žemės paviršiaus nė vieno gyvo, bet Jis tai atideda iki numatyto termino“ (35:45).

Be to, teisingai ir objektyviai apsvaistę šį klausimą, suprasime, jog gėris yra visatos pagrindas, o blogis – išimtis. Didžiausią savo gyvenimo dalį mes esame sveiki, o ligų laikas yra palyginti trumpas. Tą patį

galima pasakyti ir apie žemės drebėjimus, jie tetrunka kelias minutes, kai tuo tarpu žemės egzistavimo laikas skaičiuojamas milijonais metų. Taip pat ir vulkanų išsiveržimai, ir karai tėra trumpi sukrėtimai tarp ilgų taikos ir ramybės periodų.

Kita vertus, kiekvienas iš šių reiškinių turi savo gerąją pusę. Liga išugdo kantrybę. Kančia grūdina dvasios stiprybę, didina ištvermę. Žemės drebėjimai – vidinis Žemės kvėpavimas, dėl didžiulio vidinio slėgio. Jie saugo Žemės apvalkalą nuo sutrūkinėjimo ir gražina į savo vietas kalnus. Vulkanai iškelia į paviršių uolienas ir kitas paslėptas vertybes, padengia žemės paviršių derlingo dirvožemio sluoksniu. Karai sukuria karines sąjungas ir patvirtina karinius tribunolus skundams ir susitaikymui. Karo metu buvo padaryti didžiausi atradimai: penicilinas, atominė energija, reaktyviniai lėktuvai ir kita buvo išrasti karo periodais. Iš gyvatės nuodų gaminami vertingi vaistai, iš mikrobu gaminamos vakcinos. Jei mūsų protėviai nebūtų numirę, mes neužimtume padėties, kurią dabar užimame. Blogis visatoje kaip šešėliai paveiksle. Kai žiūri į juos iš arti, jie atrodo kaip nereikalingi defektai, bet kai atsitrauki toliau ir žiūri į paveikslą kaip į visumą, pamatai, kad jie yra būtini ir atskleidžia jo grožį. O ligos? Argi mes vertintume sveikatą, jei nesirgtume? Sveikata – tai švytinti karūna ant mūsų galvų, kurios mes nepastebime ir įvertiname tik susirgę. Taip pat mes nepažintume grožio, jei nebūtų bjaurumo. Mes nepastebėtume gyvenimo žavesio, jei nebūtų stichinių nelaimių. Todėl Abu Hamed Al-Gazali sako, kad pasaulio trūkumai ir yra pasaulio tobulumas, taip pat kaip lenkta lanko forma yra jo pagrindinė jo naudingumo savybė, kadangi tiesiu lanku nebūtų įmanoma paleisti strėlės.

Dar viena sunkumų ir kančios funkcija yra ta, kad jie atskleidžia tikrą žmonių prigimtį. Kaip sako vienas arabų poetas: „Jei ne sunkumai, visi žmonės būtų valdovai, dosnumas nuskurstų, o drąsa taptų žudančia“. Iš tiesų, sunkumai – tai mūsų išbandymas, savotiška patikra, pagal kurią nustatomas mūsų reikšmingumas prieš Dievą.

„Pradžiugink kantriosius, kurie, kai juos ištinke nelaimė, sako: „Išties, mes priklausome Dievui ir, išties, mes pas Jį sugrįšime“ - sakoma Korane.

Iš tiesų, visas žemiškasis gyvenimas, tėra tik vienas ilgo romano skyrius, po kurio seka kiti skyriai. Ir mirtis – tik šio begalino romano pradžia. Negalima spręsti apie spektaklį pagal pirmą jo veiksmą ir negalima atmesti visos knygos, jei jums nepatiko pirmasis puslapis. Įvertinimui to nepakanka. Išvada tampa aiški tik pabaigoje. Ir ko gi nori mūsų draugas, kuris, šaipydamasis iš mūsų, trokšta gyvenimo be kartėlio, be ligų, be senatvės, ir mirties? Jis trokšta gyvenimo pilnatvės, visiškos tobulybės. Bet visiška tobulybė tik pas Dievą. Tobulas tik Vienas Dievas. Ir kam Jam būti ne vienu, jei Jis neturi trūkumų.

Esmė tokia: mano draugas nebus patenkintas, kol pats netaps Dievu, o tai pasikėsinimas. Mano draugas iš tokių žmonių, kuriuos sunku nustebinti. Jis nori rojus be pastangų ir sunkumų. Bet ką jis nuveikė, kad būtų vertas rojus? Ką nuveikė šis mokslų daktaras žmonijos labui, kad taptų visagaliu dievu, kuriam tereikia panorėti ir viskas išsipildys.

Mano senelė žymiai protingesnė už daktarą, ji sako: „Gėris iš Dievo, o blogis iš mūsų pačių“. Nors tai paprasti žodžiai, bet jie išsprendžia visas problemas. Dievas paleido upes, nukreipė vėją, bet gobšus kapitonas perpildė savo laivą žmonėmis ir prekėmis, ir dėl to laivas paskendo, bet jis kaltino Dievą ir likimą. Kur yra Dievo kaltė? Dievas paleido upes ir padarė gerą orą plaukiojimui, bet žmogaus godumas pavertė gėrį blogiu.

Kokie teisingi ir gražūs žodžiai:

„Gėris iš Dievo, o blogis iš mūsų pačių“.

Kuo kalti tie, kurių nepasiekė Koranas

Mano draugas pasikasė pakaušį. Buvo matyti, kad jis ieško būdo paspėsti man spąstus. Jis lėtai ir apgalvotai prabilo:

- Gerai. O ką tu pasakysi apie tuos, kurių nepasiekė Koranas, kuriems nebuvo atsiųstos knygos ir pranašai? Kokia jų nuodėmė ir kur bus jų vieta Teismo Dieną? Kaip, pavyzdžiui, eskimai iš tolimos šiaurės ar žmonės iš Afrikos džunglių? Kas jų laukia Teismo Dieną?

Aš jam iškart atsakiau:

- Turiu tave pataisyti. Tavo iškeltas klausimas remiasi klaidinga prielaida. Korane Dievas praneša, kad Jo malonė neaplenkė nė vieno:

„Nėra nė vienos tautos, kuri neturėtų pasiuntinio“ (35:24).

Korane paminėti ne visi pranašai. Buvo tūkstančiai kitų, apie kuriuos mes nieko nežinome. Šventame Korane sakoma:

„Apie kai kuriuos Mes papasakojome tau, apie kitus nepasakojome“ (40:78).

Iš tiesų, Dievas skelbia visiems, netgi bitėms: **„Tavo Dievas įteigė bitėms, sakydamas: „statykite savo namus kalnuose, medžiuose ir tame, ką jie (žmonės) stato“ (16:68).**

Dievo įtaiga gali būti apreiškimas, Knyga perduota per Gabrielių, arba apšvietimas, sukeltas Dievo, žmogaus širdyje. Jis gali pasireikšti pasitenkinimo ir džiaugsmo būseną, išmintimi. Kartais paklusnumu, dievobaimingumu, baime. Ir kiekvienas, turintis jautrią širdį ir aštrią nuovoką, gauna šią dovaną iš Dievo gausybės.

O tiems, kurie užsikemša ausis ir užveria širdis, nepadės nei knygos, nei pranašai, nei ženklai, nesvarbu kiek daug jų bebūtų. Dievas pasakė, jog Jis apdovanoja savo malone kiekvieną, kuris to nori, ir Jis neatsako prieš nieką, dėl to, ką Jis daro.

Kartais Dievas savo išmintimi apsaugo vieną, o kitą išteisina, priimdamas iš jo net silpniausią tikėjimą. Ir kas žino, gali būti, kad vienas vienintelis nukreiptas į dangų dievobaimingas pirmųjų juodaodžio žvilgsnis, yra labiau gelbėjantis, nei mūsų maldos?

Nuodugniai išstudijavus pirmųjų juodaodžių religijas paaiškėja, jog jie turėjo pranašus ir apreiškimų knygas, panašias į mūsų šventas knygas. Pavyzdžiui, mau-mau gentis tiki į dievą, kurį vadina Mužain, ir tiki jį esant vieninteliu, nepagimdytu ir negimdančiu, kuriam nėra nieko prilygstančio. Šis dievas yra nematomas, ir pažįstamas tik per jo darbus ir poveikį: jis yra kūrėjas, maitintojas, apdovanojantis, maloningas, ligonių gydytojas, vargšų gelbėtojas. Jis siunčia lietų ir išklauso maldas, bei, kaip jie tvirtina, žaibas yra jo kardas, o griaustinis – jo žingsnių aidas. Argi Mužain ne tas pats Dievas? Iš kur pas juos šios

žinios, jei jų istorijoje nebuvo jas atnešusio pranašo? Laikui bėgant, kaip įprastai nutinka, šios religijos pirminis tyrumas buvo iškraipytas.

Niam Niam genties žmonės taip pat tiki vienu dievu, kurį vadina Mubili. Jie tvirtina, kad viskas, kas yra džiunglėse, juda pagal jo norą, kad jis blogiems žmonėms siunčia audras, o geruosius apdovanoja gėrybėmis, palaima ir saugumu. Šilok gentis tiki Džoku, vienu dievu, paslėptu ir atviru, esančiu danguje, bet jo esybė jaučiama visur ir visada, ir viskas yra jo sukurta.

Denkai tiki vienu dievu, Nialok, kurio vardas literatūrinėje kalboje reiškia „tas, kuris yra danguje“ arba didis. Kaip kitaip galime tai pavadinti nei Islamu? Kas kita tai galėtų būti, jei ne žinios, perduotos jiems pranašų. Dievas šventame Korane sako:

„Iš tiesų, tiems, kurie patikėjo, judėjams, krikščionims, sabėjams ir visiems, kurie patikėjo Dievu ir Paskutine Diena, ir darė gerus darbus, bus apdovanojimas nuo Viešpaties ir jie nejaus nei baimės, nei liūdesio“ (2:62).

Visiems, kurie tiki Vienu Dievu, paskutine diena, prisikėlimo ir teismo diena, ir daro gerus darbus, gaus atlygi iš Dievo.

Žinoma, Dievo malonė pasireiškia įvairiai. Yra pasaulyje tokių, kurie gimė akli, ir tokių, kurie mato. Yra tokių, kurie gyveno Mozės laikais ir regėjo kaip jis savo lazda perskyrė jūrą; yra ir tokių, kurie gyveno Jėzaus laikais ir buvo mirusiųjų prikėlimo liudininkais. Mes esame girdėję apie šiuos ženklus, tačiau nematėme jų. Visgi tikėjimas nepriklauso nuo ženklų. Užsispyrę pasipūtėliai savo akimis regėjo pranašų ženklus, tačiau pavadino tai burtais.

Be abejonės, mūsų draugas skaitė trijų knygų vertimus – Toros, Evangelijos ir Korano – tačiau šie apreiškimai, rodos, tik pagilino jo piktnaudžiavimą ginču. Kad išsisuktų iš keblios padėties, jis nukreipė kalbą link spėjamų primityvių džiunglių gyventojų, kurių nepasiekė joks apreiškimas, ir tęsė klausdamas:

- Ką manote apie tuos, kurių nepasiekė apreiškimai? Kodėl Dievo malonė skirtinga? Kodėl Jis vieniems parodo savo ženklus, o kiti apie juos žino tik iš nuogirdų?

- Ne visada ženklai yra malonė, kartais jie yra kančia. Argi Dievas nepasakė Jėzaus (taika jam) pasekėjams, prašiusiems atsiųsti vaišių iš dangaus:

„Pasakė Dievas: Aš atsiųsiu jas jums, bet tuos, kurie po to pasiliks netikinčiais, nubausiu bausme, kuria nebaudžiu nieko iš pasaulių“ (5:115).

Taip yra todėl, kad atsiuntus ženklus, atsiunčiama ir didelė bausmė tiems, kurie jais nepatikėjo. Ir laimingas tas, kuris patikėjo tuo, ką išgirdo, net nematydamas, ir vargas tiems, kurie nepatikėjo.

Koranas bus įtikinamas įrodymas, įkaltis prieš tave ir Teismo Dieną tu pelnysi kančias, o ne malonę, jei nevykdysi viso to, ko jame reikalaujama. Šio aiškaus argumento neturėjimas eskimams, gyvenantiems už poliarinio rato, gali pasitarnauti atleidimu, palengvinimu, malone, išsigelbėjimu Teismo Dieną. Galbūt vienintelis šių eskimų žvilgsnis į dangų išgelbės juos ir bus Dievui jų nuoširdaus tikėjimo įrodymu.

O tai, kad Dievas vienus apdovanoja didesne malone, kitus mažesne, yra dėl Jo žinojimo, kas slypi mūsų širdyse. Apie tai Korane rašoma:

„...Jis žinojo, kas slypi jų širdyse. Jis atsiuntė jiems ramybę ir apdovanojo juos greita pergale“ (48:18).

Dievas žino apie mūsų siekius, dar iki mums atsirandant šiame pasaulyje, dar iki mums užsimezgant motinos iščiose, kol dar esame sielomis aplink Jo sostą. Tarp mūsų yra tokių, kuriuos patraukė Jo šviesa ir jie buvo visiškai į ją sugerti, yra ir tokių, kurie nutolo nuo Jo, mėgdamiesi Jo karalyste, tapo nedėmesingi Kūrėjui, ir jau tada nusipelnė žemiausio rango bei buvo nulemti pražūčiai.

Tai ką matome per savo trumpą gyvenimą dar nėra viskas. Kiekvieno skausmo ir netekties išmintis žinoma tik Dievui. Ir tiems, kurie klausia, kodėl Dievas sukūrė kiaulę kiaule, galiu atsakyti tik tiek: „Dievas parinko jai kiaulišką pavidalą tik todėl, kad jos kiauliška siela, ir sukurti ją tokia yra logiška ir teisinga“.

Visa mus supanti paskirtis yra teisinga, bet ne mūsų jėgoms suprasti visa apimančią išmintį ir teisingumą. Dėl šios priežasties ir egzistuoja kitas pasaulis, ir svarstyklių nustatymo dieną, Visąžinis paaiškins mums tai, dėl ko mes nesutarėme.

Dievas Korane pasakė: **„Ir Mes nebaudėme, kol nepasiuntėme pasiuntinio“** (17:15).

Ar šito tau pakanka?

Ir dar, aš pasakysiu, kas keista tavo klausime, iš pirmo žvilgsnio galima pamanyti, jog tu esi tikintis ir gaili vargšų negrų, kurių nepasiekė Dievo šviesa, Korano tiesa ir malonė, nors iš tiesų tai tėra netikėjimas Koranu, jo šviesa ir malone. Tavo klausimai artimi tiems, kurie veda į didžią bausmę ir pražūtį. Juose priešingybė sielai – tai niekšybė. Tu bandai rasti prieš mus įkaltį, kurio neturi. Argi nematai, kad tavo logika šlubuoja?

Rojus ir pragaras

Šį kartą mano draugas buvo labiau įsitikinęs ir ramiai „kramtė“ žodžius, kad paleistų juos į mane lyg bombas. Jis pasakė:

- Kaip gi Dievas nubaus mus, jei Jis maloningas, gailestingas, už tas nuodėmes, kurias padarėme per trumpą laikotarpį – nesibaigiančia bausme? „Pragare jie bus amžinai ir visam laikui“ (98:5). Kas mes tokie palyginus su Dievo didybe, kad Jis baustų mus tokia kančia? Žmogus tėra dulkelė palyginus su visata, o palyginus su Dievu – beveik niekas.

- Aš pataisyčiau tavo klaidas, mano drauge. Visų pirma, mes nesame dulkelės visatoje ir mūsų reikšmė prieš Dievą nėra niekinga, o labai didelė. Argi ne Jis įpūtė mums iš Savo dvasios, ir ar nenusilenkė mums angelai, ir ar nepažadėjo Jis mums palikimui dangaus ir žemės, ir Jis Korane apie mus sako:

„Mes suteikėme garbę Adomo sūnums. Mes juos nešiojome po žemes ir po jūras ir apdovanojome juos gėrybėmis ir iškėlėme juos virš daugelio sutvėrimų“.

Vadinasi, mumyse yra dalis Dievo dvasios ir mes, palyginus su visata, nesame dulkelės. Mums atrodo, jog esame dulkelės, dėl mūsų mažų matmenų palyginus su begaline visata. Bet mes suvokiame visatą, sužinome jos dėsnius, kiekvienai planetai piešiame jos orbitą. O po to kosmonautai, išsilaipinę Mėnulyje, patvirtina mūsų hipotezes, kurias mes iškėlėme būdami žemėje ir nieko nematydami. Ar neparodo tai, jog mes savo dvasia didesni už visatą. Kaip teisingai apie žmogų pasakė vienas arabas žinomame eilėraštyje:

„Manai esąs tik tai mažytis kūnas,
Kai tavyje platus pasaulis slypi“.

Iš tiesų, žmogus, kaip tvirtina sufijai, – neaprepiama knyga, o visata – keli jos puslapiai. Vadinasi žmogus – svarbus ir kilnus kūrinys. Jame yra dalis Dievo dvasios ir jo darbai reikalauja atsiskaitymo.

Kalbėti apie nuodėmes padarytas „ribotu laiku“, už kurias Dievas baudžia amžinybe, – taip pat klaidinga. Dievas taip kalba apie amžinai kenčiančius pragare, kurie prašosi grąžinami į praeitą gyvenimą, kad padarytų tai, ko nepadarė:

„Jei jie būtų grąžinti, tai jie grįžtų prie to, kas jiems buvo uždrausta. Jie visi yra melagiai“ (6:28).

Jų nuodėmės nėra laikinos, tai pastovus jų būdas, kuris kartojasi vėl ir vėl, visais laikais. Net jei jie gyventų amžinai, jie amžinai darytų nuodėmes. Ir jei juos grąžinti atgal į žemę, jie ir vėl darytų tai, ką darė anksčiau. Iš ties, jie meluoja pasižadėdami pasitaisyti.

Reiškia, kad tokia savybė yra amžina jų lemtis, o ne atsitiktinė klaida nenumatytomis aplinkybėmis. Dievas apie juos sako:

„Tą dieną, kai Dievas prikels juos visus ir jie ims prisiekinėti Jam, kaip jie prisiekinėja jums ir mano, kad turi tam kažkokį pagrindą. O, bet juk jie melagiai“ (58:18).

Tai yra siaubinga užsispyrimo ir įžūlumo forma privedanti juos iki to, kad jie melagingai prisiekinėja net stovėdami prieš Dievą tą dieną, kada pakeliami šydai ir parodoma paslėpta. Tai peržengia visas įžūlumo ribas ir čia mes susiduriame su nuodėme ne apribotam laikui, o su amžina nuodėme. Mes susiduriame su siela, kuri neša su savimi savo amžiną blogį, todėl teisinga yra jei bausmė amžina. Apie tai išraiškingas Korano ajetas sako: **„Ir neišeis jie iš ugnies“** (2:167).

Ibn-Arabi pasakė: *„Iš tiesų, malonė tiems žmonėms tame, kad po to jie pripras pragare ir jis bus jiems tinkama aplinka amžinybei“*.

Nėra abejonės, jog tarp nusidėjėlių ir ugnies yra panašumų. Jų širdyse dega pavydo, neapykantos, aistros, apgaulės, pykčio ugnis. Tokios niekada negalėtų būti ramybėje, nepajęgtų iškentėti nė valandėlės, neįžiebdomos konflikto ir nedegindamos visko, kas jas supa; nes ugnis yra jų stichija, jų prigimtis. Todėl teisingas yra nuosprendis, jog Pragaras bus jų paskutinė buveinė. Tai yra lyg daikto padėjimas į jo vietą. Jei jiems būtų paskirtas Rojus, jie nesugebėtų juo mėgautis. Argi jie neniekino taikos būdami žemėje?

Mes turime teisingai suvokti tiek Rojaus, tiek Pragaros sąvokas. Pragaras nėra vien gaisras ar deginimas, kaip kai kurie įsivaizduoja. Tai ugnis ne vien tiesiogine šio žodžio prasme. Dievas sako, jog nusidėjėliai pragare kalbasi, keikia vieni kitus. Ten yra medis vadinamas Zakkum, kurio vaisiai lyg šėtono galvos,

nusidėjėliai pragare surišti grandinėmis, jie valgo tuos vaisius ir geria pūlingą, verdantį skystį, kuris tarsi skrodžia jų vidurius. Jie prakeikia vienas kitą, springdami verdančiu skysčiu. Pragaras – ugnies simbolis. Dievas apie šią ugnį sako:

„Kiekvieną kartą, kai įeina nauja tauta, ji keikia prieš ją buvusią. O kai jos visos ten susirenka, paskutinioji sako rodydama į pirmąją: „Viešpatie, šitie paklaidino mus, atsiųsk jiems dvigubą bausmę iš ugnies! Jis sako: „Kiekvienam – dviguba, tik jūs nežinote!” (7:38).

Jie keiks vienas kitą būdami ten, ugnyje, „kurios kuras – žmonės ir akmenys...” (25:24). Ši ugnis priklauso Nežinomam (Ghaib), o tai kas apie ją pasakyta, yra tik simboliniai bruožai. Žinoma, negalima teigti, jog mes atmetame fizinę bausmę ir kalbame tik apie moralinę. Iš tiesų, fizinė bausmė yra aiškiai nurodyta, negalima ja abejoti ir mes tikime, jog ji egzistuoja. Mes tik sakome, kad bausmės pobūdis ir detalės, kaip ir jos rūšis bei savybės priklauso Nežinomam (Ghaib).

Iš Korane esamų užuominų matyti, jog tai nėra mums įprastinė šio pasaulio ugnis, taip pat ir kūnai, kuriuos ji veiks nėra tokie trapūs ir pažeidžiami kaip tie, kuriuos turime dabar.

Taip pat turime suprasti ir Rojų. Rojus tai nėra daržovių, datulių, granatų bei vynuogių turgus. Ir visi su juo susiję paaiškinimai Korane tėra simboliniai. Dievas Korane sako:

„Sodo, kuris yra pažadėtas tikintiesiems, pavidalas toks: ten upės iš negendančio vandens, ir upės iš pieno, kurio skonis nekinta“ (47:15).

Iš aukščiau pateikto ajato aiškėja, jog Dievas pateikia mums tik apytikslį Rojaus vaizdą, kai tikrasis lieka Nežinomas. Kaip Dievas sako:

„Nė viena siela nežino to, kas yra jai paruošta, už jos darbus“ (32:17).

„Rojus, kurio plotis kaip dangus ir žemė“ (3:133).

Rojus negali būti paprasčiausias sodas. Jo vaisiai yra **„gausūs, nesibaigiantys, neuždrausti“ (56:32)**; jie ištis nepanašūs į mūsų žemiškuosius vaisius, kurie gali būti uždrausti ir, kurie baigiasi priklausomai nuo sezono. Apie Rojaus gėrimus Dievas sako:

„Nuo kurių neskauda galva ir nesidrumsčia protas“ (56:19).

Apie Rojaus visuomenę Dievas sako:

„Ir Mes išėmėme iš jų krūtinių visas skriaudas“ (7:43).

Mūsų sielos čia yra išvalomos mums nežinomu, nesuvokiamu būdu. Vadinasi, Rojus kaip ir Pragaras, priklauso Nematomam. Šis požiūris jokių būdu neneigia fizinės palaimos. Mes tikime, jog Rojus yra tiek fizinė, tiek dvasinė palaima, o Pragaras – fizinė ir dvasinė kančia. Mes tik norime pasakyti, jog šios palaimos ir kančios pobūdis ir smulkmenos mums nėra žinomos, jog Rojus nėra tik nuostabus sodas, o pragaras – kunkuliuojantis katilas.

Bausmė kitame pasaulyje nėra tironijos forma, kurią Dievas naudoja prieš savo sutvėrimus, tai apvalymas, paaiškinimas, ištaisymas ir malonė. Kaip sako Dievas:

„Kam Dievui jus bausti, jei jūs tikite ir esate dėkingi?“ (4:117).

Bausmė visada yra teisinga. Dievas nebaudžia tikinčio, kuris žino apie Jį, Jo bausmė aplanko tik kietaširdį netikintįjį, kuriam negelbėjo jokie aiškinimai ir kelrodžiai. Dievas sako:

„Ir Mes duosime jiems patirti lengvesnę šio pasaulio bausmę, prieš aukščiausią kito pasaulio bausmę, galbūt jei sugrįš (į teisingą kelią)!“ (32:21).

Dievo principas toks – duoti jiems patirti mažą bausmę, prieš patalpinant į amžinąją ugnį, kad pažadinti juos iš sąstingio, kurtumo ir snaudulio, ir tada jie galbūt „sugrįš į teisingą kelią“.

Bet jeigu nė vienas iš šių bandymų nėra sėkmingi, ir netikintysis pasilieka prie savo netikėjimo, nebelieka nieko kito, kaip tik paskirti jam tikrąją bausmę, kad jis sužinotų tiesą. Tiesos sužinojimas ir yra malonė. Jei Dievas paliktų netikinčiuosius neregėjime ir nežinomybėje, tai, iš tiesų, būtų neteisinga, o Dievas yra toli nuo neteisybės. Patalpinimas Pragaros ugnyje yra savotiškas pasirūpinimas tomis tamsiomis sielomis. Visi Dievo veiksmai yra maloningi. Jis suteikia atitaisymo ir apšvietimo malonę tamsioms sieloms Pragare; Jis suteikia kilnumo ir palaimos malonę tikintiems Rojuje.

„Savo bausme Aš baudžiu tuos, kuriuos panoriu, bet Mano malonė apima viską“ (7: 156).

Dievas visus apdovanoja malone, net ir tuos kuriuos baudžia.

O dabar, savo ruožtu, noriu paklausti savo draugo, argi, jo manymu, būtų teisinga, jei Dievas vienodai pasielgtų su skriaudėju ir su nuskriaustuoju, su žudiku ir su nužudytoju, visus vienodai apdovanodamas Paskutinę Dieną?

Argi, tavo manymu, teisybė yra juodo sulyginimas su baltu? O tiems, kurie mano, kad Dievas nepajėgus nubausti, atsakysiu tik tiek: „Argi Jis jau nebaudžia mūsų šiame pasaulyje? Kas tada yra senatvė, ligos, jei ne bausmė? Kas sukūrė mikrobus? Argi tai neįrodo, jog mūsų likimai Dievo rankose, ir kad Jis gali nubausti mus tiek šiame, tiek kitame pasaulyje?“

Ar religija yra opiumas?

Mano draugas, klapsėdamas akimis, pasakė:

- Ką tu atsakysi tiems, kurie tvirtina, kad religija yra opiumas ir, kad ji kvailina vargšus ir nuskriaustuosius tam, kad jie paklustų vergijai ir skurdui ir svajotų apie rojų, o tuo tarpu turtingieji ir toliau turtėtų, laikydamiesi Dievo sukurtų žmonių rangų?

Ką atsakysi tiems, kurie tvirtina, jog religija nėra atsiųsta Dievo, o yra sugalvota žmonių, kad ji yra socialinis ginklas, naudojamas vienos klasės kovoje prieš kitą?

- Šiame klausime remiesi materialistų idėjomis. Tačiau nėra nieko labiau ironiško, nei apibūdinti religiją kaip opiumą. Iš tiesų, religija yra pareiga, o ne atsipalaidavimas nuo atsakomybės, vadinasi, ji nepanaši į opiumą. Kaip sakoma Korane:

„Ir sakyk: „Veikite – ir Dievas pamatys jūsų darbus“ (9:105).

Mes kalbame apie visišką pasiklovimą Dievu, bet ne apie bejėgišką neveiklumą. Pasiklovimas reikalauja iš mūsų ryžtingumo, pastangų ir energijos, ir tik po to pasiklovimo Dievo valia ir likimu.

„Kai tu apsisprendei, tai pasiklov Dievu“ (3:159).

Pirmiausia pasitarimas, po to sprendimas. Ir Pranašas (TJTIAP) taip pasakė žmogui, kuris paleido savo kupranugarį tikėdamas Dievo apsaugos: „Pririšk kupranugarį, o po to pasiklov Dievu!“ Tai reiškia, pirma padaryk viską, kas nuo tavęs priklauso, kad gyvulys būtų saugus, ir tik po to pasiklov Dievu.

Religija reiškia apdairumą, atidumą, savikontrolę ir sąžinės paisymą atliekant kiekvieną veiksmą, ištariant kiekvieną žodį, pamanant kiekvieną mintį, tai tikrai nėra opiumo vartotojų būklė. Iš tiesų, tikrieji opiumo vartotojai yra materialistai, kurie neigia religiją, norėdami išvengti jos pasekmių ir atsakomybės, kurie mano, jog gyvena tik šia diena, ir jog nėra stebėtojo, atsiskaitymo ir prikėlimo po mirties. Kaip juos galima prilyginti musulmonui, kuris jaučiasi atsakingas net už „septintą kaimyną“, kuris kaltina save neįvykdžius religinių pareigų, jei kas nors iš jo bendruomenės badauja ar prastai elgiasi su gyvuliais.

Ir yra visiška netiesa, kad mūsų religija atsirado žemėje dėl socialinės būtinybės, tam, kad būtų ginklu vienos klasės kovoje su kita, kad padėtų turtingiesiems lobti, o vargšams skursti. Islamas atsirado kaip revoliucija prieš tironus, išnaudotojus ir turtų kaupėjus ir aiškiai įsakė, jog turtas neturi kauptis vien pas turtuolius, vien tik didindamas jų kapitalą, o yra kiekvieno teisė:

„O tuos, kurie kaupia auksą ir sidabrą, ir neleidžia iš jų Dievo kelyje, pradžiugink kankinančia bausme!“ (9:34).

Aukojimas prasideda nuo Zakat'o (apsivalymo) 2,5% mokesčio nuo įvairios rūšies turto, kurį galima laisvanoriškai, bet ne privalomai didinti, paliekant sau tik tai, kas yra būtina pragyvenimui.

„Jie klausia tavęs, ką turėtų aukoti. Sakyk: „tai kas atlieka“ (2:219).

Tokiu būdu Islamas sujungia privalomą aukojimą su geranoriška, sąžinės skatinama auka. Tai garbingiau, nei atimti iš žmogaus prievarta. Islamas privedė aukojimą iki 90% iš 100%, be jokios prievartos. Islamas atsirado ne tam, kad skleistų neteisybę, o tam, kad sukeltų neteisybei besąlygišką pasipriešinimą.

Materialistai kaltina Islamą reakcionizmu, remdamiesi tokiais Korano posmais:

„Vienus iš jūsų Dievas apdovanojo labiau nei kitus“ (16:71) bei „...Ir pakėlė vienų lygi prieš kitus“ (43:32).

Atsakydami į tokius kaltinimus, turime pareikšti, jog šis ajatas taikomas šiuolaikiniam Londonui, Paryžiui, Berlynui ir Maskvai, taip pat kaip ir Kairui, Damaskui ar Džedai. Jei mes apžvelgtumėme, pavyzdžiui, Maskvos gatves, tai išvystumėme tiek vaikštančių pėstute, tiek važiuojančių dviračiais, tiek senais žiguliukais, tiek ir prabangiais automobiliais. Ir kas tai, jei ne gyvenimo nelygybės, socialinių skirtumų apraiška?

Skirtumai tarp žmonių visada egzistavo, ir niekas nėra pajėgus jų panaikinti. Net labiausiai užkietėję materialistai ir anarchistai nekalba apie lygybę. Kadangi lygybė neįmanoma. Kaip galima sulyginti nelygius? Žmonės nuo pat gimimo skiriasi savo išvalgumu, jėga, grožiu bei gabumais. Daugiausia, ką

mums gali pasiūlyti ekonominės filosofijos yra galimybių, o ne žmonių lygybė; lygios galimybės išsilavinimui, sveikatos priežiūrai, pragyvenimo lygiui. Iš esmės, religija siekia to paties. Tačiau rangų nebuvimas yra neteisingas ir prieštarauja prigimčiai. Viskas gamtoje pagrįsta įvairove ir skirtumais. Įvairovės dėsniai galioja tiek augalams, tiek gyvūnams, tiek ir žmonėms.

Kiek yra žinoma skirtingų medvilnės, datulių ar vynuogių rūšių, o gyvūnų bei žmonių įvairovė dar didesnė.

Iš tiesų, diferenciacija yra egzistencijos dėsis. Šio dėsnio prasmė labai aiški. Jei žmonės būtų sukurti vienodos išvaizdos, bruožų bei savybių, tada pats jų sukūrimas prarastų prasmę, kadangi pakaktų sukurti vieną žmogaus prototipą vietoj visų. Taip pat ir su kiekvienu kitu kūrinium, kol galiausiai tai baigtųsi visišku gamtos išsekimu. Gamtos turtingumas ir derlingumas atsispindi tik jos dovanų įvairovėje.

Nepaisant to, religija nėra pasyvi turtingų ir vargšų klausimu. Ji nurodo, kad tokia padėtis yra pataisoma ir apibūdino ją kaip pagundą ir išbandymą: „***Ir kai kuriuos iš jūsų Mes padarėme pagunda kitiems – ar iškęsite jų?***“ (25:20).

Vėliau mes pamatysime, kur link pakreips savo galią galingasis, ar padės vargšams, ar imsis prievartos ir taps tironu. Mes išvysime, kaip turtingasis pasielgs su savo turtais, ar jis ims linksmintis ir tuščiai švaistytis, ar ims daryti gera vargšams ir neturtingiems. Mes taip pat pamatysime, kai reaguos vargšas, ar jis ims pavydėti ar vogti, ar imsis sąžiningo darbo, kad save aprūpinti ir pakelti savo gyvenimo lygį.

Religija įsako teisingumą, padėties gerinimą ir moko prisiminti apie bausmę kitame pasaulyje bei nurodo, jog kitame pasaulyje taip pat bus skirtingi rangai, tam, kad pataisytume tai, ko nespėjome žemėje. Apie tai Korane sakoma:

„***...o amžinas gyvenimas – labiau pagal lygmenis ir pagal pranašumus***“ (17:21).

O tiems, kurie tvirtina, jog islamas yra reakcionistinė religija, mes atsakysime: islamo atsiradimas buvo didis įvykis istorijoje. Jis tapo ideologine daugelio bendruomenėje vykusių giluminių procesų išraiška. Islamas atnešė tautoms daugiau naudos ir progresyvių valdymo sistemos įstatymų, nei bet kuri kita religija, ir islamo viešpatavimo laikotarpiu jie pasiekė aukščiausią išsivystymo laipsnį. Pagarba asmeniui pasiekė savo aukštumą islame, nes jame asmuo prilyginamas visai žmonijai:

„***Kas nužudė žmogų, ne dėl bausmės už žmogžudystę ar kitus baisius nusikaltimus, tas vertinamas lyg nužudęs visą žmoniją. O kas išgelbėjo gyvybę, tas vertinamas kaip išgelbėjęs visą žmoniją***“ (5:32).

Jei valdovas, siekdamas pagerinti materialinę padėtį ar pastatyti rūmus, dvarus, gamyklas, ar užkariauti svetimas teritorijas nužudys bent vieną žmogų, tai visi jo nuopelnai ir pasiekimai nepadės jam išsigelbėti nuo bausmės, kuri bus tokia, lyg jis būtų nužudęs visą žmoniją.

Tokios pagarbos asmeniui nepasiekė nė vienas iš senų ar naujų politikų. Asmuo islame yra absoliutinis dydis, kai visos kitose politinėse teorijose jis yra tik reliatyvus dydis. Islame žmogus yra ramus dėl savo nuosavybės ir asmens laisvės.

Korane telpa viskas, nuo pasisveikinimo iki elgesio visuomenėje. Koranas uždraudė prievartą, engimą ir savivaliavimą. Dievas sako savo pranašui, pilnateisiam ir nepriekaištingam:

„...tu nesi jiems priverčiantis“ (50:45);

„Taigi primink, nes tu esi tik tas, kuris primena! Tu nesi jiems valdovas! (88:21);

„Tikintieji yra broliai.“ (49:10).

Dievas uždraudė garbinti valdovus ir sudievinėti didžius žmones:

„... ir kad vienu iš mūsų nepaversti viešpačiais šalia Dievo“ (3:64);

„Ir nusprendė tavo Viešpats, kad jūs negarbintumėte nieko, išskyrus Jį“ (17:23).

Dievas uždraudė apgaudinėti liaudį, palaikyti netikruosius, kelti bereikalingą sąmyšį:

„...bet didžioji dalis žmonių nežino!“ (12:21); „Bet daugelis jų nesupranta“ (29:63); „Bet didžioji dalis žmonių netiki“ (40:59); „Jie seka tik prielaidom ir melagingom išmonėm“ (6:116).

Dievas uždraudė rasinę diskriminaciją ir nacizmą. „Kilniausias iš jūsų Dievui yra tas, kuris yra dievobaimingiausias“ (49:13); „Jis yra Tas, kuris sukūrė jus iš vienos sielos“ (7:189).

Moksliniu požiūriu Islamas yra visaapimanti dialektinė judėjiško materializmo ir krikščioniško dvasiškumo sintezė. Jis suderina griežtą judėjišką teisingumą, kuris skelbia: „Akis už akį, dantis už dantį“ ir beribę krikščionišką toleranciją, kuri skelbia „Jei tau sudavė per dešinę skruostą, atsuk kairįjį“.

Koranas užima aukso vidurį tarp Biblijos, kuri buvo tiek iškraipyta, jog tapo materialistiška knyga, kurioje nėra nė vieno žodžio apie Teismo Dieną, ir tarp Evangelijos, kuri palinko prie visiško asketizmo. Koranas nustato įstatymus, kurie apjungia teisingumą ir meilę. Jis leidžia teisėtą savignyą, tačiau teikia pirmenybę atlaidumui ir pakantumui:

„Ir tie, kurie yra kantrūs ir atleidžia, – tai, iš tiesų, yra tvirtybė ir (ryžtas) darbuose.“ (42:43)

Kai kapitalizmas suteikė žmogui laisvę užsidirbti net ir engiant kitus, o komunizmas visiškai uždraudė tokią laisvę, tai Islamas pasiūlė aukso vidurį:

„Vyrams dalis iš to, ką jie pelnė, ir moterims dalis iš to ką jos pelnė“ (4:32).

Žmogus yra laisvas pelnyti, tačiau jis neturi viso pelno pasiimti sau. Jo pelne yra dalis jam ir dalis vargšams, kuri sudaro privalomus 2,5%, tačiau laisvanoriškai gali augti iki 90%. Privalomas mokestis (Zakat) – tai Dievo dalis pelne. Tokia puikia pusiausvyra Islamas suteikė žmogaus asmeniui jo laisvę, o vargšui – jo dalį.

Todėl Koranas buvo tikslus, sakydamas Islamo tautai: **„Mes padarėme jus vidurio tauta“ (2:143)**. Iš tiesų, Islamas kiekvienam parinko aukso vidurį. Tai nėra matematinis vidurkis, tai – dialektinis vidurkis arba struktūra, vienijanti tezę ir antitezę, kairę ir dešinę. Negalima teigti, jog Islame yra dešinioji ar kairioji tendencija, jame yra tik vidurio Kelias (Syra), kurį mes vadiname „Teisium keliu“, o kiekvienas nukrypimas į kairę ar į dešinę yra nukrypimas nuo Islamo.

Koranas nepririša mūsų prie konkrečios politinės sistemos ar valdymo formos, kadangi Numatantis Dievas žino, jog kintant aplinkybėms kyla būtinybė sudaryti skirtingas programas skirtingiems laikams. Taigi, tikintiesiems bet kokioje epochoje atvertos durys naujiems atradimams ir nėra jiems draudimų siekti žinių.

Todėl Koranas apsiribojo aukščiau paminėtomis bendromis politinėmis rekomendacijomis, kaip idealaus valdymo esme. Jis neapriboja mūsų konkrečia doktrina, ir tai, iš tiesų, yra jo nuostabi prigimtis, neturinti trūkumų ir ydų. Tai – kita Islamo progresyvumo pusė, aplenkianti visas kitas progreso doktrinas.

Tiems, kurie teigia, jog religija yra suakmenėjimas ir sąstingis, mes sakome, kad Islamas niekada nebuvo sąstingio religija, jis visada buvo idėjų, minčių ir progreso religija. Tai įrodo ir šie aiškūs posmai iš Korano:

„Sakyk: „Keliaukite žeme ir išvyskite, kaip Jis pradėjo sukūrimą“ (29:20);

„Tegu pažiūri žmogus, iš ko jis sukurtas! Sukurtas iš skysčio, kuris išplaukia tarp strėnų ir šonkaulių“ (86:7);

„Argi jie nepažiūrės į kupranugarius, kaip jie sutverti, ir į dangų, kaip jis iškeltas, ir į kalnus, kaip jie įtvirtinti, ir į žemę, kaip ji patiesta“ (88:19).

Tai aiškus nurodymas stebėti žmonių ir gyvūnų sukūrimą, kalnų sukūrimą ir žemės išsluoksniavimą, dangų ir planetas. Tai yra tai, kas mums šiandien reikalinga geologijoje, astronomijoje, anatomijoje, fiziologijoje, biologijoje, embriologijoje. Tai aiškus kvietimas keliauti per žemę ir rinkti įrodymus, išvedinėti dėsnius ir suprasti kaip prasidėjo jos kūrimas. Tai yra tai, kas šiandien vadinama evoliucijos mokslu.

Ir mes neturime bijoti suklysti, nes Islamas apdovanoja tuos, kurie dirbo ir klydo, ir dvigubai apdovanoja tuos, kurie dirbo ir atrado tiesą.

Kaltinimai, jog tikėjimas yra musulmonų atsilikimo priežastis, o ateizmas yra vakarų progreso paslaptis, neturi jokio pagrindo. Tiesa ta, kad mes pradėjome atsilikti tada, kai nusigręžėme nuo mūsų religijos mokymo. Tuo laiku, kai musulmonai tvirtai prisilaikė šių mokymų, vyko tikras progresas. Islamo tautos teritorija driekėsi nuo Atlanto vandenyno iki Persų įlankos. Ir buvo mokslininkai, didis mokslininkas, enciklopedistas Ibn Sina, idėjęs didelį indėlį į medicinos mokslą, filosofas Ibn Rušd, matematikas Ibn al-Haisman, anatomas Ibn al-Nafis, chemikas Džabir ibn Chajam.

Tuo laiku tautos sėmėsi žinių iš musulmonų. Europietiškuose žodynuose iki šiol išlikę daugybė arabiškų žvaigždžių ir žvaigždynų pavadinimų. Prancūzų žodis „imbiq“ reiškiantis distiliavimo prietaisą, taip pat išlaikė savo arabišką kilmę Ambyk (arab. distiliuoti).

Vakarai išsivystė ne ateizmo, o mokslo dėka. Šios klaidingos nuomonės, jog religija stabdo progresą, šaknys siekia Viduramžius, kada viešpatavo dvasininkų tironija, Inkvizicija persekiojo mokslininkus, mąstytojus, degino juos ant laužų. Taip kalėjime atsidūrė Galilėjus, ant laužo supleškėjo Džordanas Bruno.

Viešpataujant krikščionybei dvasininkai nukrypo nuo savo tiesioginių pareigų ir nuo pagrindinių bažnyčios idėjų, tai ir buvo mokslo atsilikimo priežastis.

Ateistai ir kritikai mano, jog šis reiškinys taikytinas ir Islamui, tačiau jie stipriai klysta. Islame nėra dvasininkijos ir pontifikato. Dievas nepaskyrė tarpininkų ar prižiūrėtojų tarp Savęs ir tikinčiųjų.

Savo viešpatavimo periodu Islamas įnešė neįkainojamą indėlį į pasaulio progresą ir buvo jo pagrindiniu varikliu, tai patvirtina ir istorija, atmesdama paviršutinius vertinimus.

Aiškūs Korano posmai pažadina susidomėjimą žiniomis ir jų įgijimu; jie nepriešpastato religijos ir mokslo:

„Sakyk: „Viešpatie padidink mano žinojimą!“ (20:114);

„Argi yra lygūs tie, kurie žino, ir tie, kurie nežino?“ (39:9);

„Liudija Dievas, kad nėra kito dievo išskyrus Jį, ir angelai, ir turintys žinių“ (3:18).

Paskutiniame ajate Dievas patalpino šalia Savo švento vardo, angelus ir žinių turinčius žmones. Pirmasis Korano apreiškimo žodis buvo „Skaityk“, o turintiems/siekiantiems žinių Korane žadamas aukščiausias lygmuo.

„Dievas pakels į aukštą lygmenį tuos iš jūsų, kurie yra tikintys ir turi žinių“ (58:11).

Žodis žinios įvairiomis jo formomis Korane minimas 850 kartų. Kaip kas nors gali kalbėti apie priešpriešą tarp Islamo ir mokslo? Religijos studijavimas ir jos supratimo gilinimas yra pageidaujama nuostata. Visa Islamo istorija yra išstisas judėjimas ir vystymasis. Koranas švarus nuo įtarimų dėl žmonių suakmenėjimo ir sąstingio.

Islamą leidžia vystymąsi bet kokioje srityje, išskyrus religinius įsitikinimus ir religinę teisę. Dievas yra Vienas ir jis tikrai neišsivystys iki dviejų ar trijų; Jo padėtis yra absoliuti.

Kaip ir blogis niekada nevirs gėriu, žmogžudystė – geru darbu, vagystė – malone, o melas – pagražinimu! Visame kitame religija suteikia minties, tyrinėjimo ir vystymosi laisvę. Islamas yra esmingas ir racionalus. Jis leidžia dialogus ir ginčus, skatina mąstymą. Korane mes dažnai sutinkame klausimus: **„argi jūs nesuprasite?“, „argi jūs nesuvoksite?“**.

Tikintieji apibūdinami kaip žinantieji. Dievas sako:

„Blogiausi iš gyvūnų Dievui yra tie, kurie yra kurti, nebylūs, kurie nesupranta“ (8:22).

„Nejaugi jie nevaikščiojo žeme? Argi jų širdys negeba suprasti, argi jų ausys negeba išgirsti?“ (22:46).

Pagarba protui – religijos šerdis, dorovė – jos nervai, o kova – jos dvasia. Islamas niekada nebuvo atstumiantis ar uždaras. Korane sakoma:

„Ir kovokite Dievo kelyje su tais, kurie kovoja prieš jus“ (2:190);

„Iš tiesų, Dievas mėgsta tuos, kurie kovoja Jo kelyje eilėmis, lyg jie būtų tvirti pastatai“ (61:4).

Dievas myli tuos, kurie Jo kelyje negaili nei savęs, nei savo turtų ar vaikų. Myli tuos, kurie yra tvirti kovoje, neatsuka priešui nugaros, drąsiai sutinka sunkumus, tuos, kurie saugo ir gina mūsų tikėjimo pagrindus.

Kas daugiau gali pasakyti, kad tokia elastinga, racionali, mąstyti skatinanti religija yra sąstingis, jei ne mūsų draugas daktaras, nesuprantantis nė vienos raidės iš Korano.

Moteris Islame

Mano draugas tarė:

- Argi tu nesutinki, jog Islamas yra priešiškas moters atžvilgiu? Ir jis pradėjo pateikinti moterų diskriminacijos Islame pavyzdžius: daugpatystė, jų izoliavimas namuose, šydai, beatodairiškas

paklusnumas vyrui, išskirtinės vyro teisės skyryboms, vyro teisė turėti lytinių santykių su vergėmis, didesnė vyrų dalis dalinant palikimą.

- Kaltinimų šį kartą daug ir jie reikalauja ilgo ir išsamaus paaiškinimo. Pradėsiu iš pradžių, nuo ikiislamiškų laikų. Manau žinai, jog Islamas atsirado stambeldystės (Džahilyja) epochoje, kada naujagimes mergaites laidodavo gyvas, vyrai turėdavo iki dvidešimties žmonių, šeiminkai versdavo savo verges užsiiminėti prostitucija ir susikraudavo iš to turtus. Todėl Islamo leidimas vyrams turėti keturias žmonas yra suvaržymas, o ne laisvės padidininimas. Jo mokymai išgelbėjo moteris nuo mirties, vergovės, gėdos ir pažeminimo. Ar emancipuotoje Europoje, kur vyrai, susituokę su viena moterimi, dažnai turi nesantuokinių santykių su kitomis, moterų padėtis yra geresnė?

Argi nėra geriau moteriai būti antrąja pilnateise mylimo vyro žmona, nei beteise sugulove, aplinkinių niekinama vedusio vyro meiluže?

Be to, Islamas kelia daugpatystei ypatingus reikalavimus, tai yra reikalauja teisingumo žmonių atžvilgiu. Kaip sakoma Korane:

„Jei jūs bijote, jog negalėsite būti joms vienodai teisingi, veskite vieną“ (4:3);
„Ir niekada jūs nebūsite pajėgūs būti vienodai teisingi savo žmonoms, net jei norėsite to“ (4:129).

Dievas aiškiai pasako, jog nesugebės būti vienodai teisingi net ir to norintys, išskyrus pranašus ir jų pasekėjus.

Kalbant apie moterų izoliaciją namuose, tokia buvo Pranašo žmonių pareiga, nes jos yra pavyzdys visoms moterims. „Būkite savo namuose!“ (33:33). Tai reiškia, kad namai, šeima moteriai yra pati garbingiausia vieta. Jos pašaukimas yra būti namų židinio sergėtoja. Kuri padėtis yra geresnė? Kai moteris nuo ryto iki vakaro dirba, o vaikai auga vaikų darželiuose ar su auklėmis, ar kai moteris nuolat su savo vaikais ir rūpinasi jų auklėjimu? Atsakymas aiškus, vaikai, užaugę apgaubti motinos rūpesčiu yra kur kas sveikesni ir labiau išauklėti, nei tie, kurių mamos nuolat dirba. Tačiau tai nereiškia, kad Islamas prieštarauja moterų dalyvavimui visuomeninėje veikloje. Žinome daugybę pavyzdžių, kai moteris-musulmonės užėmė aukštą padėtį visuomenėje, mums žinoma daugybė moterų poečių, mokslininkių, karo dalyvių, išsilavinusių, talentingų, užimančių aukštus vadovaujančių postus, kaip ir vyrai, atiduodančių savo jėgas ir gabumus tarnaujant šaliai.

Minėtas Korano ajatas skiriamas Pranašo (TJTIAP) žmonoms, kurios yra idealas, o tarp idealo ir realybės yra didelis skirtumas.

Kalbant apie šydą (Hidžab), jis yra malonė moteriai. Islamas leidžia atidengti veidus ir plaštakas, ir liepia uždengti visa kita. Plačiai žinoma, kad tai, kas uždrausta yra labai trokštama, o paslaptinumumas didina patrauklumą. Kai vasarą paplūdimiai yra perpildyti nuogais kūnais ir kiekvienas gali paganyti akis, kūnas daugiau nėra viliojantis, naujas ir keliantis susižavėjimą, o tampa tiesiog įprastu reginiu, nesukeliančiu smalsumo. O moteris visada yra suinteresuota būti trokštama ir patraukli.

Moterys turi teisę į skyrybas kaip ir vyrai. Moteris gali reikalauti skyrybų ir jas gauti, jei pateikia pakankamą pateisinimą. Moteris gali įrašyti sąlygą vedybų sutartyje paliekančią jai teisę į skyrybas be teismo bylos. Tokiu atveju jos teisė į skyrybas bus lygi vyro teisei.

Islamas suteikė žmonai tokias teises, kurių dar ilgą laiką neturėjo krikščioniškos Europos žmonos. Ji gauna Mahr (privalomą vestuvinę dovaną), kai tuo tarpu Europoje jos duoda kraitį. Ji turi teisę kaip tinkama valdyti savo turtą, kai tuo tarpu europietės žmonos praranda tokią teisę vos susituokusios, kadangi vyras tampa jų turo valdytoju.

Vyro teisė suduoti savo žmonai ir atsisakyti dalintis su ja vedybinio guoliu, taikoma tik nepaklusnioms ir maištingoms žmonoms. Vyras privalo būti dėmesingas ir malonus savo „normaliai“ žmonai. Minėtos bausmės formos atskleidžia nuostabų Korano įžvalgumą dėl žmonių nepaklusnumo ir maištingumo fenomeno, ir tai atitinka naujausius moderniosios psichologijos atradimus apie anomalų moterų elgesį. Psichologai išskiria dvi tokio elgesio rūšis: pirmoji – noras priklausyti, tai tokia ligos forma, kada sergančioji jaučia malonumą mušama; antroji – siekis viešpatauti, moksliskai tai vadinama sadizmu, kai žmogus jaučia malonumą vadovaudamas, viešpataudamas, sukeldamas skausmą. Tokiu atveju moterį reikia nuginkluoti, atimant pagrindinį jos ginklą – moteriškumą, o to galima pasiekti atsisakant su ja dalintis vedybinio guoliu. Pirmuoju atveju, kai moteris jaučia malonumą mušama, geriausias vaistas yra nežalojantis mušimas.

Todėl Koranas sako:

„...aiškinkite ir atsisakykite vedybinio guolio ir muškite jas“ (4:34).

Šioje Korano eilutėje trumpai ir tiksliai aprašomi tam mokslinių psichologijos veikalų dėl žmonių maištingumo ir jo gydymo.

Toliau pakalbėkime apie lytinius santykius su vergėmis, kuriais mūsų draugas kaltina islamą prievartavimu ir vergijos skatinimu. Iš tiesų, yra visiškai priešingai, Islamas niekada neskatino vergijos, o buvo vienintelė religija, kuri kvietė ją panaikinti. Jei skaitysime evangeliją, šv. Povilo laiškus efeziečiams, ten rasime taip kalbant vergams:

„O vergai, klausykite savo šeimininkų su baime ir pagarba, su neklastinga širdimi“ (Efeziečiams 6:5). Evangelija nereikalauja vergų išlaisvinimo, o tik kviečia vergus ir šeimininkus į tarpusavio pagarbą. Toroje, kurią skaitome šiandien, laisvų žmonių padėtis netgi blogesnė nei vergų. Pagal Toros įstatymus, be mūšio pasidavusio miesto gyventojai turi būti paimami į nelaisvę ir vergiją, o pasipriešinusio miesto gyventojai turi būti visi iki vieno išžudomi, nepasigailint net senukų, vaikų ar moterų. Vadinasi, iki Islamo atėjimo vergija buvo neginčijama tikrovė. Ir visos religijos buvusios prieš Islamą ragino mylėti savo šeimininką. Koranas – pirmoji dangaus knyga, kviečianti suteikti vergams laisvę.

Koranas nereikalauja staiga vergų išlaisvinimo, kadangi staigus šimtų tūkstančių neraštingų, neturinčių amato, būsto, turto žmonių išlaisvinimas sąlygotų socialinę katastrofą. Tai paskatintų masines vagystes, grobimus, nusikaltimus ir būtų blogiau už vergiją. Korano sprendimas buvo užkirsti kelius naujų vergų atsiradimui ir po truputį likviduoti vergiją. Naujų vergų atsiradimo šaltinis tais laikais buvo karai, kurių pasėkoje klestėjo prekyba užkariautų šalių nelaisvėn paimtais gyventojais. Koranas uždraudė prekiauti belaisviais, o patarė paleisti juos į laisvę už išpirką ar tiesiog išlaisvinti. **„Dovanokite jiems laisvę arba paimkite išpirką“** (47:4). Tai reiškia, arba pasigailėkite belaisvių ir paleiskite juos vardan Dievo, arba paimkite už juos išpirką. Jau egzistuojančių vergų išlaisvinimas vyko pakopomis, vergo išlaisvinimu atleidžiant dideles ir mažas nuodėmes, dėl ko vergija pamažu grimzdo į nebūtį.

Iki to laiko, šeimininkas galėjo turėti nesantuokinių ryšių su verge, bet po to, jis neturėjo teisės jos parduoti, dovanoti, o šeimininko mirties atveju, ji tapdavo laisva, jei turėjo nuo jo vaiką. Tai ir yra ta

istorija, apie kurią užsiminė mūsų mokslų daktaras. Ir nėra abejonių tame, jog tais laikais šeimininko nesantuokiniai ryšiai su vergu buvo garbinga, o ne žeminanti padėtis jai. Mums taip pat nereikėtų pamiršti, kad Islamas stengėsi sulyginti šeimininko ir vergo teises:

„Tikintieji yra broliai!” (49:10);

„Jis yra tas, kuris sutvėrė jus iš vienos sielos“ (7:189);

„...ir kad vieni iš jūsų nepaverstų kitų valdovais, išskyrus Dievą“ (3:64).

Ir iš tiesų, mūsų pranašas, tebūnie jam taika ir Dievo palaima, parodė neprilygstantį pavyzdį, išlaisvindamas ir įsisūnydamas vergą Zaid ibn Charis ir apvesdindamas jį su savo pussesere Zainab bint Žachša, laisva mergina. Jis padarė tai tam, kad parodytų, jog vergų išlaisvinimas yra vienas iš pagrindinių jo tikėjimo tikslų. Tokie faktai pasitarnauja pamokančiu pavyzdžiu visiems, kas gyveno tuo laiku ir vėliau.

Procentinė vyrų persvara prieš moteris valstybės valdyme, bei didesnis jų procentas visuomeniniame gyvenime – tai reiškinys, paplitęs ne tik musulmoniškuose, bet ir krikščioniškuose ar ateistiniuose kraštuose. Moteris-valdytoja – retas atvejis žmonijos istorijoje. Vyrai valdo, išradinėja, stato, leidžia įstatymus. Visi pranašai ir filosofai buvo vyrai. Netgi daugelis kompozitorių yra vyrai, nors šis darbas nereikalauja fizinės jėgos. Kaip pasakė egiptiečių mąstytojas El-Akkad: „Vyrai netgi pranoko moteris tokiuose „moteriškuose darbuose“ kaip maisto ruošimas, siuvimas ir modeliavimas“.

Islamą neįvedė naujų įstatymų, tai kasdienybė šalių, kurių nevaldo islamas ar Koranas. Taigi, esmė tokia, jog vyras lenkia moterį savo prigimtineis savybėmis, kuriomis jį apdovanojo Dievas. Ir jei kur nors moteris išrenkama prezidente, tai šio fakto neįprastumas tik patvirtina taisyklę. Taisyklę, kurią islamas tik įteisino.

Taigi, mums aišku, kodėl islamas skiria vyrui didesnę dalį palikimo dalybose. Taip yra todėl, kad vyras yra šeimos maitintojas. Islamo požiūris į moterį yra tiesiog teisingas, o Pranašo elgesys su savo žmonomis įkūnija meilę, rūpestingumą ir maloningumą. Pranašas pasakė: **„Maloniausia man šiame pasaulyje – moteris ir malonūs kvapai; o mano džiaugsmas – malda.“**

Pranašas prilygina moteris maloniam aromatai ir maldai, o tai aukščiausios pagarbos ženklas. Paskutinis dalykas, kurį jis pasakė savo priešmirtinėje kalboje, buvo įžymios rekomendacijos gerovei ir pagarba moterims.

Kai Dievas išrinko moterims namus, o vyrams visuomeninę veiklą, tai Jis patikėjo vyrams pasireikšti visose kūrybinėse srityse, o moterims – pačioje esminėje ir svarbiausioje – žmogaus auklėjime. Šituo, iš tiesų, parodomas didelis pasitikėjimas moterimis. Ar gi tai diskriminacija?

Siela

Mano draugas, žinodamas, jog šį kartą sunkumų bus daugiau, tarė:

- Kokius turi įrodymus, kad egzistuoja siela, kad žmogus po mirties prisikels, kad jis ne vien tik kūnas, kurio paskutinė buveinė – žemė? Ką apie tai sako Islamas?

Kiek pamąstęs, atsakiau:

- Be abejonės, šis klausimas šiai dienai pats sudėtingiausias. Kalbos apie sielą gana klaidinančios. Svairių įrodymų mažai, tiek pas mus, tiek pas jus. Pamąstykite drauge. Pirmasis įrodymas, parodantis egzistuojant sielą, yra dvilypė žmogaus prigimtis. Pirmoji, matomoji, išorinė – žmogaus kūnas. Jis pasižymi visomis materialiomis savybėmis. Kūną galima pasverti, palyginti su kitu, jis keičia išvaizda bėgant laikui, juda, pereina iš vienos būsenos į kitą, dėl ligų įtakos kinta jo sveikatos būklė, jis pilnėja, blogsta, keičia spalvą, geba justai šaltį, alkį ir t.t. Taip pat mummyse yra jausminė prigimtis, tai – emocijos, baimės, instinktai, kurie nė sekunde nesiliauja suktis mūsų smegenyse.

Ir kadangi fizinis kūnas ir jausmai turi materialias savybes, tai juos priskiriame materialiajam kūnui.

Tačiau žmoguje esti ir antroji prigimtis, kuri visiškai skiriasi nuo pirmosios. Ji pasižymi pastovumu, nekinta dėl laiko ir erdvės. Tai yra mūsų vidinis „aš“ (ego), kurį sudaro protas su jo pastoviais gebėjimais, intelektas, sąžinė, estetikos ir moralės jausmas. Ego visiškai skiriasi nuo kūno ir jausmų ar instinktų, kuriuos gali įžiebtį pyktis ir troškimas.

Ego yra absoliuti, pagrindinė tapatybė, kurios dėka žmogus patiria buvimą, egzistavimą, pažįsta pasaulį ir dalyvauja jame. Jis jaučia kad yra ir visada buvo čia. Tai yra pastovus, nekintantis ir besitęsiantis jausmas, kuris nedidėja ir nemažėja, nesuserga ir nesensta. Jis nežino praeities, dabarties ar ateities; bet yra ilgalaikė dabartis, kuri nenuėina į praeitį. Jo esmė yra trukmės ir pastovumo supratimas.

Tai yra kitokia būties forma, kuri nesikeičia, neturi apimties, nėra veikiamą laiko, ji neturi nei masės, nei pavidalo. Priešingai, mes matome, jog tai – nuolatinė būtis, su kuria mes lyginame pasikeitimus. Ji yra absoliuti ir jos dėka mes suvokiame visa tai, kas yra reliatyvu materialiaame pasaulyje. Pats tinkamiausias šios būties apibūdinimas, kad ji yra dvasinio pobūdžio.

Toliau gali kilti klausimas, tai kas iš jų yra žmogus, kūnas ar dvasia? Tam, kad atsakytumėme į šį klausimą, turime išsiaiškinti, kuri iš šių dviejų prigimčių yra valdančioji.

Materialistai teigia, jog žmogus yra tik kūnas, kuris ir valdo anksčiau minėtus dalykus: protą, estetinį ir dorovinį jausmus, sąmonę, o „prietas“, mūsų vadinamas vidiniu „aš“ arba ego, jų manymu tėra pašalinis kūno efektas, kurį kūnas valdo ir kuris paklūsta jo norams ir aistroms.

Toks materialistų teiginys yra klaidingas. Tiesa yra ta, jog kūnas yra tarnas, o ne šeimininkas, paklūstantis, o ne valdantis. Kai mes nusprendžiame vardan Dievo pasninkauti kūnas jaučia alkį, tačiau mes nepatenkiname jo troškimo.

Argi mūsų kūnas nevykdo kiekvieno mūsų proto paliepmo, vos tik pabundame ryte? Kas tada yra valdantis ir kas valdomas?

O savęs paaukojimo momentu, kai aukojantis savo gyvenimą apsiriša granatomis ir krenta po tanku, kad susprogdinti jį ir tą, kuris jame, kur esti kūno valdžia? Kodėl kūnas nesipriešina jo sunaikinimui? Jei siela nusprendžia sunaikinti kūną, kūnas niekaip negali jai pasipriešinti. Jokia materialistinė teorija negali paaiškinti šio reiškinio. Kūnas negali pasipriešinti tokiems nurodymams, jis neturi jokios valdžios, tik paklusnumą. Šioje situacijoje paaiškėja, kuri būtis yra valdančioji ir kuri sudaro žmogaus esmę.

Šiandien mes matome daugybę įrodymų, kad kūnas yra antrinė būties forma: įvairiausios amputacijos, pakaitalai ir organų transplantacijos; elektroninės širdys, dirbtiniai inkstai, kraujo ir akies ragenų bankai; ir „žmogaus kūno dalių parduotuvės“, kuriose gali būti pakeisti ir pritaikyti nauji dantys, rankos ar kojos. Galima pašalinti ir persodinti žmogaus kūno organus, įstatyti elementus, strypus, aliuminines plokšteles, dirbtines akis, plaukus ar net širdį, - ir nieko! Žmogus išgyvena. Kadangi žmogus nėra kūno dalių visuma, žmogus yra siela kuri sėdi prie vairo ir valdo „mašiną“, vadinamą kūnu.

Siela – valdžia, kuri valdo per galvos smegenų ląsteles, bet ji nėra pačios smegenys. Smegenys, kaip ir kitos kūno ląstelės vykdo jas pasiekiančius nurodymus, išreiškia juos, bet galiausiai smegenys tėra tik pirštinė ant nematomos rankos, kuri vadinama siela, ir kuri valdo materialiniame pasaulyje gyvenančią kūną.

Tiems, kurie teikia pirmenybę filosofiniams argumentams, pateiksime kitokį pavyzdį, įrodantį sielos egzistavimą, kuris paremtas judėjimu.

Objekto judėjimo neįmanoma pastebėti esant ant to objekto, tai galima stebėti tik esant šalia jo. Pavyzdžiui, kai žmogus yra lifte, jis negali suprasti jada liftas ar ne, todėl, kad judėjimo procese tapo jo sudėtine dalimi. Jis gali stebėti judėjimą tik žiūrėdamas per tarpelį lifto duryse ir stebėdamas nejudančius objektus už jo. Taip pat yra ir judančiame traukinyje, neįmanoma nusakyti ar jis jada, nežiūrint į nejudančius objektus per langą. Tai taip pat, kaip stebėti saulės judėjimą, esant ant jos. Tačiau saulės judėjimą galima stebėti iš žemės ar mėnulio. Neįmanoma suvokti objekto esant jame.

Tokiu būdu, mes nesugebėtumėme jausti laiko tėkmės, jei neturėtumėme suvokiančios dalelės esančios ne mummyse pačiuose.

Jei mūsų laiko suvokimas judėtų kartu su laikrodžio sekundės rodykle, mes nesuvoktumėme tų sekundžių tėkmės, laikas praeitų mums jo net nejaučiant.

Tai stulbinanti išvada, įrodanti, jog yra dalelė mūsų būties, kuri egzistuoja ne laike, t.y., kad ji amžina. Todėl ji nesensta, nesilpnėja, nemiršta. Po to kai kūnas numirs, ši dalelė liks gyventi savo nelaikiną gyvenimą ir ji vadinama siela.

Kiekvienas iš mūsų jaučiame savyje jos būtį ir pastovumą. Tai būtis, visiškai besiskirianti nuo materialinės, kuri kinta ir pulsuoja laike.

Tai vidinė būseną, kurią mes priimame vidinio susivokimo momentu ir vadiname dabartimi/buvimu. Tai raktas, parodantis būtį mūsų viduje ir atskleidžiantis paslaptį, kurios vardas siela.

Dar vienas sielos egzistavimo įrodymas yra mūsų įgimtas laisvės pojūčio turėjimas. Jei mes būtumėme tik organinio pasaulio materija, kuri valdo materialiniai neišvengiamumo dėsniai, rėmuose, tai šis įgimtas laisvės pojūtis būtų neįmanomas.

Vadinasi, mes turime sielą, kuri transcenduoja (peržengia) laiką, mirtį ir materialinę neišvengiamybę. O kaip dėl prisikėlimo? Nė vienas nėra sugrįžęs iš pomirtinio gyvenimo, kad papasakotų ką jam teko patirti. Neatėjo dar ir Prisikėlimo Diena, kuri būtų akivaizdus įrodymas. Viskas, ką galime pasakyti apie prisikėlimą, kad tai yra religinis faktas, kurį tiek logika, tiek mokslas laiko įmanomu.

O kaip jie pagrindžia jo įmanomumą?

Visi visatos reiškiniai rodo, kad viskas pereina pilną ciklą kurio pabaiga yra nauja pradžia: naktis ateina po dienos, ir po to vėl aušta diena; metų laikai seka vienas kitą pasikartojančiu ciklu. Tokie pastebėjimai daro prisikėlimą įmanomu po mirties miego, kadangi viskas grįžta ten iš kur prasidėjo arba yra atnaujinama. Dievas Korane vadina Save Pradininku ir Atnaujintoju:

„...taip, kaip Jis jus sukūrė, taip jūs ir sugrįšite“ (7:29);
„Jis sukuria kūrinį, o po to pakartoja jį“ (10:4).

Argi nėra akivaizdu, kad viskas nuo atomų iki galaktikų juda orbitomis? Net civilizacijos ir istorija turi ciklus. Šis dalykų ir reiškinų sugrįžimas, įrodo, kad viskas gali atgimti ir atsinaujinti.

Dar vienas prisikėlimo galimumo įrodymas – tai griežta tvarka visatoje, neturinti nė menkausio trūkumo, galiojanti viskam nuo atomų iki galaktikų. Net plika akimi nematomas elektronas yra valdomas šios tvarkos pagalba, jis negali išlėkti iš savo orbitos jei jam nėra suteikiamas tam tikras energijos kiekis. Taip, kaip keleivis, negalintis niekur keliauti be bilieto.

Kaip gi mes, matydami kokia tiksli ir griežta tvarka galioja visatoje, galime manyti, kad žudikas ar nesažiningas žmogus, išsisukęs nuo policijos, išvengs bausmės apskritai? Protas pateisina būtinybę, kad toks žmogus bus neišvengiamai nubaustas ir, kad egzistuoja kitas gyvenimas, kuriame bus susumuoti visi darbai.

Mes sukurti laikytis, ieškoti ir trošksti teisingumo, tačiau tuo pačiu teisingumas šiame pasaulyje neegzistuoja. Kaip sako mąstytojai: „Kaip troškulys įrodo vandens egzistavimą, taip teisingumo troškimas įrodo teisingumo egzistavimą“. Nors jis ir neegzistuoja šiame pasaulyje, neįmanoma, kad neateis teisingumo metas, kuris viską sugrąžins į pusiausvyrą. Visi šie požymiai parodo ir įrodo, jog yra prisikėlimas, atpildas ir kitas gyvenimas.

Tikintiesiems nereikalingi šie įrodymai, kadangi jų širdys ramios ir jie nekvaršina sau galvos nereikalingais klausimais.

Dabar atsakysime į klausimą: „kas tai yra dvasia?“. Dievas Korane sako:

„Jie klausia tavęs apie dvasią. Sakyk: „Dvasia yra sukurta mano Viešpaties valia. Bet nedaugeliui iš jūsų duotas žinojimas“ (17:85).

Tai yra paslaptis ir nė vienas nežino nieko apie ją. Įdomu, kad kai Korane yra minima dvasia, visada šalia yra žodžiai „**Viešpaties valia**“, „paliepimu“ ir panašiai.

„Nuleidžia Jis dvasią Savo paliepimu tiems iš tarnų, kuriems nori“ (40:15);

„Atsiunčia Jis angelus su dvasia Savo paliepimu tiems iš tarnų, kuriems nori“ (16:2);

„Nusileidžia angelai ir dvasia, leidus jų Viešpačiui, su visokiais įsakais/ir įvykdo visus įsakus“ (97:4);

„Ir taip Mes įkvėpėme tau dvasios iš Mūsų valios“ (42:52).

Visur rašoma „Mūsų valia“, „Jo valia“, „Dievo valia“. Ar Dievo valia yra dvasia? Ar Jo žodis yra dvasia? Ar gi Jis nesako apie Jėzų, taika jam, tokių žodžių:

„...žodis nuo Jo. Jo vardas yra Mesijas, Marijos sūnus Jėzus“ (3:45);

„...ir Jo žodis, kurį Jis įdėjo į Mariją; jis iš Dievo išeinanti dvasia“ (4:171).

O taip vadinamas mirusiųjų dvasių iškvietimas yra labai abejotinas reikalas. Šis reiškinys, vadinamas spiritizmu, paplito 19 amžiuje aristokratų tarpe ir jis reiškia tikėjimą, kad įmanoma bendrauti su mirusiųjų dvasiomis mediuomo pagalba.

Kai kurie indų mąstytojai tiki, kad tai, kas seanso metu įeina į mediuomo kūną yra ne kas kita kaip žemutinio pasaulio dvasia, kuri žino kai kuriuos mirusiojo gyvenimo faktus ir taip šaiposi iš susirinkusiųjų.

Musulmonų sufijai teigia, kad nebūna tose patalpose nei dvasių, nei mediuomų, o susirinkusieji bendrauja ne su mirusiojo dvasia, o su džinu (jie gyvena ilgiau nei žmonės), kuris lydėjo tą žmogų jo gyvenimo metu ir žino daugybę jo paslapčių. Tai džinas, mėgdžiodamas mirusiojo balsą ir kalbėjimo manieras, išduoda susirinkusiesiems mirusiojo paslaptis ir taip šaiposi iš jų.

Sufijai pateikia tokį palyginimą: jei mes užeiname į ofisą ir paskambiname skambučiu, patarnautojas, o ne šeimininkas išeina pažiūrėti kas atėjo. Taip pat ir dvasių pasaulyje, tai niekada nebūna dvasia, o tik šio pasaulio džinas, kuris atsiliepia į kvietimus ir apgaudinėja publiką.

Žmonių dvasios gyvena kitame pasaulyje, vadinamam Barzah arba Barjeras, jos negali būti iškvietos, bet jos gali pasirodyti kam nori sapnuose arba tinkamomis aplinkybėmis ir budrumo būsenoje.

Iš daugybės spiritizmo seansų, kuriuose dalyvavau, padariau išvadą, kad nėra įrodymų, kad juose dalyvauja dvasios, ir kad su jomis bendraujama.

Sufijų požiūris atrodo esantis arčiausiai tiesos, tačiau ši sritis vis dar yra tyrinėjama. Gaila, bet prietarų šioje srityje daugiau nei faktų ir galutinė išvada nėra padaryta.

Neabejoju, kad vėliau šaipysiesi iš mano pasakojimo apie džinus ir mediuomus. Ir tu turi priežastį juoktis ir netikėti. Juk tu netiki savo paties sielos egzistavimu, kodėl gi turėtum tikėti džinais. Kai tu netiki Dievo egzistavimu, kaip gali tikėti velnio egzistavimu?

Ir jei tu būtum gimęs prieš šimtmetį ir tau papasakotų, kad egzistuoja šviesos spindulys, kuris pjauna net geležį, arba, kad paveikslėlis persikelia per vandenynus mažiau nei per sekundę, tu būtumei juokęsis dar smarkiau, nei juokiesi dabar išgirdęs tai, ką tau sakau. Būtum išvadinęs pasakotoją bepročiu. Dabar – tai jau įrodyti faktai.

Sąžinė

Mano draugas tarė:

- Jūs kalbate apie sąžinę, kaip apie kažką švento, kai tuo tarpu sąžinė tėra visuomenės produktas. Tai ne daugiau nei vario dirbinys, ilgai apdirbinėtas, grūdintas ir šlifluotas visuomeniniuose santykiuose. Tai yra dalykas, besikeičiantis priklausomai nuo visuomenės gyvenimo lygio. Apie tai, kas duoda naudą, mes sakome tai yra gerai, o tai, kas kenkia, vadiname blogiu. Tai tėra susilaikymas, kurį jūs branginate lyg didžiausią turtą.

- Teisingai. Tu apibūdinau materialistinės filosofijos nuomonę, kuri sako, kad sąžinė yra visuomeninio gyvenimo suformuotas draudimų rinkinys. Paprasčiausias įvairių santykių pasiekimas tarp žmonių, epochų, tautų. Tai jūsų logika. Bet tai nėra tiesa. Iš tiesų, sąžinė – Dievo žmoguje patalpinta šviesa. Tai yra kompasas, kurio pagalba mes einame link tiesos. Visuomenė tik gludina ir poliruoja šį instrumentą.

Mes turime įrodymų, pateisinančių mūsų nuomonę ir nuneigiančių jūsiškę. Pažvelkime į gyvūnų pasaulį, kuriame neegzistuoja visuomenė. Matome, kad katė pasituština ir stengiasi paslėpti savo išmatas žemėmis. Kokioje kačių visuomenėje ji gavo tokį pamokantį pavyzdį? Kaip ji atskiria, kas yra švaru, o kas ne? Be to, jei sugausite katę vagiliaujant ir suduosite jai, ji nuleis akis, taip išreikšdama kaltės jausmą. Ir jei ta pati katė bežaisdama su vaikais netyčia sudaužys vazą, tuoj pat bėgs slėptis, suprasdama padariusi kažką negero.

Visa tai yra sąžinės buvimo ženklai. Kačių visuomenė tikrai nemoko tokių dalykų, kadangi ji net neegzistuoja.

Balandžių santuokinė ištikimybė, kilnus žirgo prisirišimas prie savo šeimininko iki pat gyvenimo pabaigos, liūto orumas, neleidžiantis jam pulti aukos iš nugaros, kupranugario drovumas, neleidžiantis jam poruotis jei yra stebimas. Kokioje žvėrių visuomenėje jie išmoko šių manierų?

Noriu papasakoti tau nutikimą, prieš kelerius metus įvykusį Nacionaliniame Kairo cirke. Liūtas puolė savo dresiruotoją Muhammadą Helow iš nugaros, sugriebė jį letena už pečių ir mirtinai sužeidė. Po šio įvykio jis gulėjo narve nejudėdamas, nustojo būti. Jis buvo perkeltas į zoologijos sodą ir ten jam buvo atvesta patelė, taip tikintis pakelti jam ūpą, tačiau jis išvijoj ją lauk ir toliau badavo, kol galiausiai ėmė kandžioti savo „kaltąją“ leteną iki mirtinai nukraujavo.

Čia mes susiduriame su gyvūnu, kuris dėl širdgėlos ir kaltės nusizudo. Kokioje liūtų „bendruomenėje“ jis galėjo išmokti tokio elgesio? Argi liūtams įprasta išpirkti žmogaus nužudymą savižudybe? Šioje situacijoje susiduriame su tokiu kilniu, doru ir sąmoningu elgesiu, kuris retai aptinkamas net žmonėse. Tai, iš tiesų, visiškai sugriauna materialistinę sąžinės kilmės sampratą.

Nėra kito sąžinės kilmės paaiškinimo, išskyrus tą, kurį pateikia religija: sąžinė – tai Dievo žmoguje patalpintas spindulys, o visuomenės vaidmuo yra apvalyti „rūdis“, dengiančias sielą ir leisti prasiskverbti šiai dieviškai šviesai. Taip nutiko ir liūto bei dresiruotojo atveju. Gyvenimas drauge, prisirišimas ir draugystė suminkštino gyvūno širdį ir pažadino jame kaltės ir atgailavimo jausmus. Todėl jį graužė širdgėla ir kaltė, jis atgailaudamas nusizudė.

Pranašas (TJTIAP) pasakė: „**Tai, kas leidžiama, yra aišku, ir tai, kas draudžiama, yra aišku**“. Jis taip pat sakė: „**Klausykite savo širdies patarimo, net jei gavote patarimą iš žmogaus**“.

Tam, kad atskirti gėrį nuo blogio, tiesą nuo melo, leistiną nuo draudžiamo, mums nereikalingas Teisinis Islamiškas išsilavinimas. Iš tiesų, Dievas kiekviename iš mūsų patalpino Šariatą ir neklystančias svarstyklės. Mums belieka apsivalyti nuo materialių šiukšlių bei troškimų įtakos, kad galėtumėme „matyti“, „suvokti“, „atskirti“ remdamiesi ne „visuomenės patirtimi“, o Dievo šviesos pagalba – sąžine: „**Tikintieji, jei bijote Dievo, Jis suteiks jums vedimą**“ (8:29).

Dievas įkvėpė sufijų Muhammadą Ibn Abdul-Gabbar tokiais žodžiais: „Kaip gali nusivilti Manimi, kai tavo širdyje yra Mano pasiuntinys ir patarėjas“.

Sąžinė yra amžina tiesa. Pagrindinės etikos vertybės yra nustatomos panašiai. Nekalto žmogaus nužudymas niekuomet nebus vertybė, kaip ir vagystė, melas, blogis, gašlumas, grubumas, veidmainystė, žiaurumas ar klasta. Visa tai yra blogybės ir tokiomis liks iki Dievas paveldės žemę.

Meilė, gailėstingumas, teisingumas, pakantumas, atlaidumas ir dosnumas taip pat liks vertybėmis amžinai. Jos niekada nevirs nusikaltimu, nebent dangus ir žemė visiškai sugestų, priežastingumas pranyktų ir imtų viešpatauti beprotybė.

Ar Hadžo (piligriminės kelionės) ritualai yra stabmeldiški?

Mano pažįstamas trindamas rankas ir besišypsodamas tarė:

- Argi nepastebi to, kad jūsų piligrimų ritualai aiškiai stabmeldiški? Pirmiausiai tas akmeninis statinys, kurį vadinate Kaba, kurį liečiate, ir aplink kurį einate ratu. Taip pat velnio užmėtymas akmenimis, bėgimas tarp Safa ir Marva kalvų, juodojo akmens bučiavimas, bei skaičiaus septyni pasikartojimas daugelyje ritualų. Tai iš tiesų yra senovės prietarų apie magišką skaičių liekana. O dar ta Ihram apranga, kurią vyniojate ant nuogo kūno ir pasiruošimas piligrimystei. Nepyk, jei mano atvirumas tave skaudina, tačiau tu pats sakai, jog drovumas nereikalingas siekiant žinių.

Stebėdamas mane, mano pašnekovas ėmė lėtai leisti dūmus.

Aš jam ramiai atsakiau:

- Argi ne tiesa, kad ir materialistinėje teorijoje, kurią tu studijavai, sakoma, kad mažesni kūnai skrieja aplink didesnius? Elektronai skrieja aplink branduolį, mėnulis aplink saulę, saulė aplink galaktiką, ši – aplink didesnę galaktiką ir taip toliau, kol pasiekiamo Patį Didžiausią: Dievą? Ar gi mes nekartojame frazės „Allahu Akbar“ (arab. Dievas Didžiausias), reiškiančios, kad Jis yra didesnis už bet ką? Taigi, net ir pagal jūsų mokslo dėsnius, viskas turi sukintis aplink Jį. Net ir šiuo metu tu sukiesi aplink Jį, net pats to nenorėdamas kartu su saulės sistema. Tu negali pasirinkti nieko kita, tik sukimąsi, kadangi visatoje nėra nieko stabilaus, išskyrus, Dievą – Amžinąjį, Nekintantį. Jis pastovus, kai, tuo tarpu, visa kita aplink Jį juda.

Mes einame ratu aplink Kaba savo noru. Šis Namas buvo pirmasis statinys, kurį žmogus pastatė Dievo garbinimui. Nuo tų neatmenamų laikų jis tapo simboliu ir Dievo Namu. Ar gi jūs neinate ratu aplink žmogų, palaidotą Kremliuje. Jūs išaukštinote jį ir tvirtinate, kad jis atnešė žmonijai šviesą. Jei žinotumėte, kur palaidotas Šekspyras, skubėtumėte prie jo kapo su didesniu užsidegimu, nei mes keliaujame lankyti Muchammado kapo (TJTIAP). Argi nededate puokštės ant akmeninio monumento, sakydami, jog tai simbolinis nežinomo kareivio kapas? Kodėl tuomet kaltinate mus už tai, jog mėtome akmenis į tam tikrą stulpą, kuris mums simbolizuoja Šetoną? Argi jūs negyvenate nepaliaujamai „skubėdami“ nuo gimimo akimirkos iki mirties, ir ar jūsų vaikai po to nekartoja to paties „skubėjimo“? Tai tas pats, ką simbolizuoja skubėjimas nuo Safa (arab. tuštuma, nebūtis) kalvos link Marva (arab. gyvybė, būtis) kalvos. Ar gi tai nėra švytuoklinis visų tvarinių judėjimas? Ar neįžvelgi piligrimų ritualuose visų šių paslapčių simbolinės santraukos?

Dabar pakalbėkime apie skaičių septyni, sukeltą tau tiek sarkazmo. Leisk man, savo ruožtu, paklausti, kodėl muzikinėje gamoje yra septynios natos: do, re, mi, fa, sol, la, si? Po septintosios si, mes vėl grįžtame prie do. Saulės spektrą sudaro septynios spalvos. Aplink branduolį yra septyni energetiniai elektronų judėjimo lygmenys. Embrionas pilnai subręsta per septynis mėnesius, jei kūdikis gimsta anksčiau yra laikomas neišnešiotu. Visose tautose savaitės dienos yra septynios, ir to nebuvo pasiekta bendru išankstiniu susitarimu. Ar visa tai nieko nereiškia? Ar tai tėra paprasčiausi prietarai?

Leisk man dar paklausti: „Ar tu nepabučiuoji laiško, kurį tau atsiuntė mylimoji?“ Ar tuo metu esi pagonis? Kodėl, tada kaltini mus už tai, kad bučiuojame juodąjį akmenį, kurį mūsų Pranašas Muchammadas (TJTIAP) nešė savo apsiauste ir pabučiavo. Tame nėra jokios stabmeldystės, nes mes

nesikreipiame Hadžo ritualais į akmenis, bet apmąstome galias prasmes ir pasineriame į atsiminimus, kuriuos jie sukelia.

Hadžo ritualai skatina mąstyti, atgaivina jausmus ir stiprina dievobaimingumą. O Hadžo drabužis, du balto audinio gabalai, vyniojami ant nuogo kūno, simbolizuoja pasaulio puošmenų atsisakymą ir visišką atsidavimą Kūrėjui. Tokios pat būklės mes gimstame ir mirštame, nes atėję į šį pasaulį esame įvyniojami į audeklą, ir paliekame jį įvynioti į audeklą. Argi mes nesirengiame oficialių drabužių susitikimui su svarbiais asmenimis?

Savo ruožtu, mes sakome, kad tik toks, paprasčiausias, nepasiūtas ir nepuoštas kūno apdangalas pritinka Dievo Didybei, nes Jis yra svarbiausias iš svarbiųjų, ir nėra nieko, labiau pritinkančio Jo akivaizdai, nei kuklumas ir visiškas nuolankumas.

Ihramą, kuklų apdangalą, Dievo akivaizdoje dėvi tiek turtuolis, tiek vargšas. Tai parodo, kad prieš Dievą visi yra lygūs, nežiūrint jų padėties visuomenėje ir turto.

Hadžas mums yra didis susitikimas, kasmetinė konferencija; tai lyg padidinta penktadieninių pamaldų versija, kurioms mes susiburiame kiekvieną savaitę.

Hadžo veiksmai tampa ypatingai reikšmingi kiekvienam, kuris pasistengia perprasti jų prasmę. Ir jie yra toli nuo pagonybės.

Jei būtum stovėjęs, kaip kad aš stovėjau, ant Arafato kalno, su milijonais kitų piligrimų, kartojančių „Allahu Akbar“ (Dievas Didis), skaitančių Koraną daugiau nei dvidešimčia kalbų, šaukiančių „labbayka Allahuma labbayk“ (atsiliepėme į Tavo kvietimą, Dieve), raudančių ir tirpstančių iš meilės ir ilgesio – būtum nevalingai apsiašarojęs ir susiliejęs su visa ta žmonių daugybe, būtum patyręs nuolankumo ir išnykimo jausmą prieš Dievą, Aukščiausiąjį, visos gyvasties Viešpatį, kuris viską valdo.

Ar gali Muchammadas (TJTIAP) būti Korano autorius?

Mano pažįstamas tarė:

- Nenoriu tavęs įžeisti, žinodamas kaip gerbi Koraną, ir tikiu, kad tai yra vertinga knyga. Bet kodėl Koranas negali būti sukurtas Muchammado? Iš tiesų, toks didis žmogus kaip Muchammadas, galėjo parašyti tokią knygą. Ir tai skambėtų logiškiau, nei tvirtinimas, kad Koranas buvo atsiųstas Dievo. Aš nesu matęs, kad Dievas atsiųstų ką nors iš dangaus. Mes gyvename tokiais laikais, kai žmogų sunku įtikinti, kad yra toks angelas Gabrieliuss, kurį Dievas atsiunčia į žemę, kad šis perduotų kuriam nors iš Jo pranašų knygą.

- Priešingai, mes gyvename tokiu laikmečiu, kai lengva patikėti, jog egzistuoja nematomas angelas, kuris gali perduoti žmogui apreiškimą. Mūsų amžininkai šiandien kalba apie skraidančias lėkštes, atskrendančias iš tolimų planetų į žemę, apie nematomus spindulius, kurie gali nužudyti, apie radijo bangas, kurios nukreipiamos į taikinius, kad palengvintų jų sunaikinimą, apie paveikslėlius, kurie transformuojami į dažnius, perduodami oru, ir vėl materializuojami cigarečių pakelio dydžio imtuvų pagalba, apie kameras, kurios fotografuoja „vaiduoklius“, apie tamsoje matančias akis, apie mėnulyje vaikščiojusį žmogų.

Jau nebėra nesuvokiamas dalykas išgirsti, jog Dievas atsiuntė nematomą angelą, kad šis perduotų Jo žinią vienam iš Savo pranašų. Tiesą sakant, Gabrieliaus egzistavimas mūsų amžiuje yra pasenęs faktas; ne toks keistas ir stebėtinas, kaip daugelis dalykų, apie kuriuos girdime ir kuriuos matome kasdien.

Tu klausai, kodėl mes nesakome, jog Koranas yra sukurtas Muchammado (TJTIAP)? Todėl, kad mes negalime to sakyti. Korano forma, frazės ir netgi raidės, žinios, moksliniai faktai, paslaptys, stiliaus grožis, kalbinis tikslumas neleidžia įsivaizduoti, jog koks nors žmogus yra pajėgus jį sukurti, o Muchammadas (TJTIAP) buvo beraštis, jis nemokėjo skaityti ir rašyti, jis nelankė jokios mokyklos, nebuvo iškeliavęs iš Arabijos pusiasalio ir nepažino jokios kitos civilizacijos. Todėl yra neįmanoma abejoti Korano šaltiniu. Dievas meta iššūkį netikintiems kaip tu, kurie, pranašo laikais, nepagrįstai įtarinėjo Koraną esant sukurtą žmogaus:

„Sakyk: „Pateikite surą panašią į šią, ir pasitelkite į pagalbą visus, kuriuos galite, išskyrus Dievą, jei esate teisūs“ (10:38).

Dievas skatina juos pasikviesti į pagalbą džinus, angelus ir genialius žmones, tam, kad sukurti nors vieną surą, panašią į Korano suras. Šis iššūkis galioja ir šiandien, nei vienas iki šiol nesugebėjo sukurti nieko panašaus.

Iš tiesų, jei nešališkai pastudijuosime Koraną, mes tikrai atmesime versiją, jog Muchammadas (TJTIAP) yra jo autorius. Pirmiausia, jei jis tikrai būtų Korano autorius, jame atsispindėtų Muchammado rūpesčiai bei sielvartas. Per vienerius metus mirė jo žmona Khadidža ir dėdė iš tėvo pusės Abu Talib. Jie buvo jo vienintelė atrama gyvenime, ir netektis, jiems mirus, buvo neįsivaizduojama. Visgi, Korane nei vienu žodžiu apie juos neužsimenama. Koranas taip pat nutyli apie Ibrahimo, vienintelio Muchammado sūnaus, mirtį. Koranas, tiesą sakant, yra visiškai atskiras nuo paties Muchammado.

Kartais buvo pareiškiamos suros, prieštaraujančios tam, ką Muchammadas darė ar galvojo. Koranas netgi kritikavo jo veiksmus, kaip, pavyzdžiui, tuo atveju, kai pranašas atsisuko į kilminguosius kureišitus, palikdamas aklą žmogų, atėjusį jo pasiklausti:

„Jis susiraukė ir atsuko nugarą, kai aklas žmogus atėjo pas jį. Iš kur gali žinoti, gal jis ieško apsisvalymo.“ (žr. Sura 80:1-4).

Kartais būdavo apreiškiamos suros, atšaukiančios ankstesnius nurodymus pranašams (žr. Sura 8:67-68). Kartais Koranas liepia Muchammadui (TJTIAP) pasakyti savo pasekėjams tai, ko jis tikrai nebūtų sakęs, jei būtų Korano autorius:

„Sakyk: „Aš nesu naujokas tarp pranašų ir nežinau, kas nutiks man ar jums“ (46:9).

Joks pranašas savo noru nepraneštų savo pasekėjams, jog jis nežino, kas nutiks jam ar jiems, ir, kad jis negali nei pagelbėti, nei pakenkti sau ar jiems. Po tokio pranešimo pasekėjai paliktų jį.

Iš tiesų, judėjai pasinaudojo šiuo ajatu siekdami pateisinti savo kaltinimus, kad pranašas yra nenaudingas žmogus, kadangi jis nežino, kas nutiks jam ir jo pasekėjams. Jei Pranašas būtų Korano autorius, mes nerastume šioje knygoje tokių eilučių.

Antra, jei panagrinėsime Korano frazių stilių, pamatysime, kad jis yra naujas savo sintakse ir struktūra. Jis visiškai skiriasi nuo visko, kas buvo prieš ar po jo arabų literatūroje. Mes netgi galėtume padalinti visą

arabų literatūrą į poeziją, prozą ir Koraną. Paskutinytis nėra nei poezija, nei proza. Ritmas poezijoje išgaunamas metro ir rimo pagalba. Pavyzdžiui, tai matome Ibn el-Abbas al-Asadi poezijos eilutėse:

Akfara men ahlihi `Obeayd
(Obeid prarado visus savo gentainius)
Falaysa yobdi wala yo`eed.
(Jis nebegali tvarkyti reikalų.)

Šios eilutės ritmas išgaunamas dalinant ją į du puseilius, rimuojant juos ilgu „d“ garsu. Tai vadinama „išoriškai suteikiamu ritmu“. Kita vertus, Korano ritmas arba muzika, yra vidinė: „Wad-dhoha, wal-layli etha saga“ („Prisiekiu ryto valandomis ir dešimčia naktų“ 89:1-2). Šioje eilutėje nėra puseilių ar rimo, bet ji pripildyta ritmu. Iš kur atsiranda šis ritmas? Tai vidinė muzika.

Korano posmai nėra vieno tono. Kai kalbama apie grasinimus, sakiniai skamba lyg akmenų griūtis. Ritmas sukuria savotišką metalo girgždesį, kuris tiesiog veria ausis:

„Tą dieną, pražūtingą ir baisią, Mes jiems atsiuntėm kaukiantį vėją, jis nešiojo žmones lyg išrautus palmių kamienus“ (54: 19-20).

Žodžiai „kaukiantis“ ir „išrautas“ arabų kalboje skamba grubiai ir rėžia ausį.

Kai Korano eilutėse kalbama apie svarbius įvykius, kaip tose, kur pranešama apie Tvano pabaigą, sakiniai tampa trumpi lyg Morzės abėcėlės signalai. Visa eilutė nuskamba lyg glausta telegrama, palikdama įsimintiną įspūdį:

„Ir buvo pasakyta: „Žeme, praryk savo vandenį, dangau, liaukis! Ir atslūgo vanduo, ir įvyko paliepimas!“ (11:44).

Įvairūs žodžių bei sakinių sandaros efektai, ritmo ir reikšmių bei jausmų dermė Korane pasiekia aukščiausią lygį. Ir viso to pasiekama sklandžiai ir natūraliai.

Trečia, jei toliau tęsime savo tyrinėjimą šia linkme, atrasime skrupulingą kruopštumą ir pritrenkiantį adekvatumą: kiekviena raidė yra savo vietoje. Negalima pakeisti vieno žodžio kitu ar vienos raidės kita. Kiekvienas žodis buvo parinktas iš milijonų su ypatingai jautriu įžvalgumu.

Mes susiduriame su neprilygstamu kruopštumu. Panagrinėkime, pavyzdžiui, žodį „apvaisinantis“ tokiaime ajate:

„Mes atsiunčiame apvaisinančius vėjus“ (15:22).

Anksčiau šiam sakiniui buvo priskiriama kita reikšmė, tai yra, kad vėjas sužadina debesis, lyja lietus, žemė sudrėkinama ir tampa „vaisinga“. Šiandien mes žinome, kad vėjas gena teigiamai įkrautus debesis į neigiamai įkrautus debesis, dėl ko žaibuoja, griaudėja ir lyja. Ta prasme jie „apvaisina“ debesis. Mes taip pat žinome, kad vėjas perneša vienu augalų žiedadulkes ant kitų tokiu būdu apvaisindamas juos. Čia mes susiduriame su žodžiu, kuris tinkamas tiek perkeltine prasme, tiek literatūrine, tiek mokslinė. Dar daugiau, jis estetiškai puikus ir ritmiškai malonus ausiai. Tai mes ir turime omenyje, kalbėdami apie skrupulingą kruopštumą parenkant žodžius ir jų vietas.

Apsvarstykime kitą eilutę:

„Nesikėsinkite į vienas kito nuosavybę, ir nenaudokite jos papirkti teisėjams, siekdami neteisėtai pasisavinti dalį žmonių nuosavybės, ir jūs tai žinote“ (2:188).

Originale žodžio „papirkti“ vietoje naudojamas arabų kalbos žodis „todloo“, kuris reiškia pažeminti, nusiūsti žemyn. Tai gali pasirodyti keista, turint galvoje, jog teisėjas ar valdytojas, kuriam duodami pinigai, yra aukštesnio, o nežemesnio rango lyginant su davėju. Koranas, visgi, teisingai daro teisingą pataisymą, panaudodamas minėtą žodį, kadangi ranka, imanti kyšį, yra žema ranka, net jei ji teisėjo ar valdytojo. Tokiu būdu išsireiškimas „nuleisti juos teisėjams“ unikaliu stilistiniu adekvatumu pabrėžia menkystę ir nustumimą tų, kurie ima kyšius.

Eilutėje apie šventąjį karą mes skaitome:

„Kai jums buvo pasakyta: „eikite kovoti Dievo kelyje“, jūs apsunkote ir tarsi priaugote prie žemės“ (9:38).

Čia Koranas naudoja žodį „assakaltum“ (apsunkus atsigulti ant žemės), vietoj žodžio „tassakaltum“ (nesiskubinti), tokiu būdu, vaizdingai apibūdinamas bailumą tų, kurie nugriūva ir tarsi priauga prie žemės iš baimės netekti gyvybės, kai yra pašaukti kovoti.

Koranas dvejose skirtingose eilutėse kalba apie vaikų žudymą dėl skurdo baimės:

„Nežudykite savo vaikų dėl skurdo – Mes aprūpinsime jus ir juos“ (6:151);

„Nežudykite savo vaikų baimindamiesi skurdo. Mes aprūpinsime juos ir jus“ (17:31).

Pabrėžtieji žodžiai sukeisti vietomis ne atsitiktinai, o apskaičiuotai. Kai vaikų žudymas yra motyvuojamas esama skurdžia padėtimi, Koranas pabrėžia pagalbą tėvams, todėl jų aprūpinimas minimas pirmiau. Tačiau, kai vaikų žudymas motyvuojamas skurdo baime ateityje, Koranas perteikia įtikinančią žinią, paminėdamas vaikus (kaip Dievo aprūpinimo gavėjus) pirmiau tėvų. Tokiu skrupulingumu vargu ar gali pasižymėti autoriaus–žmogaus mintys.

Žodžio parašymas pirmiau ar paskiau Korane visuomet yra reikšminis. Ajate, kuris nustato bausmę vagiui, vagis vyras minimas pirmiau vagies moters. Tuo tarpu ajate, kur kalbama apie sanguliaciją, sanguliacija minima pirmiau sanguliacijoje. Tokio žodžių išdėstymo priežastis gana akivaizdi: vagystės atveju dažniau iniciatoriumi yra vyras, o sanguliacijoje dažniau yra moteris. Ji paspendžia spąstus numatytam vyrui jau tada, kai dažosi stovėdama prieš veidrodį, kvėpinasi ir pasirenka trumpą suknelę. Korane sakoma:

„Sanguliacijai ir sanguliacijai skirkite po šimtą kirčių kiekvienam“ (24:2).

Daugiau nei šešiolikoje vietų Korane klausa yra minima pirmiau regos, kai kalbama apie abu šiuos pojūčius:

„...ir duoda jums klausą, regą, širdį; kad galėtumėte būti dėkingi“ (16:78);

„Mes davėme jiems klausą, regą, širdį“ (46:26);

„Žmogaus klausa, rega ir širdis bus paklaustos“ (17:36);

„Jūs negalėjote pasislėpti taip, kad jūsų klausa, rega ir oda neliudytų prieš jus“ (41:22);

„Nėra nieko panašaus į Jį: Jis –Visagirdintis, Visamatantis“ (42:11).

Nėra abejonės, kad klausa yra jautresnis ir labiau išvystytas pojūtis. Mes girdime džinus, bet nematome jų. Pranašai girdėjo Dievo žodžius ir kalbėjo su Juo, bet nė vienas Jo nematė. Muchammadui (TJTIAP) Koranas buvo apreikštas per klausą. Motina gali atskirti savo verkiančio vaiko balsą, net jei šis pasimetė minioje. Žmogaus klausa lieka aktyvi net miegant, kai tuo tarpu akys ilsisi. Betkas, nagrinėjęs klausos sistemos anatomiją atras, kad ji yra jautresnė ir tikslesnė nei rega.

Koranas panaudoja tą patį žodžių išdėstymo metodą ir kalbėdamas apie turtus ir palikuonis:

„Tą dieną, kai negelbės turtai ir vaikai, ir nė vienas nebus išgelbėtas išskyrus tą, kuris ateis prieš savo Viešpatį tyra širdimi“ (26:88-89);

„Jūsų turtai ir vaikai tėra pagunda. Dievo atpildas yra didis“ (64:15);

„...neatneš jiems jokios naudos prieš Dievą nei jų turtai, nei vaikai. Jie susidraugaus su ugnimi; joje jie bus amžinai!“ (3:112);

„Ar mano jie, kad, duodami jiems turtų ir vaikų, Mes rūpinamės jų gerbūviu? Ne, jie nesupranta!“ (23:55-56);

„Tegu tavęs nestebina nei jų turtai, nei jų vaikai. Jais Dievas nori tik nubausti juos šiame gyvenime“ (9:55).

Yra daugybė panašių pavyzdžių, kuriuose žodžiai „turtai“ ir „vaikai“ paminėti būtent tokia tvarka. Čia slypinti paslaptis yra ta, kad daugelis žmonių turtus brangina labiau nei savo pačių vaikus.

Subtilus ir tikslus stilistinis braižas Korane siekia net žodžių kaitybą.

„Jei dvi tikinčiųjų grupės kariauja tarpusavyje, sutaikykite juodvi“ (49:9).

Pirmiausia, kalbant apie dvi grupes, naudojama daugiskaita: panaudojamas veiksmažodis „ektatalo“, reiškiantis kariauja tarpusavyje. Tačiau vėliau, apie jas kalbama naudojant dviskaitą: panaudojamas žodis „baynahuma“, reiškiantis tarp judviejų. Tai yra labai subtilus ir tikslus žodžių kaitybos panaudojimas. Kadangi kovojančios grupės mūšyje susilieja į vieną smogiančių rankų visumą, tačiau sutaikytos jos atsiskirs į dvi ir nusiųs po atstovą deryboms.

Netgi prielinksniai ir jungtukai Korano tekste atlieka svarbų ir tiksliai apskaičiuotą vaidmenį. Kaip pavyzdį galime panagrinti Korane besikartojančią frazę „jie tavęs klausia“:

„Jie tavęs klausia, ką turėtų duoti labdarai. Sakyk: „Duokite iš pertekliaus“ (2:219);

„Jie klausia apie mėnulio fazes. Sakyk: „Jos yra nuorodos žmonėms ir piligrimystei“ (2:189);

„Jie klausia tavęs apie Dvasią. Sakyk: „Dvasia yra iš mano Viešpaties žinojimo“ (17:85).

Į klausymus, prasidedančius fraze „jie tavęs klausia“ nuolat atsakoma tuo pat žodžiu „sakyk“ (kul).

Išimtis padaryta tik tuo atveju, kai klausama apie kalnų būklę Teismo dieną:

„Jie klausia tavęs apie kalnus. Tada sakyk: „Mano Valdovas pavers juos dulkėmis“ (20:105).

Šiuo atveju vietoje arabiško žodžio „kul“ (sakyk) panaudotas žodis „fakul“ (tada sakyk), kadangi visi prieš tai minėti klausimai jau buvo užduoti, o klausimas apie kalnus dar ne, nes tai Paskutiniosios dienos paslaptis. Taigi, Dievas sako jam: „jei būsi paklaustas apie tą dalyką, tada sakyk taip ir taip. Priešdėlis fa nėra nereikalingas, jis – reikšmiškai funkcionalus.

„Kai Mano vergai klaus tavęs apie Mane, Aš būsiu arti“ (2:182).

Šiame ajate nėra žodžio „sakyk“, kadangi klausama apie patį Dievą, ir Jis vienintelis gali atsakyti į tokį klausimą.

Vieno iš įvardžių „Aš“ arba „Mes“ parinkimas, kai kalbama apie Dievą, taip pat nėra atsitiktinis. Dievas sako „Mes“ kai kalba apie dievišką veiksmą, reikalaujantį keleto Jo Savybių, tokį kaip sukūrimas ar Korano apreiškimas bei išsaugojimas:

„Iš tiesų, Mes atsiuntėme šį mokymą, ir Mes saugome jį“ (15:9);

„Mes sutvėrėme jus, kodėl tu netikite?“ (56:57);

„Ar matėte išsiveržiančią sėklą, jūs kuriate tai ar Mes?“ (56:58-59);

„Mes sutvėrėme juos ir sutvirtinome (jų pavidalą), o jei panorėsime, pakeisime juos kitais, panašiais į juos“ (76:28).

Įvardžiu Mes išreiškiamas keleto Dievo Savybių junginys, kuris naudojamas tokiuose darbuose kaip sutvėrimas.

Kita vertus, situacijose kai, pavyzdžiui, Dievas kreipiasi į Savo kūrinį, kaip Jo pokalbyje su Moze, naudojamas vienaskaitos įvardis „Aš“:

„Aš esu Dievas. Nėra kito Dievo tik Aš. Garbinkite Mane ir melskitės prisimindami Mane“ (20:14).

Dievas sako „Aš“, kadangi Jis kalba apie Savo Esmę ir nori pabrėžti Savo Vienumą bei monoteizmą garbinime.

Stulbinantį Korano išsireiškimų tikslumą atrandame ir skaitydami dvi identiškas eilutes apie kantrybę, kurios skiriasi tik raide „l“, pridėta prie žodžio antroje iš jų. Pirmoje eilutėje Lukman, išmintingasis, kreipiasi į savo sūnų:

„Kentėk tai, kas tave ištinka, nes tai yra valios stiprybė“ (31:17).

Antroje eilutėje skaitome:

„Kas kenčia ir atleidžia, iš tiesų, tai yra valios stiprybė“ (42:43).

Pirmoje eilutėje kantrybė yra „men `azm el-omur“ (valios stiprybė), o antroje – „Lamen (iš tiesų) `azm el-omur.“ Antroje eilutėje panaudojamas artikelis „l“, reiškiantis „iš tiesų“, kadangi čia kalbama apie žymiai daugiau kantrybės reikalaujančią situaciją, kai susiduriama akis į akį su skriaudiku, ir žmogui yra rekomenduojama ne tik kantriai iškęsti, bet ir atleisti. Tai padaryti yra žymiai sunkiau, nei kantriai sutikti likimo sunkumus, apie kuriuos rašoma pirmoje eilutėje.

Panašiu būdu artikelis „l“ panaudotas ir kitose dviejuose ajatuose:

„Pagalvokite apie vandenį, kurį geriate. Ar jūs jį išliejote iš debesio ar Mes? Jei Mes būtumėm norėję, būtumėm padarę jį karčiu“ (56:69);

„Pagalvokite apie sėklas, kurias sėjate. Ar jūs jas auginate ar Mes? Jei būtumėm norėję, iš tiesų, būtumėm padarę jūsų augalus pelais“ (56:65).

Pirmame ajate panaudotas arabų kalbos žodis „ja`alnahu“ (būtumėm padarę), o antrajame – „laja`alnahu“ (iš tiesų, būtumėm padarę). Pabrėžiantis „l“ minėtame žodyje reikalingas todėl, kad tikrai gali atsirasti kas nors, kas pareiškis irgi galįs paversti augalus pelais, kaip kad gali Kūrėjas. O kalbant apie pirmąjį ajatą, nė vienas žmogus nedrįstų tvirtinti, kad gali išlieti kartų vandenį iš debesies. Todėl čia nereikalingas pabrėžimas.

Toks pats išraiškos tikslumas aptinkamas ajatuose, kur Abraomas apibūdina Dievą:

„Kuris atsiųs man mirtį, ir po to atgaivins mane“ (26:81);

„Tas, kuris mane maitina ir girdo“ (26:79).

Antrajame ajate pridodamas žodis „Tas“, kad pabrėžti Dievo vaidmenį aprūpinime maistu ir gėrimu, kadangi kiekvienas gali pareikšti esą jis aprūpina maistu ir gėrimu. Tačiau niekas netvirtins, kad gali nužudyti ir prikelti iš numirusių, kaip Dievas padarė su Abraomu.

Toks pats išraiškingas tikslumas sutinkamas ir Dievo kreipiniuose į skirtingus žmones. Jis kreipiasi į musulmonus tokiais žodžiais:

„Atsiminkite Mane ir Aš atsiminsiu jus“ (2:152);

O taip Jis kreipiasi į žydus:

„Izraelio vaikai, atsiminkite malones, kuriomis jus apdovanojau“ (2:40).

Skirtingo kreipinio priežastis yra žydų polinkis į materializmą. Jie prisimena Dievą tik dėl pelno ar malonės. Musulmonai yra labiau dvasiškai pakylėti ir supranta, kad Dievą reikia prisiminti dėl Jo Paties, o ne dėl tikėtinų iš Jo malonių.

Skiriasi ir kreipimaisi į išprususius žmones ir nemokytus:

„Bijokite Manęs, kurie esate apdovanoti supratimu“ (2:197);

O į paprastus žmones Koranas kreipiasi tokiais žodžiais:

„Saugokitės ugnies, kurios kuras yra žmonės ir akmenys, ir kuri yra paruošta netikintiesiems“ (2:24).

Paprastą žmogų galima atgrasinti Pragarą ugnies grėsme, bet išprusęs žino, kad Dievas yra galingesnis už bet kokią ugnį, ir kad, iš tiesų, Jis gali padaryti tą ugnį šalta ir nekenksminga bet kuriam, kam panorės.

Tikslus žodžių parinkimas Korane gali būti pailiustruotas Iblis (šėtono) priesaika sugundyti žmoniją:

„Aš prisiekiu Tavo Didybe, kad sugundysiu visus žmones“ (38:82).

Prisiekdamas būtent Dievo Didybe, o ne kuria kita Jo savybe, Šėtonas parodo savo žinias ir klastą.

Kadangi būtent ši savybė reiškia, kad Dievui nėra būtini Jo kūriniai: vadinasi tie, kurie tiki ir, kurie netiki yra visiškai laisvi eiti savo pasirinktu keliu. Jų veiksmai neveikia Dievo, nes Jis yra Transcendentalus Visagalis, kuriam nėra reikalingi Jo kūriniai, tuo atžvilgiu, ir visa visata.

Dievas sako:

„Tie yra pragare ir Aš nesijaudinu, anie yra Rojuje ir Aš nesijaudinu“.

Taip yra dėl dieviško Didingumo ir tai vienintelė spraga, per kurią šėtonas gali pasiekti žmones. Jis gali paklaidinti ir įteigti blogį, kadangi Dievas neverčia nei vieno, pasirinkusio netikėjimą, tapti tikinčiuoju.

Todėl šėtonas ir prisiekė Dievo Didingumu, kai pareiškė sugundysiąs žmoniją.

Šėtonas taip pat parodo savo sumanumą sakydamas:

„Aš tykosiu Tavo tarnų, eisiančių Tavo tiesiu keliu. Ir puldinėsiu juos iš priekio ir iš nugaros, iš kairės ir iš dešinės...“ (7:16-17).

Jis paminėjo keturias puolimo kryptis ir nepaminėjo dar dviejų: iš viršaus ir iš apačios. Tai – reikšminga; virš žmonių yra dieviškasis Viešpatavimas, o po jais – kūrinio nuolankumas. Kiekvienas, kuris su atsidavimu ir nuolankumu garbina Didingąjį Dievą, bus apsaugotas nuo šėtono klaidinimo.

Iblis tiksliai nusako, kad jo pasirinkta klaidinimo vieta yra Tiesus kelias, gėrio kelias, maldos vieta. Žmogui, kuris apleido maldą, girtauja ir yra linkęs į ištvirkavimą, nereikalingas šėtonas, kuris nuvestų jį į pražūtį; jis pats jau tai padarė. Jis jau yra žlugęs, o šėtonas yra sumanus vagis, kuris negaišta laiko tuščiuose namuose.

Atleidimas Korane minimas pirmiau bausmės. Pirmojoje suroje Al-Fatiha Dievas sako: „Maloningajam, Gailestingajam“ prieš „Teismo dienos Valdovui“. Jis apibūdina Save kaip atleidžiantį tiems, kuriems nori, ir tik tada baudžiantį tuos, kuriuos nori. Atleidimas visada minimas prieš bausmę, išskyrus du ajatus.

Pirmajame kalbama apie rankos nukirtimą vagiui:

„Jis baudžia ką nori ir atleidžia kam nori“ (5:40).

Čia pirmiausia minima bausmė šiame pasaulyje – rankos nukirtimas – tik po to atleidimas kitame pasaulyje.

Kitas ajatas kalba apie Jėzų, kuris Teismo Dieną kreipėsi į Dievą, dėl daugiadiėvių, kurie garbino jį šalia Dievo, tokiais žodžiais:

„Jei juos nubausi – jie tavo vergai, jei atleisi jiems – Tu Galingasis, Išmintingasis“ (5:118).

Jėzus nesikreipia į Dievą kaip į Atleidžiantį ir Gailestingąjį iš pagarbos Jam ir jis mini bausmę prieš pasigailejimą pabrėždamas padaryto nusižengimo svarbą.

Korano kalbos preciziškumas puikiai atspindi eilutėse, kuriose Kūrėjas kalba apie ateities įvykius būtuojų laiku. Visi Teismo Dienos įvykiai yra aprašyti būtuojų laiku:

„...kai nuskambėjo trimito garsas“ (18:99);

„Ir dangus tą Dieną suskilo pusiau“ (69:16);

„Pragaro liepsna buvo parodyta nusidėjėliams“ (26:91);

„Jie buvo išrikiuoti prieš tavo Viešpatį eilėmis“ (18:48).

Taip yra todėl, kad visi praeities ir ateities įvykiai jau yra įvykę Dievo mintyje; Dievo neriboja laikas, todėl Jam yra žinoma ateitis. Jis, Didingasis, neapribotas laiku ar erdve. Todėl mes aptinkame Korano eilučių, kalbančių iš karto dviem laikais, kurių išsakomos mintys lyg ir prieštarauja viena kitai:

„Dievo Teismas įvyko: neskubinkite jo“ (16:1).

Dievo Teismas, sprendžiant iš panaudoto būtojo laiko, jau įvyko praeityje; tačiau Dievas liepia žmonėms neskubinti jo, tarsi tai būtų ateityje laukiamas įvykis. Taip yra todėl, kad Teismas, iš tiesų, jau įvyko ir baigėsi Dievo mintyje, bet dar neįvyko žmonijos istorijoje. Tame nėra prieštaravimo, tik tikslumas ir gilios prasmės išreiškimas. Tai yra gilios paslaptys, kurios turi būti išaiškintos.

Tai tik dalis pavyzdžių, iliustruojančių Korano išsireiškimų sandaros tikslumą bei ypatingą jų skrupulingumą. Žodžiai yra kruopščiai parinkti, netgi raidės yra prasmingai panaudotos. Nieko nėra per daug ar per mažai. Joks žmogaus sukurtas tekstas neprilygsta Koranui.

Apie mokslinę Korano pusę, jame aprašomas paslaptis, atskleistas tik mūsų dienomis ir nežinomas Muchammadui (TJTIAP) ir jo amžininkams, pakalbėsime kitą kartą, nes tai, iš tiesų, yra plati tema.

Koranas negali būti sukurtas žmogaus

Aš tariau savo pažįstamam:

- Galbūt šiandieninė diskusija apie mokslines Korano užuominas labiau sudomins tavo „mokslišką“ protą, nei mūsų ankstesni pokalbiai.

Šiuolaikinė astronomija, biologija, anatomija, mokslas apie atomo sandarą tikrai neegzistavo tuo laiku, kai buvo apreikštas Koranas, tai yra prieš daugiau nei 1400 metų. Jo eilutės pasakoja apie dangų, žemę, žvaigždes, planetas, embriono vystymąsi, žmogaus sukūrimą tai, ką atrado mūsų dienų mokslas. Žinoma, Koranas neaiškina šių dalykų detalai, specialiais moksliniais terminais. Jis pirmiausiai buvo apreikštas kaip įsitikinimų, gyvenimo būdo ir įstatymų knyga. Jei jame būtų smulkiai ir tiksliai išaiškintos tokios temos, Koranas būtų šokiravęs tų laikų arabus dalykais, kurių jie nebūtų galėję suvokti. Todėl Koranas apsiribojo tik užuominomis, palikdamas jas išaiškinti ateities mokslininkams praėjus šimtmečiams, kad viena karta po kitos atskleistų šių stebuklų ir ženklų tikrąsias reikšmes ir įsitikintų, kad Koranas yra iš Tikrojo Dievo.

Dievas Savo knygoje sako:

„Mes parodysime jiems Mūsų ženklus visuose kraštuose, ir juose pačiuose, kol jie aiškiai pamatys, kad tai yra tiesa“ (41:53).

Kadangi tiems, į kuriuos kreipiamasi, nepakako Paties Dievo liudijimo apie Korano teisingumą, buvo būtina, kad Jis įrodytų tai jiems akivaizdžiais ženklais. Dieną iš dienos Koranas atskleidžia vis daugiau šių nuostabių ženklų nustebindamas mus.

Jis nedviprasmiškai pamini žemės apvalumą, du kartus panaudodamas veiksmažodį „jukawwer“ (sukti) apibūdinti kaip naktis ir diena „slysta“ viena apie kitą kaip dvi rutulio dalys, tokiame ajate:

„Jis naktį apsuka diena, o dieną apsuka naktim“ (39:5).

Panagrinėkime taip pat ajatą, kuriame kalbama apie žemės „patiesimą“. Čia panaudojamas veiksmažodis „dahaha“:

„Po to Jis patiesė žemę“ (79:30).

„Daha“ yra vienintelis arabų kalbos žodis reiškiantis „patiesti, padaryti ovaliu“. Žemė, kaip mes gerai žinome, atrodo plokščia tiems, kurie gyvena ant jos, tačiau, iš tiesų, ji yra apvali arba, tiksliau sakant, ovali.

Taip pat Korane mes skaitome apie kosmose „plaukiojančius“ kalnus, vadinasi ir žemė plaukioja kartu su kalnais, kadangi žemė ir kalnai sudaro bendrą visumą.

„Pamatysi, kad ir kalnai, kuriuos manėte esant nejudančius, – ir jie plaukioja, kaip plaukioja debesys“ (28:90).

Tai reiškia, kad kalnai, kurie atrodo esą masyvūs ir nepaslankūs, iš tiesų, plaukioja erdvėje. Dar daugiau,

kalnų prilyginimas debesims, talpina dar vieną svarbią užuominą, apie trapią materijos sandarą. Ji, kaip mes žinome šiandien, yra sudaryta iš atomų, panašiai kaip debesys sudaryti iš lašelių.

Dar vienas stulbinantis dalykas, kurį mini Koranas, yra nakties ir dienos vienalaikiškumas, kuris egzistuoja nuo pat sukūrimo pradžios ir tęsis iki pabaigos, nei vienai iš jų nepralenkiant kitos:

„Nei saulei negalima pralenkti mėnulio, nei nakčiai aplenkti dienos“ (36:40).

Tai aiški užuomina, kad žemė yra apvali. Diena ir naktis prasidėjo vienu metu nuo sukūrimo pradžios; jei žemė būtų plokščia, diena ar naktis būtų turėjus pralenkti viena kitą. Ši užuomina taip pat atsispindi kitoje suroje, kur kalbama apie Paskutiniosios Dienos atėjimą, kai žemėje bus diena ir naktis vienu metu, kaip buvo nuo pat sukūrimo:

„Kai žemė pasipuoš savo gražiais apdarais ir jos gyventojai galvoja, kad jie yra to šeimininkai, Mūsų paliepimai ateis kurią nors naktį ar dieną ir Mes padarysime ją dykviete, tarsi ji nežydėjo vakar“ (10:24).

Frazė „kurią nors naktį ar dieną“ atskleidžia jų dviejų vienalaikiškumą, kuris gali būti paaiškinamas tik tuo faktu, kad viena planetos pusė yra nūsukusi nuo saulės ir joje yra tamsu, o kita, tuo tarpu yra atsigręžusi į ją, ir yra apšviesta jos spindulių. Jei žemė būtų plokščia, joje vienu metu galėtų būti tik diena arba naktis, ir būtų neteisinga Korane sakyti „ir naktis negali aplenkti dienos“.

Taip pat Korane yra minima saulėteklių ir saulėlydžių vietų gausa. Dievas apibūdinamas kaip „Saulėlydžio ir saulėtekio vietų Valdovas“ (70:40) bei „Dviejų rytų ir dviejų vakarų Valdovas“ (55:17). Jei žemė būtų apvali, tebtų viena saulėtekio vieta arba „rytai“ ir viena saulėlydžio vieta arba „vakarai“. Teismo Dieną žmogus sako šėtonui, kuris lydėjo jį per gyvenimą:

„O, jei būtų tarp mūsų atstumas lygus dviem horizontams“ (43:35).

Arabišką tekstą galima interpretuoti kaip nurodantį, kad saulėlydžio vieta arba horizontas (vakarai) yra vienoje vietovėje, o saulėtekio vieta (rytai) – kitoje vietovėje. Tai įmanoma tik tada, kai žemė yra apvali.

Korane mes randame minimus takus arba kelius danguje:

„Prisiekiu dangumi, išraižytu keliais“ (51:7).

Taip pat randame kitų reikšmingų užuominų:

„Prisiekiu grąžinančiuoju dangumi“ (86:7).

Iš tiesų, dangus grąžina viską, kas pakyla į jį nuo žemės paviršiaus atgal: jis lietaus pavidalu grąžina išgaravusį vandenį, jis gravitacijos jėga užlaiko pakeltus kūnus, jis grąžina radijo signalus atspindėdamas juos jonosferoje, ir taip pat jis atspindi infraraudonuosius spindulius atgal į žemę, taip šildydamas ją nakties metu.

Taip, kaip dangus grąžina ir atspindi viską, kas pakyla į jį nuo žemės paviršiaus, taip pat jis atspindi, sugeria ar išbarsto viską, kas pasiekia jį iš kosmoso, taip saugodamas žemę nuo mirtinai pavojingų „kosminių“ spindulių. Jis, iš tiesų, atlieka stogo funkciją:

„Mes surentėme dangų kaip stogą“ (21:32);

„Mes iškėlėme dangų rankomis ir Mes plečiame jį“ (51:47).

Paskutinis sakiny apibūdina tai, kas šiandiena žinoma kaip visatos plėtimosi teorija.

Kai buvo apreikštas Koranas, mažiausia žinoma materijos dalelė buvo atomas, apibūdinamas kaip atskiras, nedalomas organizmas. Šventoji knyga pranešė apie dar mažesnes daleles, į kurias yra dalomas atomas. Iš tiesų, tai buvo pirmoji knyga, kurioje užsiminta apie mažesnes už atomą elementariąsias daleles:

„Nuo Jo nepasislėps nė atomas danguje ir žemėje, ar mažesnis už jį, ar didesnis už jį“ (34:3).

Visos šios Korano užuominos yra aiškios nuorodos į tai, kad žemė yra apvali, apie dangaus ir atomo prigimtį. Tai yra faktai, kurių, tais laikais, kai buvo apreikštas Koranas, negalėjo sumąstyti nei protingas, nei išprotėjęs.

Panagrinėkime, pavyzdžiui, įžvalgumą, kurį pateikia Koranas, apie embriono vystymąsi ir jo nurodymą, kad būsimo kūdikio lytis priklauso tik nuo vyro spermės:

„Jis kuria dvi lytis – vyrišką ir moterišką – iš sėklos kai ji išsilieja“ (53:45).

Šis biologijos faktas tapo žinomas tik mūsų laikais. Šiandien mes žinome, jog tik spermatozoido viršutinėje dalyje arba „galvutėje“ yra lyties apsprendimo veiksnys.

Dar vienas fenomenas, kurį Dievas meta tarsi iššūkį tiems, kurie neigia prisikėlimą yra kiekvieno žmogaus savito pirštų rašto arba „pirštų antspaudu“ suformavimas:

„Ar žmogus mano, kad Mes niekada nebesurinksime jo kaulų atgal? Iš tiesų, Mes galime atkurti net jų pirštų galiukus“ (75:3-4).

Dievas pabrėžia, kad kaip prisikėlimo dalį, Jis gali atkurti net žmogaus pirštus. Tai užuomina apie stebinantį atradimą apie kiekvieno žmogaus savitus pirštų antspaudus.

Koranas apibūdina voratinklį kaip trapiąsias iš buveinių. Jis nesako voratinklio gija, bet – voro buveinė. Dabar yra žinoma, kad voratinklio gija yra keturis kartus tvirtesnė nei analogiškų išmatavimų plieninė gija. Trapumas, pasak Korano, slypi „buveinėje“, o ne medžiagoje iš kurios ji padaryta. Voratinklis, iš tiesų, yra pati blogiausia prieglauda tam, kuris ieško buveinės ar apsaugos. Jis yra spąstai visiems pašaliečiams ir skerdykla jo paties gyventojams: voro patelė praryja patinėlį po apvaisinimo, ji taip pat ėda išsiritusius voruikus, o voruikai, savo ruožtu, naikina vieni kitus.

Voro buveinė tikrai yra pats vaizdingiausias ir išraiškiausias pavyzdys, norint pailustruoti blogiausią prieglaudą ar likimą. Tie, kurie ieško pagalbos ar apsaugos ne pas Dievą, pasirinko saugumą, panašų į tą, kurį gautų voro buveinėje. Štai tas puikus ajetas:

„Tie, kurie pasirinko sau pagalbinius šalia Dievo, panašūs į vorą, kuris pasistatė sau namus. Iš tiesų, voratinklis yra trapiasias iš visų buveinių, jei tik jie žinotų“ (29:41).

Paskutiniai žodžiai – „jei tik jie žinotų“ – yra reikšmingi, kadangi jie nurodo, jog žinios apie voro buveinės trapumą išaiškės tik praėjus amžiams, kaip ir kitos biologijos paslaptys, apie kurias užsimenama Korane.

Suroje „Ola“ rašoma:

„Jie išbuvo oloje tris šimtus metų ir dar devynis“ (18:25).

Šiandiena mes žinome, kad trys šimtai metų pagal saulės kalendorių lygu trims šimtams devyniems metams pagal mėnulio kalendorių – dienos, minutės ir sekundės tikslumu.

Suroje „Marija“ Dievas – tebūnie Jis išaukštintas – pasakoja apie Mariją, kai ji, pasidėjus gimdymo skausmams, rado prieglobstį prie palmės kamieno, trokšdama sau mirties:

„Ir kai gimdymo skausmai privedė ją prie palmės kamieno, ji pasakė: „Jei aš būčiau mirusi anksčiau ir būčiau niekas, užmiršta!“ Tada balsas tarė jai iš apačios: „Nesielvartauk. Tavo Viešpats patalpino upelį tau prie kojų. Ir papurtyk palmės kamieną. Tau prikris šviežių vaisių. Valgyk, gerk ir atvėsink akis!“ (19:23-25).

Kyla klausimas, kodėl ji buvo raginama valgyti prisirpusių datulės vaisių? Naujausi moksliniai tyrimai atsako į šį klausimą: prinokę datulės vaisiai turi savyje oksitocino, kuris skatina gimdos susitraukimus. Taip pat jose yra laisvinančiųjų medžiagų, kurios palengvina gimdymą ir padaro jį saugesnį, kadangi išvaloma gaubtinė žarna. Taigi, nurodymas vartoti prinokusių datulės vaisių gimdymo sąrėmių metu parodo nepaprastą Korano mokslinį tikslumą.

Todėl Dievas taip apibūdina šią knygą:

„Melas nepasiekia jos nei iš priekio, iš nugaros“ (41:42);

„Jei ji nebūtų nuo Dievo, jie rastų joje daug prieštaravimų“ (4:82).

Čia kalbama apie prieštaravimus tarp Korano eilučių, bei tarp Korano eilučių ir mokslo atrastų tiesų. Abiejų minėtų rūšių neatitikimų pasitaiko žmogaus darbuose. Dažnai autorius nori ką nors pridurti, išimti ar pakeisti išleisdamas naują savo knygos leidimą. Taip pat mes stebime, kaip naujesnės mokslinės teorijos paneigia senesniąsias. Koks atidus bebūtų autorius, jis gali palikti prieštaravimų. Korane nėra šio trūkumo.

Koranas unikalus ir kitu atžvilgiu: jis pasakoja apie praeitį tai, kas neužrašyta istorijoje, ir apie ateitį tai, kas dar nebuvo įvykę Apreiškimo laikotarpiu. Įvairios jo pranašystės jau išsipildė. Koranas taip kalba apie Rytų Romos Imperiją, nugalėtą Persų:

„Romėnai buvo nugalėti kaimyninėje žemėje. Tačiau po keleto metų jie pasieks pergalę“ (30: 2-4).

Žodis „keletas“ arabų kalboje reiškia nuo trijų iki devynių; romėnai pasiekė pergalę praėjus septyneriems metams po parlaimėjimo. Panašiai Koranas perspėja apie musulmonų pergalę Badr mūšyje:

„Jų armija bus sutriuškinta ir priversta bėgti“ (54:45).

Jis taip pat išpranašauja pergalingą įžengimą į Meką:

„Dievas išpildė reginį, kurį Jis parodė Savo pranašui. Jūs, iš tiesų, įžengsite į Šventąją Mečetę Dievo valia, saugiai, nusiskutę ir nusikirpę, be baimės“ (48:27).

Abu įvykiai iš tiesų įvyko.

Korane yra pranašysčių, kurios pildosi iki šių dienų; Abraomas taip meldė Dievo:

„Viešpatie, aš įkūriau dalį savo palikuonių skurdžiame slėnyje, prie Šventojo Namų. Tegu jie prisilaiko

maldos, padaryk žmonių širdis geranoriškas jiems, ir apdovanok juos vaisiais, - galbūt jie bus dėkingi“ (14:37) .

Jis meldė Dievą apdovanoti šią skurdžią vietovę prasimaitinimo šaltiniu. Vėliau, kai Mekos gyventojai baiminosi, jog Dievo įsakas neleisti į Meką stabmeldžių, kurie atkeliaudavo aplankyti Kabos, sukels ekonominį sąstingį ir sustabdys miesto vystymąsi, Dievas pažadėjo Mekos gyventojams klestėjimą ir turtus:

„Jei bijote skurdo, Dievas apdovanos jus iš Savo dosnumo“ (9:28).

Šio pažado išpildymą mes matome ir šiandien: nafta nepaliaujamai sunkiasi iš Arabijos pusiasalio dykumos gelmių, jos smėlynuose glūdi neišsenkantys urano rūdos klodai.

Koranas taip pat kalba apie slėpinį Nematomąjį pasaulį, apie džinų ir angelų paslaptis, kurios buvo perteiktos tik keliems išrinktiesiems sufijams.

Koranas taria paskutinį žodį dėl politikos, etikos, valdymo sistemos, karo ir taikos, ekonomikos, visuomenės, vedybų ir žmonių tarpusavio santykių. Jame išdėstyti puikūs įstatymai, kurie pralenkia ir pranoksta tuos, kurie dabar įtraukti į Žmogaus Teisių Deklaraciją. Ir visa tai pateikta unikaliu stiliumi bei didingomis frazėmis.

Kai sufijaus Ibn-Arabi paklausė apie Korano stebuklo paslaptį, jis atsakė trumpai: „*Tai absoliuti tiesa!*“.

Korano žodžiai yra absoliuti tiesa, kai, tuo tarpu, bet koks rašytojas gali pasiekti tik „sąlyginę tiesą“; daugiausia, ką jis gali pasiekti yra tiesa atitinkanti jo paties viziją. Tačiau žmogaus įsivaizdavimas visuomet ribotas ir jis laikui bėgant kinta.

Kiekvienas mūsų gebame suvokti tik vieną tiesos pusę ir daug ką praleidžiame: mes žiūrime vienu kampu ir nematome kitais. Tiesa, kurią pasiekiame, visuomet yra sąlyginė. Tik Dievas turi visišką žinojimą ir visaapimančią įžvalgumą. Jis Vienas gali žinoti absoliučią, nekintančią Tiesą. Todėl mes sakome, kad Koranas yra nuo Dievo, kadangi jis savo visapusiškumu paliečia absoliučią tiesą.

Kai Muchammado (TJTIAP) paprašė apibūdinti Koraną, jis pasakė: „Jame yra istorija tų, kurie buvo prieš jus, sprendimai susiję su jūsų reikalais ir užuominos apie tai, kas bus po jūsų. Tai yra tobula Knyga ir tvirta Dievo virvė. Tai yra Teisus Kelias. Kiekvienas, kuris iš išdidumo apleis ją, bus Dievo sužlugdytas. Kiekvienas, kuris ieškos kelrodžio kitur, bus Dievo pražudytas. Jo kalba niekad nėra miglota ir jis neklaidina minčių. Jo šviežumas nesensta kartojant. Mokslininkams jis niekuomet neišsenkantis šaltinis Ir niekuomet neišsenka jo stebuklai“.****

Tokia yra mūsų Knyga. Dėl savo savybių ji tiesiog negali būti sukurta žmogaus.

Tariami prieštaravimai Korane

Mano pašnekovas pratęsė savo argumentus:

- Tu sakai, kad Korane nėra prieštaravimų, o ką, tavo nuomone, reiškia tokie žodžiai:
„Kas nori, tegu tiki, o kas nenori tegu netiki“ (18:29);

O kita eilutė prieštarauja jiems:
„Bet nepanorėsite jų, jei nepanorės Dievas“ (76:30).

Taip pat Koranas sako, kad nusidėjėliai bus klausinėjami Teismo Dieną:
„Bus užrašytas jų liudijimas ir bus jie paklausti“ (43:19);

„Tai yra perspėjimas tau ir tavo žmonėms ir jūsų bus paklausta“ (43:44).

Tuo tarpu kitoje vietoje sakoma:
„Nusidėjėliai nebus klausiami apie jų nuodėmes“ (28:78).

Taip pat sakoma, kad jie bus atpažinti iš išvaizdos ir **„jie bus nutverti už plaukų ir už pėdų“** (55:41).

Vienoje vietoje sakoma, kad jie nebus surišti:
„Ir niekas jo nesuriš pančiais“ (89:26).

Tai reiškia, kad kiekvienas baus pats save:
„Pakanka tau šiandien tavo paties ataskaitos“ (17:14);

O kitoje vietoje sakoma:
„Po to septyniasdešimties uolekčių grandine jį surakinkit“ (69:32).

Aš jam tariau:

- Tai, ką tu pateikei kaip prieštaravimus, iš tiesų nėra prieštaravimai. Apsvarstykime viską paeiliui. Eilutė - „Kas nori, tegu tiki, o kas nenori tegu netiki“ – parodo žmogaus pasirinkimo laisvę. Tačiau ta laisvė nebuvo atimta iš Dievo prieš Jo valią. Tai Jis suteikė ją mums Savo valia. Kaip tik tai ir nusakoma kitame iš tavo minėtų ajetų: „bet nepanorėsite jų, jei nepanorės Dievas“.

Taigi, vergo laisvė neperžengia Dievo valios ribų. Tai reiškia, kad vergo laisvė gali prieštarauti tam, kas Dievui patinka, kaip kad netikėjimo pasirinkimas, tačiau jį niekada nėra prieš Jo valią. Šį klausimą mes jau aptarėme plačiau, kai kalbėjome apie pasirinkimo laisvę ir likimą. Mes ten sakėme, kad Dievo žmogui parinktas likimas visiškai sutampa su žmogaus noru; kadangi Dievas parenka žmogui būtent tokį likimą, kuris atitinka jo polinkius ir širdį. Vadinasi, Jis nori žmogui to paties, ko žmogus apgalvotai ir laisvai nori sau. Iš tiesų, žmogaus likimas yra toks, kokį jis pats pasirinko. Tame nėra jokio dvilypumo ar prieštaravimo. Likimas yra laisva valia. Šis klausimas yra vienas iš pačių sudėtingiausių, stengiantis įminti likimo ir laisvos valios mįslę. Ironiška, tačiau tai, ką tu apibūdinau kaip prieštaravimą, iš tiesų, yra šios paslapties atskleidimas.

Kalbant apie ajetus dėl nusidėjėlių teismo, kiekvienas jų skirtas skirtingoms žmonių grupėms. Vieni bus paklausti ir jų liudijimas bus išgirstas, kiti, kurių nesuskaitomos nuodėmės tiesiog matysis jų veiduose, bus atpažinti pagal išvaizdą ir jie bus „nutverti už plaukų ir už pėdų“. Ten bus ir tokių, kurie bandys išsiginti savo nuodėmių, todėl prieš juos liudys jų rankos ir kojos:

„Teismo Dieną Mes užantspauduosime jų burnas. Ir kalbės jų rankos, ir jų kojos liudys apie tai, ką jie įgijo“ (36:65).

Bus tokių nusidėjėlių, kurie patys pakvies savo sielas atsiskaitymui, kankindami jas sielvartingais apgailėstavimais ir bausdami širdgėla. Ir pagaliau, bus tokių užkietėjusių nusikaltėlių ir tironų, kurie, stovėdami Dievo akivaizdoje, prisiekinės melagingomis priesaikomis:

„Ir tą Dieną, kai juos visus Dievas prikels, jie ims prisiekinėti Jam, kaip prisiekinėjo jums, ir manys, kad turi tam kokį nors pagrindą, bet juk jie melagiai“ (58:18).

Tai ta grupė žmonių, kurie bus surakinti grandinėmis ir įmesti į Pragarą. Čia taip pat galima pridurti, kad Abu Hamid Ghazali interpretuoja Korane minimas grandines kaip grandis dalykų, kuriais jie pasikloviė vietoj Dievo.

Mano pažįstamas klausinėjo toliau: norėčiau sužinoti tavo nuomonę apie „Dieviškąjį Žinojimą“, kuris minimas tokiuose ajatuose:

„Tik Dievas žino Paskutiniąją Valandą; Jis atsiunčia lietu ir žino kas yra iščiose. Žmogus nežino, kas jį ištikis rytoj, jis nežino kokioje žemėje numirs“ (31:34).

Koranas sako, kad tik Dievas žino apie šiuos dalykus ir, kad niekas, išskyrus Jį, negali to žinoti: **„Pas Jį – raktai nuo paslėpto. Tik Jis juos žino“ (6:59).**

Tačiau šiandien kiekvienas gydytojas gali sužinoti ne tik, kas slypi iščiose, bet ir būsimo kūdikio lytį. Dar daugiau, mokslininkai šiandien gali sukelti „dirbtinį lietu“, pasinaudodami tam tikrais cheminiais procesais.

- Koranas, - atsakiau aš, - kalba ne apie paprastą lietu, o apie ilgą, intensyvią liūtį, kuri gali pliką perdziūvusių dykvietę paversti klestinčia ir derlinga. Šiame ajate panaudotas arabų kalbos žodis „gaith“, reiškiantis „tas, kuris išgelbėja“. Jokie moksliniai procesai negali sukelti tokio gausaus lietaus.

Dievo žinios apie tai, kas slypi iščiose, yra visapusiškos, išsamios, jos tikrai neapsiriboja vien būsimo kūdikio lytimi. Jis žino, šio naujo kūrinio tikslą, žino koks jis ar ji bus, ką jis ar ji šiame pasaulyje nuveiks, ir kokia bus jo ar jos istorija nuo gimimo iki mirties. To negalėtų nuspėti joks gydytojas ar parodyti medicininis prietaisas.

Mano pašnekovas tęsė toliau:

- Ką gali pasakyti apie „Dievo sostą“, kuris, pasak tavęs, talpina arba apima dangų ir žemę? Kas tai per sostas, kuris yra „nešamas aštuonių“?

Jeigu tavo paties, palyginus su visata menko žmogaus, protas talpina dangų ir žemę, kodėl manai, kad Dievo Sostas negali jų apimti? Žemė, saulė, planetos, žvaigždės, galaktikos yra Dievo Galios „nešiojamos“ erdvėje. Kodėl tau atrodo keistai, kad Sostas yra „nešamas“?

- Tai kas vis dėlto yra tas Sostas?

- Pasakyk man, kas yra elektronas ir aš tau pasakysiu kas yra Sostas. Pasakyk man, kas yra elektra, kas yra gravitacija, kas yra laikas? Tiesą sakant, tu negali klausti manęs, kas yra Dievo Sostas, nes nežinai jokio dalyko esmės. Pasaulis pilnas paslapčių ir Dievo Sostas yra viena iš jų.

- Puiku, būtų gerai, jei taip pat meistriškai pasisakytum ir apie kitą Korano istoriją, kurioje skruzdė perspėjo likusias gentaines apie besiantinančią Saliamono (taika jam) armiją.

„Skruzdėlė pasakė: „Eikit į savo buveines, kad nesutryptų jūsų Saliamonas ir jo armija“ (27:18).

- Jei nors kiek būtum pasidomėjęs entomologija, neklausinėtum manęs apie šį fenomeną. Mokslas apie vabzdžius tiesiog knibžda studijomis apie skruzdėlių bei bičių „kalbas“. Tai, kad skruzdėlės turi kalbą yra faktas. Būtų neįmanoma paskirstyti užduotis, nustatyti griežtą tvarką, perduoti nurodymus vabzdžių bendruomenėje, kurią sudaro šimtai tūkstančių individų, jei nebūtų kalbos, kurią jie supranta. O tai, kad skruzdė pažino Saliamoną (taika jam), argi žmogus nepripažįsta Dievo egzistavimo?

- O argi įmanoma yra tai, kad, pasak Korano, Dievas ištrina tai, kas yra užrašyta Jo Likimo Knygoje? Korane sakoma:

„Ištrina Dievas ką panori ir patvirtina; Jo yra knygų motina!“ (13:39).

Argi jūsų Dievas daro klaidas taip, kaip mes, ir Jam tenka daryti pataisymus, kažką ištrinti, kažką palikti?

- Dievas panaikina nusižengimus, įkvėpdamas žmogų geriems darbams. Jis sako Savo knygoje: **„Geri darbai panaikina nuodėmes“** (11:114). Todėl Jis apibūdina Savo gerus tarnus tokiais žodžiais: **„Mes apreiškėme jiems daryti gerus darbu, atlikti maldą, dalinti labdarą“** (21:73).

Tokiu būdu Dievas panaikina neištrindamas, toks yra paaiškinimas ajato, apie kurį tu klausei.

- O ką pasakytum dėl tokio ajato: **„Aš sukūriau žmones ir džinus tam, kad jie Mane garbintų“** (51:56). Ar Visagaliui taip būtinas mūsų garbinimas?

- Priešingai, tai mums būtina Jį garbinti. Ar tu per prievartą garbini gražią moterį? Ar tokią meilė tau nėra maloni? Ar nesi ekstazėje kai matai mylimosios grožį? Panašiai yra su Dievu, kuris yra gražesnis už bet kokį gražų kūrinį, kurį tik galime įsivaizduoti. Jei pažintum Jo Didybę, Grožį ir Prakilumą, garbintum jį jusdamas didžiausią pakylėjimą ir ekstazę.

Garbinimas, mūsų nuomone, turi būti pagrįstas žiniomis. Tik pažintas Dievas gali būti garbinamas. Dievo pažinimas yra svarbiausias iš visų pažinimų. Jis užbaigia nuo gimimo parsidedančią „pažinimų grandinę“. Pirmiausias dalykas, kurį pažįsta vos gimęs kūdikis yra jo motinos krūtis; tai pirmasis jo malonumas. Vėliau vaikas susipažįsta su tėvais, šeima, aplinka, visuomene. Jis įgunda aplinką palenkti savo naudai, paversdamas ją nauja „krūtimi“, teikiančia jam turtus ir malonumą. Jis išgauna iš žemės auksą ir deimantus, iš jūros – perlus, iš gamtos – vaisius. Vėliau jis ima tyrinėti dangų, žengia žingsnį mėnulyje, paleidžia zondą į Marsą. Tyrinėdamas nepažįstamą visatą jis patiria dar didesnę malonumą.

Po to kosmoso „keliautojas“ atsigręžia į save, ir jam kyla klausimas „kas aš toks esu, kad sužinojau visa tai?“. Ir jis pradeda naują pažinimo kelionę, kurios tikslas šį kartą yra jis pats. Jis tyrinėja save, savo galimybes, išmoksta jas kontroliuoti savo ir kitų naudai. Tai trečia pasitenkinimo rūšis.

Galiausiai, susipažinus su savimi, jis ima domėtis Tuo, kuris jį sukūrė. Šis paskutinis pažinimo šaltinis suteikia jam didžiausią laimę, kadangi jis susiduria su Tobuluoju, Neribojamu, Gražiausiu iš visų gražiųjų. Tokia yra garbinančiojo kelionė pas garbinamąjį nuolankumo keliu. Ji kupina laimės. Jei gyvenime ir pasitaiko sunkumų, taip yra todėl, kad raškantieji rožes susibado pirštus. Tas, kuris siekia begalybės, turi įdėti tam daug triūso, tačiau nuostabus ir puikius garbinančiojo siekis pažinti Dievą nutraukia uždangą jam nuo akių. Mistikai, apsidengę drapanomis, sako: „*Jeį valdovai pažintų pasitenkinimą, kuriame mes gyvename, kautųsi dėl to kardais*“. Tai malonumas, kurį teikia Aukščiausiojo garbinimas. Bet Dievui nebūtinai mūsų garbinimas ir mes garbiname Jį ne per prievartą, o todėl, kad pažinome Jo Didybę ir Šlovę. Garbinimas mūsų nežemina ir nepaverčia, o išlaisvina ir pagerbia. Mes esame laisvi nuo bet kokios pasaulio vergijos, aistrų, ambicijų, turtų. Kai imame baimintis Dievo, mes nustojame bijoti viso kito ir nesigūžiname prieš jokią sutvėrimą. Dievo baimė yra drąsa, Jo garbinimas yra laisvė, nusižeminimas prieš Jį yra orumas, o Jo pažinimas yra tikrumas.

Tokia yra garbinimo prigimtis. Jis teikia mums naudą ir pasitenkinimą. Dievui iš mūsų nereikia nieko. Jis mus sukūrė tam kad mums duotų, o ne tam, kad iš mūsų paimtų. Jis sukūrė mus tam, kad apdovanotų kai kuriomis Savo savybėmis. Jis yra Visa Girdintis, Visa Matantis, ir mus apdovanojo klausia ir rega. Jis yra Visažinantis ir mums jis davė protą, kad jo pagalba galėtumėme semtis žinių.

Dievas sako savo mylimam tarnui:

„Mano kūrinį, paklusk Man ir Aš padarysiu tave dievišku. Pasakysi daiktui „būk!“ ir jis bus“.

Argi neapdovanojo Dievas tokiu gebėjimu Jėzaus (taika jam)? Juk Jėzus kėlė iš numirusiųjų, lipdė iš molio gyvus paukščius, gydė aklus ir raupsuotuosius – visa tai su Dievo leidimu ir pagalba.

Vergavimas Dievui yra visiškai priešinga sąvoka, nei įprasta vergija, nes įprastoje vergijoje šeimininkas išnaudoja vergo jėgas. Čia gi yra visiškai priešingai: Šeimininkas apdovanoja vergą gausiomis dovanomis ir suteikia jam nesibaigiančių gabumų. Todėl, kai Dievas sako: „Aš sukūriau žmones ir džinus tam, kad jie Mane garbintų“, tai iš tiesų reiškia, kad Jis sukūrė žmones ir džinus tam, kad apdovanotų juos meile, orumu, garbe, kad suteiktų jiems šlovę ir padarytų vietininkais žemėje.

Dievui nereikia mūsų garbinimo, tai mums reikia garbinti Jį, reikia Jo dosnumo, Jo nesibaigiančių dovanų. Jis yra toks Maloningas, kad leidžia mums kreiptis į Jį bet kada, be jokių išankstinių susitarimų. Jis leidžia mums būti jo akivaizdoje tiek, kiek mes norime. Mes atsiduriame ten, kai tik ištiesiame maldos kilimėlį ir pradėdame maldą išardami „Allahu Akbar“ (Dievas Didis). Tada mes esame Jo akivaizdoje ir galime prašyti Jo, ko norime.

Parodyk man karalių, į kurio rūmus galėtum įžengti be išankstinio susitarimo ir būti juose tiek, kiek nori.

Šeichas Muhammad Metvaly Al-Šaravy, dievobaimingas žmogus, parašė tokį ketureilį ta tema:

*Man pakanka tos didybės, jog aš – vergas,
Mane be perspėjimo priima Valdovas iškilmingai.
Išaukštintas Jis savo Šlovingu šventumu,
Tačiau susitinku su juo kur noriu, kada noriu.*

Al-Šaravy taip pat yra pasakęs: „*Ar manai, kad gaminyš, kuris penkis kartus per dieną yra atnešamas gamintojo patikrinimui, gali blogai veikti?*“. Jis, žinoma, turi omenyje penkias kasdienines maldas.

Štai keletas prasmių ajato, kuris sukėlė tau abejonių: „***Aš sukūriau žmones ir džinus tam, kad jie Mane garbintų***“ (51:56). Jei įsigilinsi į jo prasmę jis sukels tau nuostabą ir susižavėjimą.

Religija ir evoliucija

Mano pašnekovas tarė:

- Šiandien jūsų padėtis yra sunki. Jums reikės įrodyti, kad žmogus buvo sukurtas akimirksniu. Paėmė Kūrėjas molio, paminkė, suformavo figūrą, įkvėpė į ją ir ji virto Adomu. Tokiam tavo požiūriui griežtai prieštarauja evoliucijos mokslas, kuris tvirtina, kad tavasis Adomas atsirado po keleto evoliucinių virsmų, nutikusių tam tikrai gyvūnų rūšiai. Jis, tiesa, nėra visiškai besiskiriantis nuo savo protėvių gyvūnų. Tiksliau tariant, jis yra septintos eilės beždžionių pusbrolis besidalinantis su jomis vienu „proseneliu“. Gyvūnų anatominės sandaros panašumai įrodo, kad jie yra vienos šeimos nariai.

Pasirengęs karštai mokslinei diskusijai, aš tariau:

- Pirmiausia, leisk man pataisyti tavo žinias apie religinį sukūrimo supratimą. Dievas nesukūrė žmogaus akimirksniu: paėmė molio, paminkė, išlipdė figūrą, įkvėpė ir prašau – pirmasis žmogus. Koranas pateikia visiškai kitokį Adomo sukūrimo aprašymą. Pagal jį, kūrimas vyko etapais, fazėmis ir užtruko ilgą laiką, matuojamą Dievo skale.

Koranas nesako, kad žmogus buvo padarytas tiesiogiai iš molio, bet jis kilo iš „rūšies“, „veislės“ (*solala*), kuri buvo iš molio:

„Mes sukūrėme žmogų iš molio esencijos“ (23:12).

Žmogus kūrimo pradžioje buvo niekuo.

„Argi nepraėjo žmogui laikotarpis, kai jis buvo nereikšmingas dalykas“ (76:1).

Jis buvo kuriamas etapais.

„Kodėl jūs neigate didybę Dievo, kuris sukūrė jus etapais?“ (71:13-14);

„Mes sukūrėme jus, po to suteikėme jums formą, po to tarėme angelams: „Nusilenkite Adomui! Ir jie nusilenkė, išskyrus Iblisą“ (7:11);

„Tavo Viešpats pasakė angelams: „Aš kuriu žmogų iš molio. Kai būsiu jį suformavęs ir įkvėpęs Savo Dvasios, nusilenkite jam“ (38: 71-72).

Tai rodo, kad kūrimas vyko etapais: sukūrimas, po to suformavimas, po to gyvybės įkvėpimas. Ir kiekvienas „po to“ galėjo trukti milijonus metų: „...iš tiesų, tavo Viešpaties diena kaip tūkstantis dienų, kuriomis jūs skaičiuojate“ (22:47).

Dievas, tebūnie Jis išaukštintas, išskiria tokias laikinas žmogaus kūrimo fazes:

„Jis pirmiausia sukūrė žmogų iš molio, po to išvedė jo padermę iš niekingo skysčio lašo. Jis suformavo jį ir įkvėpė iš Savo Dvasios. Jis davė jums ausis, akis ir širdis“ (32:7-9).

Kaip matome, pradžioje buvo molis. Po to buvo darinys iš spermos („niekingo skysčio“). Tokios buvo ankstyvosios žmogaus šaknys arba „tuščias, nereikšmingas daiktas“, apie kurį kalba Koranas. Po to žmogus buvo suformuotas, ir į jį buvo įkvėpta siela, bei jis buvo apdovanotas klausa, rega ir „širdimi“. Tada jis tapo Adomu. Pirmasis žmogus atsirado po keleto evoliucinių etapų, o ne akimirksniu kaip tu įsivaizduoji.

Korane mes skaitome:

„Dievas užaugino jus iš žemės“ (71:17).

Tai aiškiai nurodo, jog kūrimas vyko kaip augalo auginimas, laiko reikalaujantis procesas su visomis fazėmis ir etapais. Didesnė paslaptis yra tikslus šių fazių ar etapų pobūdis. Ar gyvybės medis su savo visuma kilo iš vieno bendro „protėvio“? Visos gyvybės formos pagal cheminę sandarą yra iš molio, ir jos visos po mirties virsta moliu. Bet sakydami „protėvis“ mes turime omenyje daugiau nei molines ištakas. Klausimas, kurį mes keliame yra – ar pirmaprādė ląstelė, kilusi iš molio, vėliau pasidaugino ir davė visas tas augalų ir gyvūnų rūšis, tarp jų ir žmogų; ar buvo keletas skirtingų pradžių: iš vienos išsivystė augalai, iš kitos, pavyzdžiui, išsivystė tokia gyvūnų rūšis kaip pintis, iš trečios – žuvis, iš ketvirtos – ropliai, iš penktos – paukščiai, iš šeštos – žinduoliai, o iš septintos, atskiros rūšies, išsivystė žmogus?

Gyvybės formų anatominis panašumas nepaneigia individualios jų kilmės. Anatominis panašumas nurodo tai, kad jie sukurti vieno Kūrėjo, iš vienos materijos, vienu metodu, pagal vieną planą. Tai vienintelė būtina tokio panašumo išvada. Bet ji nebūtinai išplaukia iš fakto, kad visos gyvybės formos išsivystė iš vieno „protėvio“.

Panagrinėkime, pavyzdžiui, transporto priemonių vystymąsi.

Automobilis, traukinys, tramvajus bei dyzelinis lokomotyvas pagaminti pagal panašius mechaninius ir struktūrinius principus, kas parodo, jog visi jie yra žmogaus proto kūriniai. Tačiau šis faktas neatmeta galimybės, kad kiekvieno jų kilmė ir inžinerinė idėja yra skirtinga.

Tuo labiau būtų ironiška teigti, kad rankinis karutis dėl jo įgimtų dėsnų išsivystė į arkliu traukiamą karietą, ši – į automobilį, o šis, savo ruožtu, į lokomotyvą. Tiesa ta, kad kiekvienas šių išradimų atskirai gimė išradėjų mintyse.

Šis pavyzdys nušviečia Darvino klaidas ir spąstus bei spragas, kurių aukomis jis tapo formuluodamas savo teoriją.

Apžvelkime drauge, ką Darvinas rašė savo veikale „Origin of species“ („Rūšių kilmė“). Pirmasis dalykas, kurį jis atrado savo kelionės laivu „The Beagle“ metu, buvo identiškas visų rūšių gyvūnų anatominis

planas. Pavyzdžiui, kad daugelio stuburinių gyvūnų skeletas yra vienodas. Beždžionės letena atitinka paukščio ar šikšnosparnio sparną. Kiekvieną letenos kaulą atitinka tam tikras sparno kaulas su nedidelėmis modifikacijomis, pritaikant jį gyvūno galūnės funkcijoms. Paukščio kaulai yra ploni, lengvi, tuščiaviduriai ir padengti plunksnomis.

Ilgą žirafos kaklą sudaro septyni slanksteliai, tiek pat jų sudaro ir žmogaus ar barsuko kaklą, kuris toks trumpas, kad jį sunku pavadinti kaklu. Žmogaus ranka turi penkis pirštus, kaip ir beždžionės, kiškio, driežo letenos. Banginių, beždžionių ir žmonių neštumas trunka devynis mėnesius, o žindymas – du metus. Žmogaus uodegikaulis arba stuburgalis – tai lyg teleskopiškai sustumti beždžionės uodegos slanksteliai. Uodegos raumenys žmoguje pakeisti kietu dubens pagrindu. Keturių skilvelių širdis bei venų ir arterijų išsidėstymas identiškas pas arklius, asilus, triušius, balandžius ir žmones. Tokia pati yra ir virškinamojo trakto struktūra: ryklė, skrandis, dvylikapirštė žarna, plonosios ir storosios žarnos, išeinamoji anga. Lyties organai taip pat pas visus panašūs: sėklidės, kiaušidės ir jų lataakai. Visų šlapimo organai taip pat vienodi: inkstai, šlapimtakiai, šlapimo pūslė. Tie patys organai sudaro ir kvėpavimo sistemą: trachėja ir dveji plaučiai. Amfibijų plaučiai yra žuvų oro pūslės.

Aptikęs tokius stebėtinus sutapimus, suprantama, kad Darvinas padarė prielaidą, jog visi gyvūnai yra vienos šeimos nariai, išsibarstę po skirtingas aplinkas. Kiekviena rūšis, jo supratimu, prisitaikė prie savo aplinkos. Arktinėse srityse banginiai užsiaugino storą riebalinį sluoksnį, o meškos – tankius kailinius. Žmonių, gyvenančių džiunglėse, oda dėl svilinančios saulės tapo juoda, taip apsisaugodama nuo kaitrių spindulių. Olinių driežų akys atrofavosi, kadangi jos nebuvo reikalingos visiškoje tamsoje, ir jie tapo akli. O tuo tarpu dykuminiai jų giminaičiai išlaikė regėjimą. Galūnės gyvūnų, kurie liko gyventi vandenyje, išsivystė į pelekus, o tų, kurie pakilo į orą – į sparnus. Tų, kurie apsigyveno sausumoje, galūnės virto kojomis bei rankomis.

Argi embriono vystymasis neišduoda proceso? Tam tikroje vystymosi fazėje jis kvėpuoja per žiaunas. Vėliau jos nunyksta ir atsiranda plaučiai. Kitoje stadijoje užauga uodega, kuri vėliau taip pat nunyksta. Vienu laikotarpiu jis būna padengtas plaukais, kurie po to nuslenka.

Uolose išlikusios fosilijos pasakoja mums apjungiančią istoriją kaip viena po kitos rūšys atsirasdavo ir išnykdavo: nuo vienaląsčio organizmo iki daugialąsčio, iki moliuskos, iki vėžiagyvių, iki žuvų, iki amfibijų, iki roplių, iki paukščių, iki žinduolių, iki žmogaus.

Darvinas buvo teisus, tiesą sakant, jis buvo genijus, kai jis užrašė neįkainojamą prielaidą apie gyvūnų anatominės sandaros panašumus. Jis taip pat buvo teisus, kai išsakė evoliucijos hipotezę.

Tačiau jis suklydo aiškindamas šį procesą, jo suvokimas apie šio proceso fazes bei detales buvo klaidingas, kadangi jis tikėjo, kad evoliuciją sąlygojo latentiniai materialistiniai faktoriai. Gyvūnai dantimis ir letenomis kovėsi kruvinoje kovoje dėl išlikimo. Silpnieji yra sunaikinami, o stipriausieji išlieka. Tokiu būdu išliko pačios stipriausios ir geriausiai prisitaikiusios rūšys, prieš jas atsivėrė gyvenimo kelias ir galimybė pratęsti giminę.

Ši teorija gali paaiškinti stipriųjų išlikimą, tačiau ji nepaaiškina, kodėl išliko gražieji. Margas sparnas neturi didesnių fizinių privalumų ar išlikimo potencialo už paprastą, baltą. Jis tikrai nėra labiau tinkamas skraidymui. Jei mes sutiksime, kad patinas teikia pirmenybę patelei su margais sparnais, tuoj pat kyla klausimas, kokia to priežastis, jeigu spalvų įvairovė neparodo didesnio veiksmingumo. Jei vertindami

suteiksime pirmenybę grožiui, ką mes esame priversti padaryti, materialistinė interpretacija visiškai sugrius.

Materialistinė evoliucijos teorija nepaaiškina, kodėl iš arklių šeimos išliko žirgas. Kodėl išliko toks grakštus, trapus ir jautrus gyvūnas kaip gazelė, juk ji silpnesnė ir mažiau patvari nei jos giminaitės kalnų ožkos. Įdomu, kaip ši teorija paaiškintų gegutės sparnus, povo plunksnas ar begalinę drugelių spalvų ir raštų įvairovę. Visame tame matomas meniško ir kūrybingo Dailininko potėpis. Tai tiesiog negali būti grubios, kruvinos kovos už būvį rezultatas.

Antrąją evoliucijos teorijos klaidą padarė mutacijų teorijos sumanytojai. Mutacija yra naujas bruožas, kuris netikėtai atsiranda palikuonyje, dėl nenumatytų pasikeitimų, įvykstančių tuo metu, kai vyriškosios ir moteriškosios ląstelės susijungia ir chromosomos, atsakingos už būdingų bruožų paveldėjimą, susikryžiuoja.

Kartais mutacijos yra nenaudingos, kaip kad išsigimimo ir fizinio defekto atvejais. Tačiau, kartais tokie nauji bruožai gali būti naudingi ir tinkami naujoms gyvūno gyvenimo sąlygoms. Pavyzdžiui, gyvūnui, kuris persikelia į vandenį, gali išsivystyti plokščios pėdos. Toks naujas bruožas, žinoma, yra naudingas, kadangi plokščios pėdos labiau tinka plaukiojimui. Tuomet gamta skatina šį bruožą. Ji perduoda jį naujoms kartoms, ir tuo pat metu pašalina senąjį variantą dėl jo netinkamumo. Tokiu būdu įprastos letenos evoliucionuoja iki plėvelinių.

Šios teorijos klaida tame, kad ji grindžia evoliuciją atsitiktinėmis mutacijomis bei klaidomis, visiškai atmetsdama planavimo ir kūrimo veiksnį. Atsitiktinės mutacijos niekada tinkamai nepaaiškina išradingumo, kruopštumo ir preciziškumo, kurį mes matome aplink.

Pavyzdžiui, uodas padeda kiaušinius pelkėje. Staiga paaiškėja, kad kiekvienas kiaušinėlis stebuklingai apsirūpino dviem oro pūslelėm, kurios neleidžia jam nuskęsti. Iš kur uodas sužinojo Archimedo dėsnį, kad aprūpino savo kiaušinėlius nuskęsti neleidžiančiomis pūslelėmis? Pamažytume ir apie dykumos augalus, auginančius „sparnuotas“ sėklas, kurios gali mylių mylias sklęsti vėjyje ir pasiekti augimui tinkamą dirvožemį. Kokioje mokykloje šie augalai sužinojo aerodinaminius dėsnius, kad geba užauginti tokias „sparnuotas“ sėklas?

Taip pat yra tokių „mėsėdžių“ augalų, kurie aprūpino save nuostabiais spąstais ir gali gaudyti bei praryti vabzdžius. Kokiu protu jie sugebėjo sumąstyti tokių gudrybių?

Tokie pavyzdžiai, tiesą sakant, kalba apie Visapusišką Protą, kuris sugalvoja ir išranda Savo kūriniam įvairiausių būdų ir priemonių. Evoliucija nesuvokiama be šio Kūrybiško Proto:

„Jis, kuris suteikė visiems kūriniamis jų būdingą formą ir tada teisingai pamokė juos“ (20:50).

Trečiasis keblumas, su kuriuo susiduria evoliucijos teorija – neseniai atrastas chromosomų arba genų rinkinys. Dabar jau žinoma, kad kiekviena gyvūnų rūšis turi tik jai vienai būdingą chromosomų rinkinį. Neįmanoma, kad viena rūšis būtų galėjusi išsivystyti iš kitos, kadangi jų chromosomų rinkiniai yra skirtingi.

Darvino teorija priėjo aklavietę. Nors gyvūnų anatominiai panašumai bei pati evoliucija yra plačiai pripažintas faktas, šio proceso stadijos ir pobūdis tebėra paslaptis. Ar skirtingos rūšys turėjo atskiras ištakas, ar jų šaknys bendros?

Evoliucija yra aiškiai paminėta Korane: sukūrimas, suformavimas, dvasios įkvėpimas. Tačiau mokslas dar nesugebėjo suformuluoti tinkamos teorijos, kuri paaiškintų šiuos etapus.

Sugrįžkime prie Korano žodžių:

„Jis pirmiausia sukūrė žmogų iš molio, po to išvedė jo padermę iš niekingo skysčio lašo. Jis suformavo jį ir įkvėpė iš Savo Dvasios. Jis davė jums ausis, akis ir širdis“ (32:7-9).

Šio aiškaus ajato reikšmė ta, kad šaknys, iš kurių vėliau išsivystė Adomas, ir kurios atsirado iš „niekingo skysčio“ neturėjo nei klausos, nei regos, nei „širdies“. Šie gebėjimai išsivystė vėliau, kai buvo įkvėpta dvasia. Tokios ankstyvosios šaknys galėjo būti neišvystyto gyvūno gyvybės forma. Prisiminkime kita ajatą:

„Argi neprašė žmogui laikotarpis, kai jis buvo nereikšmingas dalykas“ (76:1).

Tiesa, nepaisant nieko, dar vis lieka neįminta mįslė. Nė vienas negali pareikšti, kad įminė ją. Tai, kaip iš tiesų vyko kūrimas, gali visiškai skirtis nuo mūsų ar mokslininkų požiūrio. Šis klausimas lieka atviras tyrinėjimams, nes viskas, ką mokslas iki šiol yra išdrįšęs teigti, tėra spėjimai.

Žodžių „nėra dievo, išskyrus Dievą“ reikšmė

Mano pažįstamas tarė:

- Ar nesutiksi su manimi, kad jūs truputį perdedate žodžių „nėra dievo, išskyrus Dievą“ svarbą. Tarsi jie yra raktas visoms durims. Jūs ir laidojate su šiais žodžiais, ir naujagimi pasitinkate. Jūs graviruojuote jais antspaudus, papuošalus, iškalate juos ant monetų ir kabinatė juos ant sienų. Jūs tvirtinate, kad kiekvienas, kuris ištaria juos, bus apsaugotas nuo Pragaros, o tas, kuris ištaria juos šimtą tūkstančių kartų – pateks į Rojų. Tarsi šie žodžiai yra talismanas ar amuletas nuo piktų dvasių. O dar tos raidės, kuriomis prasideda daugelis Korano surų, ir kurių prasmės jūs nežinote: „alif liam mim“, „ta sin mim“, „cha mim“, „alif liam ra“ ir kitos.

Ar aš išvengsiu bausmės, jei ištarsiu tuos žodžius? Jei taip, tai aš tuoj ištarsiu juos tavo akivaizdoje ir tegu tie, kurie šiandien yra su mumis būna liudininkais: „Nėra dievo, išskyrus Dievą“. Na, ar jau viskas?

- Tu nieko nepasakei, mano drauge!

Šie žodžiai gelbėja tuos, kurie gyvena pagal juos, o ne tuos, kurie tik ištaria juos liežuvio. Jie reiškia gyvenimo būdą ir planą. Tai nėra vien raidžių junginys. Panagrinėkime šių žodžių reikšmę. Kai mes sakome, kad „nėra dievo, išskyrus Dievą“, mes iš tiesų turime omenyje, kad niekas nevertas garbinimo išskyrus Dievą. Mūsų gyvenimo credo yra tarp neiginio „nėra“ (*la*) ir išimties „išskyrus“ (*illa*), tarp neiginio ir teiginio, kuriuos šie žodžiai reiškia.

„Nėra“ (ne) paneigia bet ko kito dievystę. Jis paneigia dievystę visų gyvenimo malonumų, kuriuos mes garbiname: turtai, prabanga, galia, aistros, geras gyvenimas, gražios moterys, pompastika. Mes atsisakome jiems vergauti ir juos garbinti.

Tuo pačiu „nėra“ (ne) mes apribojame savo pačių norus. Kadangi žmogus yra linkęs didžiulis pats savimi, savo nuomone, tarnauti savo troškimams ir kaprizams. Žmogus natūraliai linkęs garbinti savo protą, talentus ir garbę, ir įsivaizduoja, kad jų pagalba gali kontroliuoti įvykius ir žmones ar net visą jų supančią visuomenę. Jis, pats to nepastebėdamas, save sudievina. Taigi, mes sakome „ne“ tokiam savęs išaukštinimui.

Mes sakome „nėra“ (ne) direktoriui, savo vyresniajam ir valdytojui. Mes atsisakome juos laikyti dievais, nes „dievas“ reiškia veikiančioji jėga, o tikra veikiančioji jėga, mūsų įsitikinimu, yra Vienas Dievas. Visa kita yra tik priemonės ir priežastys. Todėl mes sakome „nėra“ (ne) direktoriui, ministrui ar prezidentui; turtui, prabangai, galiai ir patys sau, savo protui ir talentams. Mes atsisakome juos dievinti.

Kita vertus, žodžiu „išskyrus“ (*illa*) mes, iš visko, kas buvo išvardinta anksčiau, priimame tik Vieną Esantį, kurio veikimą ir galią mes patvirtiname.

Kaip jau sakiau, mūsų credo yra tarp „nėra“ (*la*) ir „išskyrus“ (*illa*). Ir kiekvienas, kuris yra susirūpinęs vien pinigų uždirbimu, turtų kaupimu, valdytojų pamaloninimu, malonumų siekimu, pataikavimu savo troškimams ir kaprizams, savo nuomonės laikymusi ir beatodairišku savo požiūrio gynimu, nėra pasakęs „nėra“ (ne) visiems minėtiems garbinimo objektams. Jis parklumpa prieš jų altorių pats to nežinodamas ir jei jis ištaria „nėra dievo, išskyrus Dievą“, jis meluoja; jis tik ištaria tai liežuvio, bet nepatvirtina to savo darbais.

Žodžiai „nėra dievo, išskyrus Dievą“, iš tiesų, reiškia, kad nėra nieko, stebinčio ir veikiančio, išskyrus Dievą. Jis vienas yra vertas baiminimosi. Ir jei kas bijo ligų, mikrobu, policijos ar armijos, jis nėra, iš tiesų, pasakęs „ne“ šiems netikriems dievukams. Jis lieka jiems tarnauti ir priskiria juos dievais šalia Kūrėjo. Net ir jis meluoja sakydamas – „nėra dievo, išskyrus Dievą“.

Posakis „nėra dievo, išskyrus Dievą“ – tai įsipareigojimas ir gyvenimo būdas. Jis turi būti vykdomas. Kiekvienam, kuris pilnai gyvena pagal jį, yra atviros visos durys. Jis apsaugos šiame gyvenime ir ateinančiame, ir bus raktu į Rojų. O ištarti šią frazę tik liežuvio, nepatvirtinant jos širdimi ir darbais, yra visiškai nenaudinga.

Be to, „nėra dievo, išskyrus Dievą“, išreiškia filosofinį požiūrį. Dr. Zaki Naguib Mahmud, Egipto rašytojas, filosofas, sako, kad šis liudijimas reiškia trijų faktų pripažinimą: kad egzistuoja liudijantysis; kad egzistuoja esybė, apie kurią liudijama; kad egzistuoja asmenys, kurie dalyvauja liudijant. Paprasčiau tariant, tai yra aiškus pripažinimas, kad egzistuoja jis pats, Dievas ir kiti.

Tokiu būdu Islamas atmeta tiek filosofinį idealizmą, tiek materializmą. Jis atsisako kairės ir dešinės, bei pasirenka sau vidurio poziciją. Islamas atmeta filosofinį idealizmą, kadangi šis nepripažįsta kitų egzistavimo, tai yra išorinio pasaulio egzistavimo, nepriklausančio nuo minčių. Viskas, pasak šios filosofijos, yra prote, taip kaip sapnai ar mintys. Tu, kaip asmuo, radijo aparatas, gatvė, visuomenė, laikraštis mano rankoje ir visi karai tėra tik įvykiai ar vizijos, kurie vyksta mūsų protuose. Išorinio pasaulio, iš tiesų, nėra.

Islam atmeta šią ekstremistinę idealizmo poziciją ir paneigia ją liudijimu „nėra dievo, išskyrus Dievą“, kadangi šis liudijimas, kaip jau minėjau, patvirtina, jog egzistuoja liudijantysis, tas, apie kurį liudijama ir visi aplinkiniai, tai yra tu pats, Dievas ir kiti.

Islamas taip pat atmeta materialistinę filosofiją, kadangi ji pripažįsta tik objektyvų pasaulį ir neigia visa kita; ji neigia nematomą ir Dievą.

Tokiu būdu, Islamas pasirenka realistinę filosofiją ir mąstymo būdą. Jis pripažįsta objektyviojo pasaulio egzistavimą ir prideda jam svarbą, kurią suteikia nematomo Dievo egzistavimas. Islamas apjungia kairiųjų ir dešiniųjų idėjas į vieningą filosofiją, kuri reikalauja mąstytojų pastangų, pralenkdama ją tikimybėmis, o ne neabejotiniais faktais besiremiančias teorijas.

Liudijimas, kad „nėra dievo, išskyrus Dievą“, reiškia gyvenimo būdą ir filosofinę poziciją. Tu, kaip materialistas, išstardamas šį liudijimą meluoji du kartus. Pirma, tu pripažįsti tai, ką tavo materialistinė teorija neigia. Antra, tu savo gyvenime nesivadovauji šio liudijimo prasme nė sekundės.

O dėl paslaptinių raidžių - „alif liam mim“, „ta sin mim“, „cha mim“, „alif liam ra“ ir kitų – leisk man pirmiau paklausti apie y ir x algebroje, apie logaritmus, apie $E=mc^2$. Visa tai yra paslaptingos mįslės nenusimanančiam matematikoje ir fizikoje. Tuo tarpu, tiems, kurie gerai išmano šiuos mokslus, jos teikia svarbias reikšmes. Taip pat ir Korano raidės taps labai reikšmingos, kai mums paaiškės jų prasmė.

Mano pašnekovas sarkastiškai įsiterpė.

- Na, ar tau jau buvo atskleistos jų reikšmės?

- Tai labai įdomi tema. Ji reikalauja plataus išdėstymo ir gali tave nustebinti.

Kaf Cha Ja Ain Sad

Tariau savo pažįstamam:

- Be abejonės, kai sutikai surų pradžioje atskiras raides kaip, pavyzdžiui, „kaf“, „sad“, „alif liam mim“, apsiribojai lūpų judesiais, nepriduodamas joms jokios reikšmės. Įdomu, ką tada sau pamanei?

-Na...

- Kas na?

- Na, pamaniau, kad jūsų pranašas tiesiog nori padaryti jums įspūdį tokiais triukais.

- Puiku, panagrinėkime šias „beprasmes raides“, kuriomis pranašas tik pokštauja su mumis.

Paimkime, pavyzdžiui, tokią trumpą surą kaip „Kaf“. Jei suskaičiuosime joje esančias raides K (kaf), rasime jų 57. Apžvelkime po jos einančią surą Counsel, kuri yra dvigubai ilgesnė ir taip pat parsideda raide K (kaf). Joje esančių raidžių kaf skaičius - taip pat 57. Ar tai tik sutapimas?

Jei susumuosime kaf raidžių skaičių abejose surose, gausime $57+57=114$, tiek surų yra Korane iš viso. Ar pameni, kaip sura „Kaf“ prasideda, ir kaip baigiasi? Ji prasideda: „**Kaf. Prisiekiu šlovinguoju Koranu**“, o baigiasi: „**Įspėk šiuo Koranu kiekvieną, kuris bijo Mano perspėjimo**“. Tai yra aiškios užuominos, kad

K (kaf) simbolizuoja Koraną. Atsiminkime, kad raidžių kaf skaičius abejose surose kartu yra šimtas keturiolika, tiek, kiek yra surų visame Korane.

Mano pašnekovas abejingai atsakė:

- Tai tēra sutapimai.

- Pratęskime. Suveskime visas Korano suras į kompiuterį, ir užduokime jam pateikti tam tikrą statistiką apie K raidžių vidutinį kiekį jose.

Jis su susidomėjimu paklausė:

- Ar tas jau buvo padaryta?

- Taip.

- Ir koks rezultatas?

- Kompiuteris parodė, kad didžiausias kaf raidžių paplitimas yra suroje „Kaf“, ji žymiai lenkia visas kitas suras. Ar tai dar vienas sutapimas?

- Keista...

- Apie surą „Griaustinis“, kuri prasideda raidėmis „alif liam mim ra“, kompiuteris pateikė tokius duomenis:

A (alif) minima 625 kartus,
L (liam) minima 476 kartus,
M (mim) minima 260 kartų,
R (ra) minima 127 kartus.

Suros pradžioje minėtos raidės yra išdėstytos jų kiekio suroje mažėjimo tvarka. Kompiuteris taip pat pateikė šių raidžių paplitimo vidurkius visame Korane. Jis pateikė stublinančius rezultatus – didžiausias minėtų raidžių paplitimo vidurkis yra būtent suroje „Griaustinis“, jis žymiai viršija jų paplitimo vidurkius visose kitose Korano surose. Panaši statistika yra ir raidžių Alif Liam Mim, kuriomis pasideda sura „Karvė“, skaičius:

A (alif) minima 4592 kartus,
L (liam) minima 3204 kartus,
M (mim) minima 2195 kartus.

Suros pradžioje jos išdėstytos jų kiekio suroje mažėjimo tvarka, be to, šioje suroje jų daugiau nei kitų raidžių.

Sura „Voras“ taip pat prasideda raidėmis Alif Liam Mim. Jų kiekiai suroje atitinkamai yra:

A (alif) minima 784 kartus,
L (liam) minima 554 kartus,
M (mim) minima 344 kartus.

Minėtos raidės vėl gi išdėstytos jų kiekio suroje mažėjimo tvarka ir jų šioje suroje yra daugiau, nei bet kurių kitų abėcėlės raidžių.

Raidėmis Alif Liam Mim prasideda ir sura „Romėnai“. Jų kiekiai atitinkamai yra:

A (alif) minima 547 kartus,
L (liam) minima 394 kartus,
M (mim) minima 318 kartus.

Jos ir vėl išdėstytos jų kiekio suroje mažėjimo tvarka, o jų šioje suroje daugiau nei bet kurių kitų abėcėlės raidžių.

Visose Mekos periodo surose, prasidedančiose minėtomis raidėmis, šių raidžių kiekis suroje viršija jų kiekį likusiose Mekos periodo surose. Taip pat yra ir su Medinos periodo suromis.

Panašiai ir suroje „Araf“, prasidedančioje raidėmis Alif Liam Mim Sad, šių raidžių vidutinis paplitimas šioje suroje lenkia visas kitas raides, ir taip pat kompiuteris parodė, kad jų kiekis šioje suroje lenkia jų kiekį visose kitose Mekos periodo surose.

Taip pat ir raidės „Kaf Cha Ja Ain Sad“, suroje „Marija“ jų vidutinis paplitimas viršija jų vidutinį paplitimą kitose Mekos periodo surose.

Mes taip pat matome, kad jei visas suras, prasidedančias raidėmis „cha mim“ sudėti kartu, tai raidžių cha ir mim vidutinis paplitimas jose viršys jų paplitimą likusiose Mekos periodo surose. Taip pat dvi kitos suros, prasidedančios raide „Sad“, tai yra suros „Sad“ ir „Araf“. Jos buvo apreikštos viena po kitos. Jei sudėti „Sad“ raides minėtose surose, tai jų kiekis viršys, jų kiekį visame Korane.

Taip pat suros, prasidedančios raidėmis „Alif Liam Ra“, tai yra suros „Ibrahim“, „Jusuf“, „Junus“, „Kambariai“, „Hud“. Keturios iš jų buvo apreikštos viena po kitos, ir jei sudėti minėtų raidžių kiekį jose, kompiuteris parodys, kad jų vidutinis paplitimas šiose surose viršija jų paplitimą kitose Mekos periodo surose.

Tačiau suroje „Ja Sin“ stebime atvirkščią variantą. Raidė Ja yra paskutinė arabų kalbos abėcėlėje, todėl suroje „Ja Sin“ šių raidžių vidutinis paplitimas mažiausias visame Korane.

Mano pažįstamas tylėjo, todėl aš tęsiau:

- Ir tai sakau ne aš, šį tyrimą Amerikoje atliko Egipto mokslininkas Rašad Chalifat. Prieš tave jo knyga, kuri papasakos apie viską smulkiau.

Aš padaviau jam angliškai parašytą, Amerikoje išleistą knygą „Korano stebuklas“. Jis paėmė ją ir ėmė tylomis sklaidyti lapus.

- Nemanyk, jog tai atsitiktinumai. Mes susiduriame su tvirtais dėsniais ir tiksliai paskaičiuotomis raidžių padėtimis, tarsi jos būtų pasvertos tiksliais svarstyklėmis. Korane sakoma:
„Tai Dievas apreiškė knygą su tiesa ir teisingumu“ (42:17).

Ir dar kokių teisingumu! Tai svarstyklės, kuriomis galima pasverti plauką ar raidę. Po tokių atradimų idėja, kad Pranašas yra Korano autorius tampa tiesiog neįmanoma. Neįmanoma įsivaizduoti jo sakant, prieš sukuriant Koraną: „Aš sukursiu surą „Griaustinis“, prasidedančią raidėmis „Alif Liam Mim Ra“, taip, kad jų vidutinis paplitimas šioje suroje būtų didžiausias visoje knygoje“.

Kyla klausimas, kas Pranašui atliko tokius statistinius skaičiavimus? Ši užduotis įveikiama tik kompiuteriui. Jei Pranašas būtų užsiėmęs tuo pats, jis būtų keletą metų skaičiavęs vidutinį raidžių paplitimą vienoje suroje, turint omenyje to meto matematinių žinių lygį. Tačiau jis nežinojo net ir to, kadangi buvo beraštis. Čia mes susiduriame su neįmanomu.

Tuo labiau, reikia prisiminti, kad Koranas buvo apreiškiamas mažomis, atskiromis dalimis per dvidešimt trejus metus. Tai visiškai panaikina išankstinio raidžių paplitimų vidurkių apskaičiavimo galimybę. Ši užduotis įveikiama tik Visa Žinančiajam. Tai Jis, kuris žino viską, prieš tam atsirandant ir skaičiuoja tiksliau nei bet koks įmanomas kompiuteris. Tik Dievas, kurio Žinios apima viską, gali tai padaryti. Atskiros raidės, kuriomis Jis pradeda suras yra tik Jo Žinių simboliai, įdėti Jo knygoje ir palikti mums pamažu juos atskleisti:

„Mes parodysime jiems Mūsų ženklus horizontuose ir juose pačiuose, kol jie aiškiai pamatys, kad tai yra tiesa“ (41:53).

Aš nesakau, kad tai yra šių raidžių paslapties atskleidimas. Tai tik pradžia. Nė vienas dar nežino kur tai mus nuves.

Šie stulbinantys faktai galutinai paneigė galimybę, kad Koranas yra sukurtas. Prieš mus tokie tikslūs skaičiavimai, kad niekas nedrįs teigti, jog Koranas sukurtas žmogaus proto.

Mano pašnekovas nieko neatsakė, tik tylomis sklaidė knygos lapus.

Stebuklai

Mano pažįstamas tarė:

- Aš nesuprantu, kodėl toks Maloningas Dievas, kurį jūs apibūdinatė kaip Gailestingą, Geranorišką, Dosnų, liepė Savo pranašui ir „artimam draugui“ (*khalil*) Abraomui paaugoti savo sūnų? Ar nesutinki su manimi, kad tuo gana sunku patikėti?

- Tačiau, iš konteksto ir istorijos įvykių akivaizdu, kad Dievas nenorėjo, kad Abraomas paaugotų savo sūnų. Kadangi jis nebuvo paaugotas, Dievas norėjo, kad Abraomas „paaugotų“ savo perdėtą prisirišimą ir meilę sūnui. Neleistina, kad pranašo širdis būtų prisirišusi prie ko nors išskyrus Dievą: prie pasaulio, sūnaus, prabangos ar žmonių. Kaip žinome, Izmailas gimė Abraomui esant senyvo amžiaus. Todėl Abraomas jį labai mylėjo ir buvo prie jo prisirišęs. Todėl pranašui buvo būtinas Dievo išbandymas. Tai,

ką pasakoja istorija, patvirtina šią interpretaciją. Kadangi, kai Abraomas pakluso Dievo paliepiui ir ištraukė peilį, kad paaukotų savo sūnų, iš dangaus pasigirdo paliepimas pakeisti auką avimi.

- O ką tu manai apie nuostabius Abraomo stebuklus, kai jis įžengė į ugnį ir išėjo iš jos neapdegęs? O ką pasakysi apie Mozės stebuklus, kad jis pavertė lazda gyvatę arba, kad ta pačia lazda jis praskyrė jūrą, ir dar jo ranka, ištraukta iš užančio, būdavo švytinti lyg balta lelija? Ar visi šie „stebuklai“ tau neprimena cirko artisto pasirodymo? Kodėl Dievas, norėdamas įrodyti Savo Visagalybę ir Didingumą, naudojasi tokiais akrobatiniais triukais, kurie iš esmės yra iracionalūs ir prieštarauja natūraliai tvarkai? Ar tu pats netvirtinai, kad didžiausias Dievo Didybės įrodymas yra tvarka, priežastingumas ir dėsniai, kuriais visata valdoma be sutrikimų?

- Tu žiūri į stebuklus su ironija. Tavo nuomone, stebuklai yra lyg fokusininko triukai, iracionalūs dėsnių pažeidimas. Tačiau tiesa apie juos yra visai kitokia.

Leisk man pateikti tau keletą pavyzdžių, kad paaiškintau tau šį klausimą. Jei tu nukeliautum laiku tris tūkstančius metų atgal ir įžengtum pas Faraoną nešinas degtukų dydžio radijo imtuvu, kuris pats „dainuoja ir kalba“, argi jis ir jo palyda nebūtų apkvailinti ir neprakeiktų šio daikto kaip stebuklo, magijos, iracionalaus absurdo ir visų dėsnių pažeidimo? Nors mes žinome, kad nekaltame radijo imtuve nėra jokios magijos. Tai, kas jame vyksta, paklusa elektronikos dėsniams. Būtų dar nuostabiau, jei apsilankytum pas Babilono karalių su televizoriumi ir parodytum jam vaizdą iš Romos; o Asirijos karalius tikrai suplotų delnais iš nuostabos, jei pasuktum jam prieš akis plastikinį diską ir šis imtų kalbėti.

Iš tiesų, istorijoje pasakojama, kad kai kolonizatoriai atskrido į Afriką lėktuvu ir nusileido džiunglėse tarp primityvių vietinių gyventojų, šie parklupo kniūpsti, ėmė mušti būgnus ir aukojo gyvulius, nes pamane, kad tai Dievas nusileido iš dangaus. Mes, kita vertus, žinome, kad lėktuvas skrenda ir leidžiasi pagal tam tikrus dėsnius. Ir sukonstruotas jis buvo naudojantis tiksliais inžineriniais taisyklėmis. Jo skridimas oru yra visiškai pagrįstas dalykas; jis neprieštarauja traukos dėsniai. Jis peržengia šį dėsnį kitu, kuris vadinamas veiksmo ir atoveiksmio. Iš tiesų, mes susiduriame su dėsnių hierarchija, o ne su jų laužymu.

Pavyzdžiui, mes žinome, kad vanduo teka į viršų medžio kamieniu, tarsi nepakludamas žemės traukos dėsniai. Tačiau, taip nėra. Jis neprieštarauja traukos dėsniai, o tik nugali jį kitu dėsniu, tai yra kapiliarų savybių ir osmosinio slėgio pagalba. Tokiu būdu vanduo gali tekėti kamieniu į viršų.

Taigi, mes neperžengiame proto ar racionalumo ribų. O stebuklai nėra akrobatiniai triukai. Džiunglių gyventojai apstulbo, kadangi jie nežinojo dėsnių, pagal kuriuos skrenda lėktuvas. Tavo paties nustebimą, kad Mozė (taika jam) perskyrė jūrą ir pavertė lazda gyvatę, kad Jėzus (taika jam) kėlė iš numirusių, kad Abraomas (taika jam) išėjo sveikas iš ugnies, taip sukėlė ta pati priežastis. Tau atrodo, kad stebuklai yra iracionalūs triukai ir dėsnių laužymas, kai, tuo tarpu, jie puikiai atitinka dieviškus dėsnius, peržengiančius mums žinomus. Taigi, stebuklai atstovauja tokią tvarkos rūšį, kuri yra virš mūsų supratimo. Tokiais stebuklais Dievas nelaužo tvarkos, o suteikia mums galimybę žvilgtelėti į aukštesnę tvarką ir dėsnius, pamatyti Proto darbus, kurio pločio mes negalime aprėpti.

Bahá'í sektos šalininkai padarė tokią pat klaidą, kai atmetė stebuklus, manydami, kad jų pripažinimas yra proto degradacija.

Taigi, jie ėmėsi kitaip aiškinti Koraną, sukurdami jo žodžiams kitas prasmes vietoj akivaizdžių. Jų nuomone, Mozė neperskyrė jūros lazda, lazda – tai įstatymo, kuriuo jis atskyrė tiesą nuo melo, simbolis.

Panašiai, jo baltai švytinti ranka – geranoriškumo simbolis; o Jėzus kėlė iš numirusių sielas, o ne kūnus, ir jis atvėrė protą, o ne akis. Tokiu būdu, tie žmonės iškreipė literatūrinę Korano reikšmę ir pakeitė ją perkeltinės prasmės interpretacija ir paaiškinimais, visur, kur tik susidurdavo su jų protams nesuvokiamais dalykais.

Jie šitaip elgėsi todėl, kad nesuprato, kaip nesupranti ir tu, tikrosios stebuklų prigimties, jie manė stebuklus esant iracionaliu taisyklių laužymu ir prieštaravimu tvarkai.

Tiesą sakant, mes gyvename tokiame amžiuje, kai stebuklai, jei jie įvyktų, nepasirodytų nesuvokiami. Mes matėme kaip mokslas nuvedė mus į mėnulio paviršių. Jei žmonių mokslas turi tokių galių, tai žinoma, dieviškos žinios apdovanotų mus žymiai labiau.

Įsiklausykime į šį išties nuostabų ajatą:

„O džiniai ir žmonės! Jei įstengsite peržengti dangaus ir žemės ribas, perženkite! Bet jūs neperžengsite, neturėdami tam valdžios“ (55:33).

Čia minima valdžia yra dieviškų žinių galia, ir ji žymiai didesnė nei žmogiškoji.

Religijos reikšmė

Dabar mano pašnekovas pasakė:

- Klausyk, jei yra Rojus, apie kurį jūs kalbate, tai aš būsiu pirmas, kuris į jį įeis! Aš religingesnis už daugelį šeichų, kurie augina barzdas ir nešiojasi rožančius.

- Religingesnis? Ką nori tu pasakyti?

- Noriu pasakyti, kad aš niekam nedarau skriaudos – nevagiu, nežudau, neimu kyšių, nekariauju, nepavyduliauju ir niekam nelinkiu blogo. Esu geranoriškas ir mano tikslas – visuotinis gėris. Aš gulu ir keliuosi su ramia sąžine. Mano moto – padaryti viską geriausiai kaip galiu. Ar tai ne religija? Ar jus nesakote, kad religijos pagrindas yra elgesys?

- O, tai, ką tu praktikuoji, vadinama geromis manieromis. Jos skatinamos religijos, bet jos nėra religija. Tu maišai religijos reikalavimus su pačia religija. Religija turi tik vieną reikšmę – Dievo pažinimą. Religija – tai, iš tiesų pažinti savo Dievą ir prisilaikyti tam tikrų elgesio normų Jo atžvilgiu. Tai – pažinti Dievą kaip Amžinąjį, Aukščiausiąjį, Artimą, Atsakančį, Visa girdintį, Visa matantį. Tai – melstis Jam klūpomis ir kniūbsčia, su kūrinio nuolankumu prieš Kūrėją. Šis asmeninis tavo ir Dievo ryšys ir yra religija. O geros manieros su žmonėmis yra būtinas religijos reikalavimas ir Dievo skatinamas elgesys.

Mūsų pranašas (TJIAP) pasakė: „**Išmalda Dievo delnus pasiekia pirmiau nei prašančiojo**“.

Kiekvienas, kuris myli Dievą, taip pat mylės ir jo kūrinis ir bus jiems dosnus. Tačiau, jei tavo geras elgesys skiriamas vien tik žmonėms, ir tu nematai nieko daugiau be jų ir žemiškojo gyvenimo, tuomet tu esi netikintis, nežiūrint tavo puikaus elgesio. Tokiu atveju tavo geros manieros parodo tavo įžvalgumą,

padorumą bei taktiškumą, bet jokiū būdu ne religingumą. Tu tiesiog nori užsitarnauti žmonių palankumą, pasiekti sėkmės gyvenime. Tavo geras elgesys reikšmingas tik šiame pasaulyje. Tai daugelio netikinčiųjų atrama.

- Patikėk, kartais aš jaučiu esant jėgą.

- Jėgą?

- Taip, nepažįstama jėga supa visatą, esu tuo įsitikinęs.

- Kaip tu įsivaizduoji tą jėgą? Ar ji, tavo įsivaizdavimu, girdi, mato, mąsto, stebi kūrinis, saugo ir veda, atsiunčia nurodymus, pranašus, atsiliepia į prašymus ir maldas?

- Atvirai sakant, aš netikiu tokia jos samprata. Net nemanau, kad ją apskritai galima įsivaizduoti. Tai būtų pernelyg naivu ir nereikalinga tokiai didžiai jėgai.

- Tuomet – tai, akla elektromagnetinė jėga, veikianti visatą be jokios prasmės ir vedanti ją į niekur. Tai vienintelis tinkamas tavo didžios jėgos apibūdinimas.

- Gali būti.

- Kaip apgailėtina! tu įsivaizduoji savo Dievą. Jis davė tau protą, o tu įsivaizduoji Jį neatsakingu kvailiu. Prisiekiu Dievu, tu tikrai liksi bedieviu, net jei puikiai elgsiesi iki pasaulio pabaigos. Visi tavo geri darbai Teismo Dieną bus atmesti ir išsklaidyti vėjyje.

- Ar tai nebus neteisinga?

- Priešingai, tai bus pats teisingumas. Tu įsivaizduoji, kad tavo darbai kyla iš tavęs paties ir, kad nesi įkvėptas Vedančiojo, kuris tave nukreipia. Tai tu esi neteisingas savo Dievui, neigdamas Jo malones. Iš tiesų, yra skirtumas tarp tikinčiojo ir netikinčiojo gerų darbų, jei jie abu vienodai gerai elgiasi. Jei jie abu pastatys po ligoninę, netikintis sakys: „aš pastačiau šią puikią ligoninę žmonėms“. Tikintysis, tuo tarpu, sakys: „Garbė Dievui, kuris suteikė man galimybę pastatyti žmonėms šią puikią ligoninę. Aš buvau tik šio gėrio įgyvendinimo priemonė“.

Tikintysis priskiria gerą darbą jo tikrajam autoriui ir šaltiniui, palikdamas sau tik tarpininko vaidmenį; ir jis yra dėkingas Dievui ir už šią ribotą funkciją. Tikrai, yra didžiulis skirtumas tarp išdidumo ir kuklumo, pasipūtimo ir nuolankumo, išnaudojimo ir romumo. Todėl jūs ir nesimeldžiate savo pagoniškame tikėjime elektromagnetine jėga.

- Kodėl mes turėtumėm melstis? Ir kam? Aš nematau jokio tikslo jūsų maldose. Kam reikalingi tie įvairūs kūno judesiai, ar nepakanka nuolankumo širdyje?

- Maldos tikslas ir išmintis ta, kad menkiausias išdidumas pranyksta tada, kai kakta palieti grindis, o širdis bei liežuvis vieningai taria: „Garbė Aukščiausiam Dievui!“ Šiuo momentu tu iš tiesų suvoki savo tikrąją

vieta: tu esi žemiausias, o Jis yra Aukščiausias. Tu esi dulkė, vaikščiojanti dulkėmis, o Jis - Esantis, pakilęs virš septynių skliautų.

O dėl tavo klausimo, kodėl nepakanka nuolankumo širdyje, kam reikalingi kūno judesiai. Leisk ir man paklausti: „O kam tau apskritai buvo sukurtas kūnas?“. Tu nesi patenkintas vien meilės žodine išraiška, tu trokšti apkabinimų ir bučinių. Tu pašiepsi tą, kuris norės suteikti pagalbą vien širdies dosnumu, neišreikšdamas jos materialiai. Dievas sukūrė kūną, kad juo galėtum parodyti tai, kas slypi širdyje. Jei tavo nuolankumas tikras, tu išreiški jį nusilenkimu ir atsiklaupimu, o jei jis melagingas, jis taip ir liks žodžiuose.

- Ar esi tikras, kad pateksi į Rojų?

- Mes visi pereisime virš pragaro, ir Dievas apsaugos tuos, kurie baiminosi Jo. Aš nežinau ar buvau pakankamai nuolankus ir dievobaimingas žmogus ar ne. Tai žino tik Žinantis Nematomą. Visi mano darbai tėra rašalo dėmės popieriuje. Darbas gali būti tyras, bet ketinimas – ne. Ketinimas gali būti geras, bet nuoširdumas – ne. Žmogus gali manyti, kad daro gerą darbą vardan Dievo, tačiau, iš tiesų, stengiasi pasižymėti ir pelnyti žemiškąją šlovę žmonių tarpe. Mes dažnai apsigauname. Mes nesąžoningai leidžiamės nugalimi iliuzijų, melagingo saugumo. Todėl mes prašome Dievo apsaugos.

- Ar gali mirtingasis būti nuoširdžiai atsidavęs Dievui?

- Jis negali būti nuoširdus savo valia, Dievas yra tas, kuris išgrynina širdis. Todėl Koranas, kalbėdamas šiuo klausimu, naudoja žodį „apvalytas“, o ne „nuoširdus“. Dievas pažada vesti Tiesiu Keliu tuos, kurie „sugrįžta“, tai yra tuos, kurie apgailėstauja ir atsigręžia į Jį. Taigi, tu turi tik sugrįžti pas Jį, o toliau Jis pasirūpins.

Mes pelnėme žemiškąją laimę

Tarsi skaitydamas nuosprendį mano pašnekovas tarė:

- Kuo besibaigtų mūsų diskusija, kiek ji besitęstų, mes liekame laimėtojai. Mes mėgaujamės šio pasaulio laime, o jūs puoselėjate iliuzijas! Ką tu bekalbėtum, mes gyvenime pelnėme liūto dalį! Mes mėgaujamės vakarėliais iki paryčių, alkoholiu, gražiomis moterimis, prabangiu gyvenimu ir kitais malonumais be jokių tabu ar draudimų. O jūs teturite pasninką, maldas, Dievo minėjimą ir Teismo baimę. Kas, tavo nuomone, tikrieji laimėtojai?

- Aš esu pasirengęs pripažinti tavo laimėjimą, jei tu iš tiesų esi laimingas, kaip kad sakai. Tačiau, žinoma, jei mes kantriai panagrinėtumėme šio klausimo esmę, išsiaiškintumėme, kad laimės paveikslas, kurį tu nutapei – vėlyvi vakarėliai, išgertuvės, baimių ir draudimų nevaržomi malonumai – iš esmės yra vertas pasigailėjimo?

- Kaip tai?

- Todėl, kad tai vergavimas nepasotinamiems instinktams. Tau niekada nebus gana, o jei galiausiai persisotinsi, tapsi vangiu ir apatišku. Argi moters glėbyje galima rasti ilgalaikę laimę? Mes žinome, kad

meilės jausmas nepastovus, kad aistra blėstanti, kad gražios moterys suviliojamos liaupsėmis ir dovanomis. Įsimylėjėlių istorijos dažniausiai turi liūdną pabaigą, o jei jos baigiasi vedybomis, patiriama dar daugiau nusivylimų. Kadangi tokiu atveju kiekvienas iš partnerių pasigenda kito partnerio tobulybės, kurią įsivaizdavo esant. Kai aistros numalšinamos ir potraukis susilpnėja, partneriai išvysta vienas kito trūkumus tarsi per padidinimo stiklą.

O kaip dėl didelių turtų? Tai tik dar viena vergijos forma. Turtuoliai tarnauja savo turtams; jie įsikinko į turtų didinimo, kaupimo ir apsaugojimo procesą; jie tampa savo turto vergais.

Kaip dėl valdžios ir šlovės? Ar tai nėra žabangos vedančios į išpuikimą ir tironiją? Valdovas yra tarsi jojikas ant liūto: šiandiena vadelės yra jo rankose, o rytoj jis bus suėstas žvėries, ant kurio jojo.

Argi alkoholis, narkotikai, lošimas, ištvirkavimas ir slapti meilės ryšiai, nevaržomi draudimų ir baimės, yra laimės išraiška? Savęs skandinimas nepasotinamų aistrų ugnyje, iš tiesų, tėra bėgimas nuo mąstymo, nuo sąmoningumo, nuo sielos troškimų ir žmogiškosios atsakomybės. Ar tai iš tiesų yra aukštesnis gyvenimo lygis ar nusmukimas iki primatų būrio, iki gyvuliško poravimosi? Koranas taikliai apibūdina netikinčiuosius:

„Netikintieji mėgaujasi ir valgo, kaip valgo gyvuliai. Tačiau pragaras bus jų buveinė“ (47:12).

Dievas neneigia, kad netikintieji mėgaujasi gyvenimu, tačiau jie mėgaujasi tarsi gyvūnai. Ar tai tikrai yra laimė? Toks geidulingas gyvenimas tėra troškimų, potraukių, nepasotinamo alkio ir varginančio persisotinimo grandinė. Jis nėra susijęs su tikrąja laime, kuri gali būti pasiekama tik dvasine ramybe ir išsilaisvinimu nuo bet kokios vergijos. Tikros laimės apibrėžimas yra taikos būseną tarp žmogaus, jo sielos, aplinkinių ir Dievo. Šis suderinimas, taika ir vidinė ramybė gali būti pasiekti tik tada, kai žmogus paskiria dalį savo jėgų, turto ir sveikatos kitiems, kai jis gyvena skleisdamas gėrį, kai jo ryšys su Dievu gilinamas maldomis ir už jo nuolankumą Dievas atlygina Pagalba, Šviesa ir Ramybe.

Tokia laimė yra religijos esmė. Argi mistikai, apsidengę drapanomis, nesako: „Jei valdovai pažintų pasitenkinimą, kuriame mes gyvename, kautųsi dėl ko kardais?“ Tie, kurie pažino šį pasitenkinimą, ryšio su Dievu ir vidinės ramybės pasitenkinimą, pritaria jiems.

- Argi tu prieš keletą metų nebuvai „vienu iš mūsų“, geriančių, besilinksminančių, besimėgaujančių šio pasaulio malonumais? Argi tu neišreiškėi ateistinių idėjų savo knygoje „Dievas ir žmogus“, kuri savo jūžulumu sukrėtė net labiausiai netikinčius? Kas nukreipė tave kita linkme?

- Dievas, tebūnie Jis išaukštintas, keičia, bet nesikeičia Pats.

- Žinau, kad tu viską priskiri Dievo šlovei, bet koks buvo tavo vaidmuo šiame pasikeitime?

- Aš apsidairiau aplink ir supratau, kad mirtis yra absurdiškas, beprasmis pokštas. Aš išvydau visatą, kurioje gyvenu, tiksliai ir kruopščiai valdomą, be nukrypimų ir netvarkos. Jei mano gyvenimas yra beprasmis ir neturi tikslo, kaip įsivaizduoja „absurdistai“, kodėl tuomet aš raudu, gailiuosi ir trokštu tiesos bei teisingumo, ir esu pasiryžęs paaukoti dėl jų gyvybę?

Aš išvydau žvaigždes judančias orbitomis pagal dėsnius; bendraujančius vabzdžius; matančius, girdinčius ir jaučiančius augalus. Aš sužinojau, kad gyvūnai turi „moralę“; kad žmogaus smegenis, stebuklą stebuklą, sudaro dešimt tūkstančių milijonų nervinių ryšių ir visi jie tobulai dirba vienu metu. Jei atsirastų

bent vienas defektas šen ar ten, jis akimirksniu sukeltų paralyžių, aklumą, kalbos netekimą, proto sumišimą ar haliucinacijas. Tokie defektai yra tik išimtys. Kokia jėga, tuomet, palaiko šio milžiniško mechanizmo stabilumą, ir kas suteikė jam šių nuostabių savybių?

Aš išvydau medžių lapų, povo plunksnų, drugelių sparnų grožį. Aš išgirdau nuostabią muziką lakštingalos suokime ir paukščių klegėjime. Kur tik pasukau akis, mačiau Dailininko potepius, Proto sumanymus, Išradėjo kūrinčius.

Aš pamačiau gamtą kaip vientisą ir išbaigtą struktūrą, kuriai svetimas atsitiktinumas ir chaosas.

Kiekvienas reiškinytis tiesiog šaukia: „Aš buvau sumanytas Planuotojo ir sukurtas Galingo Kūrėjo!“

Aš skaičiau Koraną ir jis sukėlė manyje rezonansą, aš išgirdau negirdėtą ritmą. Jis sukrėtė mano protą. Jis taria lemiamą žodį kiekvienu klausimu, apie kurį kalbą: valdymo, moralės, įstatymo, visatos, gyvybės, asmens, visuomenės, nors jis buvo apreikštas prieš tūkstantį keturis šimtus metų.

Jis dera su viskuo, ką mokslas atrado ar sukūrė, nors buvo atsiųstas pasauliui per neraštingą beduiną iš atsilikusios tautos, nepažinusios civilizacijos šviesos. Aš skaičiau apie šio žmogaus istoriją ir darbus, bei padariau išvadą, kad jis buvo pranašas. Jis negalėjo būti nieku kitu, tik pranašu, o ši visata negalėjo būti sukurta nieko kito tik Galingo Dievo, apie Kurį kalba Koranas ir Kurio darbus apibūdina.

Atidžiai manęs išklausęs, mano pašnekovas tarė, bandydamas sugriauti mano argumentus vieninteliu jam likusiu keliu:

- Kas nutiks, jei visos tavo viltys yra tuščios ir tu baigsi savo gyvenimą mirtimi, po kurios nieko nebebus?

- Aš nebūsiu nieko praradęs! Aš būsiu nugyvenęs tokį pilnavertį, laimingą ir turiningą gyvenimą, koks jis tik gali būti. Tai tu daug prarasi, jei pasirodys, kad mano įsitikinimai teisingi ir mano viltys išsipildys. Patikinu tave, mano drauge, kad jie yra teisingi ir, kad Tavęs laukia sukrečiantis netikėtumas.

Kol kalbėjau, atidžiai pažvelgiau jam į akis ir pirmą kartą išvydau jas užplūdusią baimę. Jo vokai trūkčiojo.

Tai buvo, žinoma, trumpalaikis išgąstis. Jis greit atgavo šaltakraujiškumą. Tačiau šito man pakako, kad suprasčiau, jog nežiūrint jo arogancijos, užsispyrimo ir surambėjimo, jis stovi ant abejonių, tuštybės ir nepagrįsto nihilizmo prarajos krašto.

Jis tęsė, bandydamas atrodyti ramus:

- Tu pamatysi, kad tavęs laukia tik dulkės.

- Ar esi įsitikinęs?

- Taip.

Jis atsakė parėždamas kiekvieną šio žodžio garsą.

- Tu meluoji, niekas negali būti tuo įsitikinęs.

Po ilgos diskusijos tą naktį aš grįžau namo vienas. Žinojau, kad atvėriau jo sieloje žaizdą. Aš sukrėčiau jo trapią filosofiją ir žaizda laikui bėgant tik gilės. Jo silpna logika nesugebės jos užtaisyti.

Aš sukalbėjau už jį malda, tikėdamasis, kad jo baimė dar gali jį išgelbėti. Kai visi keliai, vedantys į tiesą, yra palaidoti užsispyrimo, baimė gali būti vienintelis likęs takelis.

Gerai žinojau, kad jo išvedimas nėra mano galioje. Ar Dievas nesakė pranašui (TJTIAP):
„Tu neišvedi (į Tiesų Kelią) tų, kurių nori, bet Dievas išveda tuos, kuriuos panori“.

Bet aš vyliausi ir tikėjau, kad mano draugas išvys tikėjimo šviesą, nes nėra didesnės nuodėmės ir blogesnio likimo už netikėjimą.

Sudarė: Khadeja